

T.C.

ALTINBAŞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

LİMİTED ŞİRKETLERDE MÜDÜRLERİN
YETKİLERİNİN SINIRLANDIRILMASI VE
GÖREVDEN ALINMASI

Furkan DÜNDAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İstanbul 2019

ALTINBAŞ
ÜNİVERSİTESİ

ALTINBAŞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ULUSLAR ARASI TİCARET HUKUKU BÖLÜMÜ

LİMİTED ŞİRKETLERDE MÜDÜRLERİN
YETKİLERİNİN SINIRLANDIRILMASI VE
GÖREVDEN ALINMASI

Furkan DÜNDAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı:

Prof. Dr. İsmail KAYAR

Bu çalışma 28/08/2019 tarihinde yapılmış olan Tez Savunma Sınavında tarafımızca incelenmiş olup, kapsam ve kalite açısından Yüksek Lisans/Doktora tezi olmaya yeterli bulunmuştur.

Prof. Dr. İsmail KAYAR

Danışman

Tez Savunma Sınavı Jüri Üyeleri

Prof. Dr. İsmail KAYAR
(Danışman)

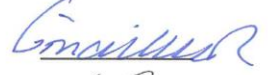
Altınbaş Üniversitesi

Dr.Öğr. Üyesi Serhat
ESKİYÖRÜK

Adana Bilim ve Teknoloji
Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi İlyas
GÖLCÜKLÜ

Altınbaş Üniversitesi

Bu çalışma bir Yüksek Lisans tezinin tüm gerekli şartlarını taşımaktadır.

Prof. Dr. İsmail KAYAR

Anabilim Dalı Başkanı

Sosyal Bilimler Enstitüsü onayı: 27/09/2019

Doç. Dr. Nur Banu KAVAKLI

Enstitü Müdürü

Bu dökümandaki tüm bilgilerin akademik kural ve etiğe bağılı kalınarak yazıldığını ve tez yazım kuralları kapsamında bu çalışmada bulunan ve özgün olmayan bütün bilgi ve materyallerin referanslandırıldığını temin ederim.

Furkan DÜNDAR

ÖZET

Tezin ilk bölümünde; limited şirket genel kurulu, ikinci bölümde; limited şirkette müdürler, şirketin yönetimi ve temsili, üçüncü bölümünde ise; 6102 sayılı TTK açısından müdürlerin yetkilerinin sınırlandırılması, azli ve görevden alınması konuları ele alınacaktır.

Çalışmada; öncelikle limited şirketin organları, limited şirketin yönetimi, temsili ve müdürler gibi temel kavramlar tanımlanmış, sonra müdürlerin yetkilerinin sınırlandırılması ve görevden alınması ayrıntılı şekilde incelenmiştir. Konular ele alınırken ETK ve 6102 sayılı TTK'nın ilgili hükümleri karşılaştırılmış ve 6102 s. TTK ile getirilen önemli değişikliklere vurgu yapılmıştır.

Özellikle, tezin üçüncü bölümünde; limited şirketlerde müdürlerin yetkilerinin sınırlandırılması, azli ve görevden alınması konusu, doktrindeki görüşler, Yargıtay kararları çerçevesinde ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bazı konularda kendi görüş ve kanaatlerimize de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Limited Şirket, Müdürler, Genel Kurul, Yönetim, Temsil, Azil

ABSTRACT

In the first part of the thesis; the general assembly of the limited liability companies, in the second part; the management, representation, and directors of the limited liability companies, and in the third part; the limiting and revoking the powers, and dismissal of directors with regards to the 6102 numbered TTK (Turkish Trade Act) will be discussed.

In the study; firstly the basic concepts such as the bodies, management, representation and directors of the limited liability companies, and then the limitation of the powers, and dismissal of the directors have been examined in detail.

The relevant provisions of the ETK (Old Trade Act) and 6102 numbered TTK (Turkish Trade Act) has been compared, and important amendments on 6102 numbered TTK have been emphasized.

Especially, in the third part of the thesis; limiting, and revoking the powers, and dismissal of directors of the limited liability companies have been examined in detail within the frame of decisions of Supreme Court of Appeals and the reviews within the doctrine. In some parts my reviews and opinions are included.

Keywords: Limited Company, Directors, General Assembly, Management, Representation,
Dismissal

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	V
ABSTRACT	VI
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR	XI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

I. LİMİTED ŞİRKETİN ORGANLARI	3
A. GENEL KURUL	3
1. Organ Niteliği.....	4
2. Yetkileri	6
3. Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri	7
4. Genel Kurul Toplantısı.....	9
a. Olağan Genel Kurul	9
b. Olağanüstü Genel Kurul	11
c. Çağrısız Genel Kurul Toplantısı	12
5. Genel Kurulu Toplantıya Çağırabilecekler.....	14
a. Genel Olarak	14
b. Müdürler	17
c. Tasfiye Memurları Tarafından Çağrı Yapılması	18
d. Azınlık Pay Sahipleri.....	20
e. Tek Pay Sahibi	21
B. MÜDÜRLER.....	23

İKİNCİ BÖLÜM

II. LİMİTED ŞİRKETİN YÖNETİMİ, TEMSİLİ VE MÜDÜRLER.....	27
A. LİMİTED ŞİRKETİN YÖNETİMİ	27
B. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRLERİN SEÇİMİ VE SAYISI	29
C. MÜDÜRLÜK SIFATININ KAZANILMASI.....	30
1. Şirket Sözleşmesi İle Kazanma	30
2. Genel Kurul Kararı ile Kazanma	32
D. TÜZEL KİŞİLERİN LİMİTED ŞİRKETTE MÜDÜR OLMASI	33

E. MÜDÜRLERİN GÖREV SÜRESİ	35
F. MÜDÜRLERİN TEMSİL YETKİSİNİN KAPSAMI	37
G. MÜDÜRLERİN GÖREV DAĞILIMI	38
H. YÖNETİM VE TEMSİL HAKKI	41
I. YÖNETİM VE TEMSİL YETKİSİNİN SINIRLANDIRILMASI VEYA KALDIRILMASI	44
J. TİCARİ VEKİL VE MÜMESSİL	47
K. ÖZEN VE BAĞIMLILIK YÜKÜMÜ	50
L. EŞİT İŞLEM İLKESİ	54
M. REKABET YASAĞI	58
N. MÜDÜRLERİN HAKSIZ FİLLERİNDEN ŞİRKETİN SORUMLULUĞU	63
O. MÜDÜRLER KURULU	67
P. ELEKTRONİK ORTAMDA MÜDÜRLER KURULU TOPLANTISI	69
R. BATIL KARARLAR	71
S. MÜDÜRLERİN ŞİRKET SERMAYESİNİN KAYBI VE BORCA BATIK OLMA İLE RİSKİN ERKEN SAPTANMASI HALİNDEKİ GÖREVLERİ VE YETKİLERİ	74
T. MÜDÜRLERİN TESCİL VE İLANA İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ, LİMİTED ORTAKLIĞIN TEK ORTAĞA DÜŞMESİ DURUMU	81
U. LİMİTED ŞİRKETLER AÇISINDAN ELEKTRONİK TEBLİGAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE MÜDÜRLERİN ELEKTRONİK TEBLİGATA İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	87

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. LİMİTED ŞİRKETTE MÜDÜRLERİN TEMSİL YETKİLERİNİN KAPSAMI, KISITLANMASI VE GÖREVDEN ALINMASI	93
A. İŞLEVLER AYRILIĞI İLKESİ	93
B. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRLERİNİN TEMSİL YETKİSİ TAYİNİNDE ULTRA VİRES İLKESİ	95
C. TESCİL VE İLANININ ÜÇÜNCÜ KİŞİLER YÖNÜNDEN ETKİSİ	96
D. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRLERİNİN TEMSİL YETKİLERİNİN SINIRLANDIRILMASI	101
E. MÜDÜRLERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ VE HAKLI NEDENLE AZİL KAVRAMINA GENEL BİR DEĞERLENDİRME	104

F. ÖZEN, BAĞLILIK VE SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN İHLALİ HALİNDE MÜDÜRLÜK SIFATININ SONA ERMESİ.....	110
G. MÜDÜRÜNÜN İSTİFASI HALİNDE GÖREVİNİN SONA ERMESİ ..	118
H. KESİNLEŞEN MAHKEME KARARI İLE ORTAKLIKLARDA MÜDÜRLÜK GÖREVİNİN SONA ERMESİ	120
İ. MÜDÜRLÜK GÖREVİNİN ESAS SÖZLEŞMEYE BELİRLENEN ŞARTLARIN ORTADAN KALKMASIYLA SONA ERMESİ	120
J. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRLERİNİN HAKLI NEDENLE AZLI VE HUKUKİ SONUÇLARI	122
1. Haklı Sebep Kavramı	122
2. Haklı Sebep Azil Davası	122
3. Davacı Sıfatı.....	125
4. Davalı Sıfatı	127
5. Yetkili ve Görevli Mahkeme	129
6. Davanın Niteliği ve Yargılama Usulü	130
7. Delil ve İspat Yükü Açısından İnceleme	132
8. Mahkemece İhtiyati Tedbir Kararı Verilmesi ve Kayyım Atanması	133
9. Mahkemece Verilecek Kararlar ve Verilen Kanun Yolları.....	136
10. Azlin Hukuki Sonuçları	137
a. Azlin Usuli Sonuçları.....	138
b. Azlin Maddi Sonuçları	140
11. Müdürlük Sıfatına Bağlı Tüm Yükümlülüklerin Sona Ermesi ...	142
12. Yeni Müdürün Seçimi ve Atanması	143
SONUÇ.....	145
KAYNAKÇA	151
ONLİNE KAYNAKLAR.....	163

KISALTMALAR

ATM	: Asliye Ticaret Mahkemesi
AO	: Anonim Ortaklık
AB	: Avrupa Birliği
BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
BK	: 818 sayılı Borçlar Kanunu
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
E.	: Esas
ETTK	: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu
GK	: Genel Kurul
HD	: Hukuk Dairesi
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İİK	: İcra İflas Kanunu
İş K.	: 4857 sayılı İş Kanunu
K.	: Karar
LO	: Limited Ortaklık
LTDS	: Limited Şirket
m.	: Madde
RG,	: Resmi Gazete
S.	: Sayı
S	: Sayfa
sy.	: Sayılı
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TMK	: Türk Medeni Kanunu
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
TSY	: Ticaret Sicil Yönetmeliği
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve devamı

vs.	: Vesaire
Yarg.	: Yargıtay
YHGK	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YKD	: Yargıtay Kararları Dergisi
VUK	: Vergi Usul Kanun
PTT	: Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi ve Şubeleri
UETS	: Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi

GİRİŞ

Şirketler hukuku sistemimiz, Yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile birlikte değişime uğramıştır. Eski Türk Ticaret Kanunu'nun (ETTK) yetersiz görülmesi üzerine TTK ile köklü değişiklikler yapılmıştır.

Limited Ortaklık türü ülkemizde en çok tercih edilen ortaklık türüdür. 2018 Ocak ayı itibariyle kurulan yüz şirketten seksen iki tanesinin Limited şirketler oluşturmaktadır. Bu sebeple Limited Ortaklıkların yöneticisi konumunda ki müdürlerin konumu bir hayli önem kazanmıştır.

Limited Ortaklık sermaye şirketi olarak karşımıza çıkmaktadır. Sermaye şirketi olması sebebiyle üçüncü kişiler ile etkileşim halindedir. Bu sebeple Limited Ortaklığın yönetimi ve idaresi müdürler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Tezimizin ana konusunu oluşturan müdürlerin yetkilerinin sınırlandırılması ve görevden alınması ETTK ve TTK karşılaştırılarak Limited Ortaklıklar yönünden incelenecektir.

Limited Şirketlerde müdürlerin yetkilerinin sınırlandırılması ve görevden alınmaları TTK 630 Md. ile açıklanmıştır. TTK uyarınca, müdürlerin yetkilerinin sınırlandırılması ve görevden alınmaları, genel kurul kararı, şirket sözleşmesinde belirtilen sebeplerin ortaya çıkması, görev sürelerinin dolması, müdürlerin ölümü, istifası, kısıtlanması, şirket sözleşmesince ortaya konan niteliklerin kaybedilmesi ve mahkeme kararı ile azledilme olarak karşımıza çıkmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile getirilen yenilikler sebebiyle ve uygulama limited şirket ortaklığının sorun yaşadığı bir alan olan müdürlerin yetkilerinin sınırlandırılması ve görevden alınması konusu tez konusu olarak seçilmiştir.

Tezimiz üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Limited Şirket Organlarına genel bir giriş yapılarak müdürler ve genel kurul olarak incelenecektir.

İkinci bölümde ise Limited Şirketin Temsili, Yönetimi ve Müdürler konusuna değinilecek olup TTK ve ETTK ile karşılaştırmalı olarak, müdürlerin seçimi, sayısı, müdürlük sıfatının kazanımı vd. konular detaylı şekilde incelenecektir.

Üçüncü bölümde ise Limited Şirketlerde müdürlerin yetkilerinin kısıtlanması ve görevden alınması konusu değerlendirilecektir. Limited şirketlerde müdürlerin yetkilerinin kısıtlanması ve görevden alınmaları TTK 630.md. ile düzenlenmiştir.

Kanun geneline bakıldığında Limited Şirketler hükümlerinde Anonim Şirket hükümlerine atıf yapıldığı görülecektir.

Tezimiz son olarak, değerlendirme gören tüm konuların kısa bir özeti ve sonuca bağlanması ile sonlandırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

I. LİMİTED ŞİRKETİN ORGANLARI

A. GENEL KURUL

Türk Ticaret Kanununda sayılan zorunlu organlar genel kurul ve müdürlerdir. Kural olarak, limited şirketler faaliyetlerini organlar vasıtasıyla yerine getirmektedir. Tüzel kişilik, organları aracılığı ile varlığını hissettirmektedir.¹ Limited şirket organları, TTK'nin 616 Maddesi vd genel kurul, TTK'nin 623'üncü m. ise müdürler olmak üzere limited şirketin organları başlığı altında düzenlenmiştir. Şirketin irade ve karar organı olarak genel kurul, temsil ve yönetim organı olarak ise müdürler olarak belirtilmiştir.² Doktrin ve uygulama göz önüne alındığında ise denetçilerin TTK uyarınca zorunlu bir organ olarak düzenlemediği düşünülmektedir. Zorunlu organlardan birinin bulunmaması ya da toplanamaması, ortaklığın mahkemece feshine yol açabilir.(TTK 636/2) Organlar açısından TTK da işlevler ayrılığı ilkesi benimsenmiştir.³

Genel kurul sadece kendisine ait olmayan (münhasır) yetkilerinin kullanımını, müdürlere ve yönetim komitelerine bırakabilir. Genel kurulun kendisine ait olan yetkilerinin kullanımını ise müdürlere veya yönetim komitelerine bırakamaz.

Eski Türk Ticaret kanunu (6762 sayılı yasada) olduğu gibi, Türk Ticaret Kanunu da Ortaklar Genel Kurulunu LTD'nin üst organı olarak belirtmemiştir. Fakat TTK ve

¹ YİĞİT İlhan, Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2005, s. 3.

² YILDIZ Şükrü, LİMİTED ORTAKLIKLARDA MÜDÜRLERİN SORUMLULUĞU, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:12 Sayı: 24 Güz 2013/2, s.62

³ BAHTİYAR, Mehmet Ortaklıklar Hukuku, Beta Yayınları 7. Bası Haziran 2012 İstanbul, s.410

doktrin ele alındığında Ortaklar Genel Kurulu için LTD'nin irade ve karar organıdır demenin yanlış olmayacağı kanaatindeyiz.

Genel kurul limited şirketin zorunlu organlarından birisi olup aynı zamanda karar organıdır.⁴ İsviçre Borçlar Kanunu'nda genel kurul açıkça şirketin en üst organı (oberstes Organ der Gesellschaft) olduğu belirtilmesine rağmen, üst organ kavramının, diğer organların üstünde hiyerarşik bir yapılanma anlamında değil de, daha çok yasa tarafından bahsedilen işlevler bakımından anlaşılması gerektiği belirtilmektedir.⁵ TTK incelendiğinde genel kurul için üst organ kavramına yer verilmediği anlaşıldığından dolayı, organlar arası eşitlik ilkesinin geçerli olduğu ortadadır.

İşlevsel aykırılığı ilkesi ise yönetim kurulu ile genel kurulun kanun tarafından verilen yetkileri kullanarak, birbirlerine üstünlük tanınmadığını, birbirlerinin yetkilerinin kullanılmayacağını ve de organların birbirine yetki veremeyeceğini düzenler. Bu anlam sonucunda ise genel kurulun üst organ olmadığı anlayışı ortaya çıkmaktadır. İşlevler ayrılığı ilkesi hukuki desteğini TTK uyarınca hem genel kurul hem de yönetim kurulunun devredilmez görevlerinin bulunmasından alır.⁶

1. Organ Niteliği

Limited şirketlerde genel kurul zorunlu organ niteliğine haizdir. Zira TTK m. 1534/1'e göre kenar başlıkları metne dâhil olduğundan, "*Şirketin Organları*" başlığının alt

⁴ HALUK N. NOMER, Kişi Birliklerinde Genel Kurul Kararlarının Geçersizliğine İlişkin Temel Esaslar, 1. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2008, s. 1; BİLGİLİ/DEMİRKAPI, 6102, s. 332; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 324; POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, Ortaklıklar, N. 1711; Tekinalp, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar, s. 405;

⁵ PULAŞLI, Şirketler Hukuku Genel Esaslar Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı s.816

⁶ TEKİNALP, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar, s. 404.

başlığında “A) Genel Kurul” denilmek suretiyle genel kurulun, Limited şirketin zorunlu organlarından biri olduğu sonucuna ulaşmak mümkün olacaktır⁷. Fakat buradan anlaşılması gereken ise pay sahiplerinin bütünü değildir. Genel kurula katılan ve genel kurulda hazır olan pay sahiplerinin katılımıyla gerçekleştirilen genel kurul olduğunu söylemek doğru olacaktır. Ayrıca TTK uyarınca da genel kurulun zorunlu organ olduğu açıktır. 616/1 Md. “Genel kurulun devredilemez yetkileri şunlardır” diyerek bentler halinde devredilemez yetkileri maddeler halinde sıralamıştır. Genel kurulun devredilemez yetkileri başkaca bir organ tarafından yapılamayacağına göre Limited şirketin genel kurulunun zorunlu organ niteliği kanun tarafından da benimsenmiş ve vurgulanmıştır.

Limited şirket genel kurulu ayrıca temel kararların alındığı bir karar organıdır.⁸ Kanunen genel kurula verilen bir diğer yetki de müdürlerin genel kurula sunduğu konularda karar verebilmesidir. Bu hususta açıkça genel kurulun organ sıfatını ve de karar organı olduğunu vurgulamaktadır. Limited şirket genel kurulu, limited şirketin ana temel parçasıdır. Genel kurul, limited şirketlerde zorunlu organ olup ayrıca karar organı vasfına da sahiptir. Genel kurulun organ niteliği ve ayrıca karar organı olması ortaklığın sözleşmeye ekleyeceği bir madde veyahut alınacak karar ile ortadan kaldırılması mümkün değildir.

⁷ ERDOĞAN, Abdullah Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y. 2013, Sa. 3 s.41

⁸ AKÜNAL, Teoman, Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 1995, s. 37;

Limited şirket genel kurulu, organ niteliği ile birlikte karar organı olduğunu söylemiştik. Ayrıca genel kurul için “kurul organıdır” demek yanlış olmayacaktır. TTK 616. Md düzenlemesi genel kurulun “kurul organı” niteliğini açıkça ortaya çıkartmaktadır.⁹

616/3 Md. ise kurul organı sıfatının istisnası niteliğindedir. Kanun maddesinde “*Tek ortaklı limited şirketlerde, bu ortak genel kurulun tüm yetkilerine sahiptir. Tek ortağın genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerli olabilmesi için yazılı olarak alınması şarttır.*” demektedir. Madde metni ile genel kurulun “kurul organı” özelliğine istisnai bir boyut kazandırılmıştır. Söz konusu madde hükmünün ilk maddesinde belirtildiği üzere “*bu ortak genel kurulun tüm yetkilerine sahiptir.*” denilmesiyle istisnai olarak “*fert organ*” kavramı kanunca kabul edilmiş olduğu ve genel kurulun tek ortaklı limited şirketlerde fert organ şeklinde faaliyet gösterebileceği anlaşılmaktadır.¹⁰

2. Yetkileri

Limited şirketlerde genel kurulun iki tür yetkisi bulunmaktadır. Genel kurulun sadece kendisine özgü olan ve de müdürlere veyahut yönetim komitelerine bırakamayacağı türden yetkilere münhasır yetki yani kendisine özgü yetkiler denir. Müdürlere veya yönetim komitelerine bırakılabilen yetkilere ise münhasır olmayan yetkiler denmektedir.

⁹ ÖZTAN, Bilge, Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1970, s. 100.

¹⁰ TEKİNALP, Ünal, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012, s. 403.

3. Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri

TTK 616 Md. sayılı maddeler yalnızca genel kurula ait yetkiler olup, bu yetkiler müdürlere ve yönetim komitelerine bırakılamaz.¹¹

- Şirket sözleşmesinin değiştirilmesi,
- Müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları,
- Topluluk denetçisi ile işlem denetçileri de dâhil olmak üzere, denetçilerin atanmaları ve görevden alınmaları,
- Topluluk yılsonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun, onaylanması, kar payı hakkında karar verilmesi, kazanç paylarının belirlenmesi,
- Müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi ve ibrası,
- Esas sermaye paylarının devirlerinin onaylanması,
- Bir ortağın şirketten çıkarılması için mahkemeden istemde bulunulması,
- Şirketin feshi,
- Müdürün, şirketin kendi paylarını iktisabı konusunda yetkilendirilmesi veya böyle bir iktisabın onaylanmaması,

¹¹ Gerekçe Madde 616: 6762 sayılı Kanunun 539 uncu maddesinde olduğu gibi genel kurulunun devredilemez yetkilerini değişik bir sistem bağlamında düzenlemektedir. Devredilemeyen yetkiler organlar yapısına ve ortak haklarına aittir. Böylece, organlararası işlevler ayrımı kanunî düzen niteliğini kazanmaktadır. Çünkü, 625 inci madde de aynı sistem müdürler için öngörülmüştür. Organlararası altlık üstlük anlayışını reddeden 6762 sayılı Kanun ve Tasarı genel kurul için üst organ sıfatını kullanmayarak işlevler ayrımı ilkesinde İsv. BK'ya nazaran daha nettir. Gerçi İsviçre öğretisinde üst organ sıfatının işlevler ayrımını bertaraf etmediği açıklanır. Ancak nitelendirmenin yorum güçlüklerine yol açtığı da görmezden gelinemeyecek bir olgudur. Hükümde iki sınıf yetki yer almıştır. Birinci sınıfta kanunen devredilemez nitelikteki yetkiler sayılmıştır. İkincisinde ise bu niteliği şirket sözleşmesi ile alan yetkiler gösterilmiştir. Hükümün ikinci fıkrasında yer alan yetkiler, ancak şirket sözleşmesinde öngörülmüşlerse bu niteliği kazanırlar. İkinci sınıfa giren bir konunun, şirket sözleşmesinde, genel kurul tarafından karara bağlanacağını hüküm altına alınmış olması yeterlidir; yoksa yetkinin devredilemez nitelik taşıdığının belirtilmesi şart değildir. Bkz. <http://www.ticaretkanunu.net/ttk-madde-616/> erişim tarihi 24.07.2019

- Genel kurulun kanun veya şirket sözleşmesi ile yetkilendirildiği ya da müdürlerin genel kurula sunduğu konularda karar verilmesi,

Şirket sözleşmesinde öngöröldükleri takdirde genel kurulun devredilemez yetkileri şunlardır (TTK 616/2)¹²:

- Şirket sözleşmesi uyarınca genel kurulun onayının arandığı haller ile müdürlerin faaliyetlerinin onaylanması,
- Önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım haklarının kullanılması hakkında karar verilmesi,
- Esas sermaye payları üzerinde rehin hakkı kurulmasına ilişkin onayın verilmesi,
- Yan edim yükümlölükleri hakkında iç yönerge çıkarılması,
- Şirket sözleşmesinin 613 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca ortaklıkların onayını yeterli görmemesi halinde, müdürlerin ve ortakların şirkete bağılılık yükümü veya rekabet yasağı ile bağdaşmayan faaliyetlerde bulunabilmelerinin onayı için gereken iznin verilmesi,
- Bir ortağın şirket sözleşmesinde öngörölen sebeplerden dolayı şirketten çıkartılması, olarak kanunda açıkça sayılmıştır.

TTK 616/3 Md. hükmünde ise, tek ortaklı limited şirketlerin genel kurulun tüm yetkilerine şirketin tek ortağının sahip olacağı hükme bağlanmıştır.

¹² BAHTİYAR, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku 7. Bası Beta Yayınları İstanbul, 2012, s.325.

Genel kurulun yetkilerinin sınırı ise TTK 622 de sayılmıştır. TTK 622'ye göre AO'da olduğu gibi limited şirket genel kurulunun da yetki sınırı üçüncü kişilerin hakları ile ortakların bireysel hakları noktasındadır ve bu aşama GK'nın yetkilerine sınır oluşturur.

4. Genel Kurul Toplantısı

Limited şirket genel kurulu, Anonim şirket genel kurul ile benzerlik göstermektedir. Limited şirket ve Anonim Ortaklıklarda yılda en az bir kez genel kurul toplantısı yapılması gerekmektedir. Limited şirketlerde genel kurul olağan genel kurul ve olağanüstü genel kurul olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

a. Olağan Genel Kurul

Limited ortaklıklarda genel kurulun toplanması bakımından, normal yol, genel kurulun olağan şekilde toplanması ve ortakları bir araya getirmesidir.¹³ Limited şirketlerde olağan genel kurulun yılda en az bir kez toplanması zorunludur. Olağan genel kurul toplantısının yapılma tarihi ise her yıl için hesap tarihinin (döneminin) sona ermesinden itibaren üç ay içinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.¹⁴ Olağan sıfatından anlamamız gereken ise bu toplantıların her yıl yapılacağını ve TTK 409'da en azı görülen hususların karara bağlanması anlamındadır.¹⁵ TTK m. 409'da hangi konularda kararlar

¹³ ŞENER, Oruç Hami, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, S.2017, s.530

¹⁴ ERDOĞAN Abdullah, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y. 2013, Sa. 3, s.52

¹⁵ ŞENER, s. 530

alınacağı şöyle sıralanmıştır; “...Bu toplantılarda, organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakere yapılır, karar alınır” denmiştir. Görüleceği üzere TTK 617/3’ün atfı sebebiyle, TTK 409 da aynen limited şirketlerde de uygulanacaktır.

Hesap döneminin bitişinden anlamamız gereken ise her yılın başlangıcıyla bir önceki senenin hesap dönemi sona ermektedir. Yeni başlayan yılın Mart ayının sonuna kadar LTD bünyesinde olağan genel kurulun toplanması zorunludur. İstisnai durumlarda ise özel hesap dönemi olan şirketler var ise bu şirketlerde özel hesap döneminin bittiği tarihten itibaren üç aylık dönemin sonuna kadar olağan genel kurulun yapılması gerekmektedir. Müdürler tarafından en az on beş gün önce çağrı yapılmalıdır ayrıca bakanlık temsilcisinin limited şirketlerin genel kurulunda bulunmasına gerek yoktur.¹⁶

Yargıtay’ın 2006 tarihli kararından özetle; “...hesap dönemleri bağımsız olup, önceki yıl olağan toplantısı yapılmamış olsa bile, sonraki yılın olağan genel kurul toplantısı yapılabilir...”¹⁷ denilerek karar verilmiştir. Yargıtay kararından da anlaşılacağı üzere her yıl yapılması gereken olağan genel kurulun bir yıl yapılmamış olması diğer yılı etkilemeyecektir. Hesap dönemlerinin bağımsız olması sebebiyle gelecek yıl olağan toplantının yapılması zarururilik teşkil etmektedir.

¹⁶ ERDOĞAN Abdullah, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y. 2013, Sa. 3, s.56, ayrıca bkz. TTK m.617/3

¹⁷ YARGITAY 11. HD, 20.04.2006, E. 4561, K.4342, bu karar için bkz. ŞENER, s.531

b. Olağanüstü Genel Kurul

Limited şirketlerde her yıl düzenlenen olağan genel kurul dışında, olağan durumlar dışında toplantı da yapılabilmektedir. Limited ortaklıklar bünyesinde olağan genel kurul dışında yapılan toplantıya olağanüstü genel kurul toplantısı denmektedir.¹⁸

Olağanüstü genel kurulun yapılması zorunlu değildir. TTK 617/1 son cümlesinde olağanüstü genel kurulun gerektiğinde yapılacağı belirtilerek, olağan dışı yapılacak genel kurulların belirli bir zamanı olmadığı belirtilmiştir.¹⁹ Olağanüstü genel kurul, niteliği gereği, zaman ve konu açısından belirlenemez.²⁰ Limited şirket bünyesinde zorunlu ve acele bir durumun saptanması veyahut gelişmesi ile birlikte olağanüstü genel kurul yapılabilecektir. Olağanüstü genel kurullar, ortakların toplanması ve bir araya gelmesiyle yapılabileceği gibi, elektronik ortamda da yapılabilir.²¹

TTK uyarınca bazı hallerin meydana çıkması durumunda olağanüstü genel kurul toplantısı yapılması zorunludur. Bu haller ise TTK'da sayılmıştır. Şirketin organsız kalması (TTK m. 636, f. 2), azınlığın talepte bulunması (TTK m. 411), şirketin borca batık olması ya da sermaye kaybına uğraması (TTK m. 376, 633) gibi hallerde olağanüstü genel kurul toplantısı yapılması zaruridir.

¹⁸ YAVUZ, Mustafa, Anonim ve Limited Şirketelerde Olağanüstü Genel Kurul Yapılma Usulü, Terazi Hukuk Dergisi, C. 10, S. 102, Şubat 2015, s.100-101

¹⁹ ŞENER, s.531

²⁰ TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 4. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2015, s. 303.

²¹ YAVUZ, Mustafa, Anonim ve Limited Şirketelerde Olağanüstü Genel Kurul Yapılma Usulü, Terazi Hukuk Dergisi, C. 10, S. 102, Şubat 2015, s.100-101

c. Çağrısız Genel Kurul Toplantısı

Limited şirket genel kurullarına olağan veya olağanüstü genel kurul toplantılarına pay sahipleri çağrı üzerine toplanmaktadır. Çağrısız genel kurul (m.416) hariç, yetkili kişiler tarafından yapılan çağrı üzerine, genel kurul toplanacaktır. (m.410-412)²² Çağrısız genel kurulun uygulamada ki amacına bakıldığında daha hızlı toplanmak ve de masrafı azaltmak olduğu görüşü hâkim hale gelmiştir.

Çağrısız genel kurul toplantısı, bütün ortakların ya da temsilcilerinin hazır bulunduğu bir ortamda kimse itiraz etmediği takdirde yapılan ve bu toplantı nisabı korunduğu müddetçe karar alınabilen toplantı türüdür (TTK m. 416, f. 1)²³

TTK Md. 416 uyarınca ;

- Bütün payların sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, genel kurula katılmaya ve genel kurul toplantılarının yapılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın, genel kurul olarak toplanabilir ve bu toplantı nisabı var olduğu sürece karar alabilirler. Çağrısız toplanan genel kurulda, gündeme oybirliği ile madde eklenebilir; aksine esas sözleşme hükmü geçersizdir. Çağrısız genel kurul toplantılarına, tüm pay sahiplerinin

²² ADIGÜZEL, Burak / KARADEMİR, Halis, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 73, Temmuz 2018, s.382

²³ TEKİNALP, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar, s. 169

katılımı sağlanmış ve toplantı konusu ile gündeme dair bir itiraz yapılmamış ise alınan kararlar geçerli olacaktır.²⁴

Toplantıya katılan tüm pay sahiplerinden, ortaklardan bir ve ya bir kaç belli başlı gündem maddelerine itiraz etmiş ise o maddeler dışında alınan kararlar geçerli sayılacak itiraz edilen maddeler ise karara bağlanamayacaktır. Toplantıda itiraz edilmeyen konularda kararlar alınabilir ve alınan bu kararlar bağlayıcıdır.²⁵

Çağrısız genel kurul için tüm ortakların toplantıya katılımı gerekmektedir. Eğer ki toplantıya tüm ortaklar katılmamışsa veya noter kanalı ile toplantıya dair itirazlar sunulmuş ise genel kurul toplantısı yapılamayacaktır. Çağrısız genel kurulun amacı tüm ortakların bir araya gelerek, gündem konusu hakkında karar almasının sağlanmasıdır. Ortakların itirazı olması, toplantıyı terk etmeleri toplantının gidişatını etkiler ve bu nedenle karar alma yetkisi ortadan kalkacaktır.

Tüm ortakların genel kurula katılmış olması halinde eğer ki hiçbir ortak genel kurulun toplanmasına veyahut gündemine dair bir itiraz sunmazsa toplantıya katılan ortaklarca gündemin belirlenmesinde kanuni bir engel yoktur.²⁶ TTK Md 416, f.2 uyarınca, çağrısız toplanan genel kurula gündem maddesi eklenebilir ibaresi yer almaktadır. Burada önemli olan bizce çağrısız genel kurula öncelikle tüm ortakların eksiksiz şekilde katılması ve önceden ya da toplantı sırasında, genel kurulun toplanmasına ya da gündemine dair bir itirazlarının olmamasıdır. İtiraz olması durumunda yukarıda detaylı

²⁴ ÇAMOĞLU, Ersin, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararının İptalinde Etki Kuralı, Yaklaşım Dergisi, Ağustos 2014, s.217.

²⁵ ARSLANLI/DOMANİÇ, Limited Şirketler, s. 507.

²⁶ MOROĞLU, Değerlendirmeler ve Öneriler, s. 212, 213.

açıkladığımız şekilde karar alma mekanizması ortadan kalkacak ve genel kurul yapılamayacaktır.

Yetkili kişiler tarafından çağrı yapılması gerekirken, yetkisi olmayanlar tarafından yapılan çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararlar yoklukla sakattır. Azledilmiş veya mahkeme kararıyla seçilmesi geçersiz sayılan yönetim kurulu üyeleri ticaret siciline tescil edilmiş olsa bile, bunlar tarafından yapılan çağrı üzerine alınan genel kurul kararı yoklukla sakat olacaktır.²⁷

5. Genel Kurulu Toplantıya Çağırabilecekler

Genel kurul önceki sayfalarda detaylı açıkladığımız üzere olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde toplanabilmektedir. Çağrıyı yapmak kural olarak müdürlerin görevidir. Kanunen müdürlerin bu yetkisi devredilemez ve vazgeçilmez bir görev olarak tanımlanmıştır.²⁸ Toplantıya çağrı, azlığın çağrı ve öneri hakkı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul, hazırlık önlemleri, tutanak, yetkisiz katılma konularında AŞ'lere ilişkin hükümlere kıyasen uygulanır.(TTK 617/3)²⁹

a. Genel Olarak

Limited şirketlerde toplantıya yapılacak çağrı usulüne uygun şekilde yapılmalıdır. AŞ'lere ilişkin hükümlerin kıyasen limited şirketlere uygulanacağı kanunun TTK 617/3

²⁷ MOROĞLU, Ersin, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul, , On İki Levha Yayıncılık, S.2017, s.103

²⁸ ERDOĞAN Abdullah, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y. 2013, Sa. 3, s.54

²⁹ BAHTİYAR, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku 7. Bası Beta Yayınları, İstanbul, 2012 s.326

maddesinde açıklanmıştır. AŞ'lerde GK'yı toplamaya ve çağrı yapmaya görevli ve yetkili olanlar ise TTK 410 Md. belirtilmiştir. TTK 410 Md. vd maddelerinde davete yetkililer düzenlenmiştir.

- GK, yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılabilir.
- Yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumunda, mahkemenin izniyle, tek bir pay sahibi genel kurulu toplantıya çağırabilir.³⁰
- Görevleri ile ilgili olması koşuluyla tasfiye memurları
- Azınlık
- Mahkeme kararı ile atanan kayyım tarafından da genel kurula çağrı yapılabilir.

Limited şirketlerde gündem genel kurula çağrılan tarafından belirlenmektedir. Gündemde olmayan konu, genel kurulda müzakere edilemez ve karara bağlanamaz. Limited şirket ortaklıklarında gündeme bağlılık ilkesi geçerli değildir.

Genel kurul, toplantı gününden en az on beş gün önce toplantıya çağrılır. Şirket sözleşmesi bu süreyi uzatabilir veya on güne kadar kısaltabilir. (6102 sayılı TTK Md.617/2)

Toplantıya çağrı, azlığın çağrı ve öneri hakkı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul, hazırlık önlemleri, tutanak, yetkisiz katılma konularında anonim şirketlere ilişkin hükümler, Bakanlık temsilcisine ilişkin olanlar hariç, kıyas yoluyla uygulanır. Her ortak

³⁰ KARAEĞE, Özge, Anonim Şirketlerde Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrı Yetkisi (TTK m. 410/II) Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIX, Y. 2015, S. 4, s.79

kendisini genel kurulda ortak olan veya olmayan bir kişi aracılığıyla temsil ettirebilir. (6102 sayılı TTK Md.617/3) Gündemde bulunmayan konular genel kurulda müzakere edilemez ve karara bağlanamaz. Kanuni istisnalar saklıdır. (6102 sayılı TTK Md.413/2)

Genel kurul gündemine alınmayan konularda karar verilemeyeceği TTK hükümleri ile sabit hale gelmiştir. Bu konuya ilişkin Yargıtay 11 HD'si vermiş olduğu bir kararında ise; *TTK'nin 617/3. maddesinin yollamasıyla, kıyasen limited şirketlere de uygulanması mümkün olan TTK'nin 364. maddesinde, şirket genel kurulunun, gündemde azille ilgili madde bulunması veya madde bulunmasa bile haklı sebebin varlığı halinde her zaman yönetim kurulu üyelerini görevden alabileceği belirtilmiştir. Somut olayda görevden alınmaya ilişkin genel kurul çağrısız olarak gerçekleştirilmiş olup, gündem belirlenmemiştir. Bu durumda genel kurulun ancak haklı sebebin varlığı halinde şirket müdürünün azline karar verebilmesi söz konusu olabileceğinden ve nitekim davalı tarafça, davacının haklı sebeple müdürlük görevinden alındığı savunulduğu halde, mahkemece haklı sebebin var olup olmadığı tartışılmadan yanılığlı gerekçelerle davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiş, bu nedenle kararın davacı yararına bozulması gerektiği*,³¹ karara bağlanmıştır.

Aksine esas sözleşmede hüküm bulunmadığı takdirde GK, şirket merkezinin bulunduğu yerde toplanır. (6102 sayılı TTK Md.409/3)

GK, esas sözleşmenin değiştirilmesi için toplantıya çağrıldığı takdirde; 333 üncü madde uyarınca Gümrük ve Ticaret Bakanlığının izninin alınmasının gerekli olduğu şirketlerde

³¹ T.C YARGITAY 11. Hukuk Dairesi, 16.10.2017 T. 2016/3379 E. ,2017/5392 K, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, erişim tarihi 07.07.2018

izni alınmış, diğer şirketlerde, yönetim kurulunca karara bağlanmış bulunan değişiklik taslağının, değiştirilecek mevcut hükümlerle birlikte 414 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde belirtildiği şekilde ilanı gerekir. (6102 sayılı TTK Md.453)

Toplantıya davet ilanı ile birlikte konuya ilişkin müdürler kurulu kararının noter tasdikli suretinin de iletilmesi gerekmektedir. Kayyım tarafından imzalanan ilanın ekinde ilgili mahkeme kararı da ibraz edilmelidir.³²

b. Müdürler

Genel kural olarak müdür veya müdürler kurulu tarafından çağrı yapılması ana temel kuraldır. Bu temel kural TTK 617/1 Md. ile açıklanmıştır. TTK 624/2 hükmüne göre *“başkan olan müdür veya tek müdürüm bulunması halinde bu kişi, genel kurulun toplantıya çağırılması ve genel kurul toplantılarının yürütülmesi konularında olduğu gibi, genel kurul başka yönde bir karar almadığı ya da şirket sözleşmesinde farklı bir düzenleme öngörülmediği takdirde, tüm açıklamaları ve ilanları yapmaya da yetkilidir”*,³³

TTK, limited şirketlerde genel kurulu *“olağan”* ve *“olağanüstü”* toplantıya davet etme görev ve yetkisini kural olarak şirket müdürüne, birden fazla müdür var ise müdürler kuruluna vermiştir. Müdür veya müdürler kurulu, *“süresi dolmuş olsa”* dahi genel kurulu olağan toplantıya çağırabilir. (TTK m.617/f,3- m 410/f,1)³⁴ TTK bu madde ile

³² https://www.tobb.org.tr/TurkiyeTicaretSicilGazetesi/Documents/OrnekIlanMetinleri/6102_1_c_toplantiya_cagri_limited.docx, erişim tarihi 07.07.2018

³³ PULAŞLI, Şirketler Hukuku Genel Esaslar 4. Bası Güncellenmiş ve Genişletilmiş s.818

³⁴ TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, s. 233

uygulamada bazı sorunlara ve soru işaretlerine yer veren müdürlerin süresinin dolması durumunda genel kurulun nasıl ve ne şekilde toplanacağına dair oluşan soru işaretlerini ortadan kaldırmıştır. Süre geçmiş olsa dahi genel kurulun yapılması gerektiği bu madde ile açıklığa kavuşturulmuştur. Fiili olarak ortaklık adına işlemlerde bulunan fakat hukuken atanmayan müdürün de genel kurulu toplantıya çağırabileceğini kabul etmek gerekir.³⁵ Müdür, kendisine ait olan çağrı yetkisini başka bir üçüncü kişiye devredemez.³⁶

Müdür veya müdürler kurulu tarafından yetkili olmalarına karşın genel kurulun toplanmaması yahut toplantıya davet çağrısı yapılmaması durumunda nasıl bir yol izleneceği yine TTK uyarınca diğer ortaklara sunulan hakların kullanılması ile çözüme kavuşacaktır. Diğer yollar ile genel kurulun toplanması için yapılacak çağrıya dair genel değerlendirmelerimizi alt başlıklarda yapacağız.

c. Tasfiye Memurları Tarafından Çağrı Yapılması

Tasfiye memurları tarafından yapılacak çağrının tasfiye memurlarının konusuna dâhil olan bir konu olması gerekmektedir.³⁷ Limited şirket tasfiye halinde olsa dahi normal şartlarda genel kural olarak müdürler tarafından çağrı yapılmalıdır. Fakat tasfiye memurlarının görevine giren bir konu var ise tasfiye memurları tarafından da çağrı yapılabileceği kanunca düzenleme altına alınmıştır. Bizce de tasfiye memurlarının

³⁵ ŞENER, Oruç Hami, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, S.2017, s.532

³⁶ ŞENER, Oruç Hami, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, S.2017, s.533

³⁷ KARAEĞE, Özge, s.79, ayrıca bkz. TTK m. 410 Gereğesi.

sadece kendi görev ve yetki alanına giren konularda çağrı yapabilmesi doğru olmalıdır. Ana kural olarak her aşamada limited şirketi genel kurula davet ve çağrı yetkisi müdür veya müdürler kurulunda olduğu açıktır.

TTK 643 Md. limited şirketlerde tasfiyeyi düzenlemektedir. Bu madde tasfiye açısından AO'ya atıf yapmıştır.

Limited Ortaklığı sona erdiren fesih sebepleri ise şunlardır:

- 1) Şirket sözleşmesinde yazılı sebeplerden birinin gerçekleşmesiyle,
- 2) Genel kurul kararıyla (TTK 636/1, b) Bunun için genel kurulda temsil edilen oyların en az 2/3 ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğu ile karar alınmalıdır (TTK m. 621/1).
- 3) Mahkemenin şirketin iflasına karar vermesi (TTK M 636/1, c)
- 4) Ortaklardan birinin talebi üzerine mahkemece alınan haklı sebebe dayalı karar ile (TTK m. 636/3)
- 5) Kanunda yazılı ve belirtilen diğer hallerin meydana gelmesi ile (TTK m. 636/1, d)

Yukarıda sayılı hallerin meydana gelmesi ile limited şirket sona erer. Fakat tüzel kişiliği ise halen devam etmektedir. LTDŞ ortaklığının ehliyeti ise tasfiye sebebiyle sınırlı hale gelecektir.

d. Azınlık Pay Sahipleri

Ortaklar, azlık olarak genel kurulu toplantıya çağırma yoluna başvurabilirler. Şirket esas sermayesinin en az onda birini (%10'unu) oluşturan ortaklar “gerektirici sebepleri ve gündemi” yazılı olarak belirtmek koşuluyla müdürden veya müdürler kurulundan genel kurulu toplantıya çağırmasını isteyebilirler. (TTK, m. 617/f.3, m.411/f.1) Kanun koyucu her ne kadar “azlık” ibaresini kullanıyor olsa da, bu hakkın azınlık hakkı olarak kullanımı uygundur. Kanun maddesinde ki azlık ve azınlık terimleri, esas sermayenin %10'una sahip olan ortak/ortakları belirtmektedir.³⁸ Bu çağrı talebinin noter aracılığıyla yapılması şarttır. (TTK m.617/f.3, m.411/f.3)

Ortak sayısı azlığın tespitinde temel ve zorunlu unsur değildir. Şöyle ki, tek başına şirket hissesinin %10'una sahip olan bir ortak dahi tek başına azlık hakkını kullanma yetkisine sahip olacaktır.

Azlık tarafından yapılacak çağrı için kanun “*gerektirici sebepleri ve gündemi*” açık şekilde yazılı olarak belirtilmesini kural koymuştur. Azınlık tarafından öncelikle limited şirket müdürüne başvurmak zorundadır.³⁹ Azlık tarafından yapılan çağrı talebi, müdür veya müdürler kurulu tarafından kabul edildiği takdirde, genel kurul en geç kırk beş gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağrılır; aksi hâlde çağrı istem sahiplerince yapılır (TTK, m. 617/f.3, m. 411/f.4).

³⁸ ŞENER, Oruç Hami, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, S.2017, s.537

³⁹ ŞENER, s.537

Azlık tarafından yapılan başvuruya müdürler en geç yedi iş günü içinde cevap vermek zorundadır. Olumlu veya olumsuz cevap olması fark etmeksizin yedi iş günü içinde azınlığa cevap verilmesi gerekmektedir. Azınlık tarafından yapılan başvuruya yedi iş günü içerisinde olumsuz bir cevap gelirse, başvuruyu yapan “*aynı pay sahipleri*” tarafından genel merkezin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesinden genel kurulun toplanması için başvuru yapılabilir.(TTK, m.617/f.3, m.412).⁴⁰

Kanun mahkemeye yapılacak başvuru için azınlıkta ki ortakların aynı kişi ya da kişiler olmasını zorunlu hale getirmiştir. Mahkemeye başvuracak kişi veya kişiler ile müdür ve ya müdürler kuruluna başvuran ortakların aynı kişi olmadığı takdirde mahkeme bu konuda karar veremez. Diğer ortaklar tarafından mahkemeye başvurulması durumunda ATM tarafından başvurunun esasına girilmeden, dava şartı yokluğundan, davanın reddine karar verileceği açıktır.

e. Tek Pay Sahibi

TTK m.410/2 de açıklandığı üzere müdürler kurulunun devamlı olarak toplanamaması veya toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması yahut şirketin müdürünün olmaması durumlarında, mahkemenin izniyle, tek bir ortak tarafından genel kurul toplantıya çağrılabilir. Bu konuda mahkemenin vereceği kararı kesindir (TTK,

⁴⁰ PULAŞLI, age, s.819

m.617/f.3, m. 410/f.1). Mahkemenin vereceği kararlar üzerine istinaf veya temyiz yoluna başvuru yapılamayacaktır.⁴¹

Yargıtay 11. HD'nin 15.12.2014 tarihli kararında özetle; “...TTK'nun 410/2. Maddesi gereğince ortağın genel kurulu toplantıya çağrı izni talebi üzerine verilen karar kesin bulunduğu ve tedbir istemine ilişkin karar bakımından da 21.02.2014 gün ve 2013/1 E.- 2014/1 K. Sayılı içtihadı birleştirme kararına göre bu tür kararların temyizi mümkün olmadığından davacı vekilinin temyiz isteminin reddine karar vermek gerekmiştir...”⁴²

Limited şirket ortağının esas sermaye payında ki hakkının başvuru kullanımına etkisi yoktur. Ortağın en küçük paya sahip olması veya en yüksek pay sahibi olması arasında hiçbir fark yoktur. Bu sebeple kanuni şartların oluşması durumunda pay oranına bakılmaksızın isteyen ortak bu hakkını kullanabilecektir. Ortak, şirket esas sermayesinin yüzde yahut binde birine dahi sahip olsa, anılan hakkı kullanabilir. Önemli olan husus ise şirket yönetim kurulunun, devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmadığı durumlardır.

Örneğin, üç üyeli bir müdürler kurulunda karar yetersayısı müdür tam sayısının çoğunluğu olduğundan, üç üye arasındaki ihtilaftan dolayı üyelerin toplantı yapmaya yanaşmaması veya toplantı yapılsa dahi gerekli karar yetersayısının sağlanamadığı durumlar ile müdürler kurulunun toplanamamasının devamlılık arz etmesi ya da tek

⁴¹ ŞENER, Oruç Hami, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, S.2017, s.536

⁴² YARGITAY 11.HD 15.12.2014 T, 2014/12405 E, 2014/19708 K. www.kazanci.com, erişim tarihi 25.07.2019

müdürün vefatı ile şirketin yönetim organının mevcudiyetini yitirmesi gibi hallerde, ortak mahkemeye müracaat hakkını kullanabilecektir.

Mahkeme, azlığın talebini, kural olarak evrak üzerinden inceler. Ancak, olayın niteliğinden kaynaklanan zorunluluk halinde, mahkeme duruşma da yapabilir. Mahkemece genel kurul toplantısı yapılmasına karar verir ve gerekli görür ise, genel kurul toplantısının gündemini düzenlemek ve kanun hükümleri uyarınca çağrıyı yapmak üzere bir kayyım da atayabilir. Kayyımın görevleri ve toplantı için gerekli belgeleri hazırlamaya ilişkin yetkileri mahkeme kararında gösterilir. Mahkemenin azlığın talebi üzerine vereceği karar kesindir, bu karara karşı kanun yoluna gidilemez (TTK, m.617/f.3, m.412).

B. MÜDÜRLER

6762 sayılı ETTK'dan farklı olarak, 6102 sayılı TTK limited şirketlerde özden organ ilkesini benimsememiştir. Dolayısıyla her şirket ortağının doğrudan doğruya şirket müdürü olduğu sistemden vazgeçilmiş, onun yerine şirketi yönetme ve temsil edecek kişi veya kişilerin seçimi sistemi öngörülmüştür. Bu değişiklik ile limited şirketin anonim şirkete yaklaştırıldığı söylenebilir.⁴³ TTK m. 623 hükmü uyarınca, temsilin müdüre, müdür sıfatını taşıyan şirket ortak ya da ortaklarına ve tüm ortaklara verilebileceği gibi üçüncü kişilere de verilebileceğini ifade etmiştir.⁴⁴ Ayrıca TTK ile birlikte tüzel

⁴³ KAYA, Mustafa İsmail, Limited Şirkette Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi, Dergi Park, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 22, Sayı 1, Yıl 2014, s.61

⁴⁴ KARAAHMETOĞLU, İsmail Özgün, 6102 Sayılı Kanuna Göre Limited Şirketin Temsili, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, S.2014, s.29

kişilerin de müdür olabilmesi olanaklı hale getirilmiştir.⁴⁵ 2011 yılında TBMM’de kabul edilerek yasalaşan TTK, limited şirketleri “*küçük ölçekli anonim şirket*” olarak düzenlemeyi tercih etmiştir. Yeni düzenlemeyle limited şirketler, ETTK da benzetilmiş olduğu kolektif şirketlerden, daha çok AO’ya benzetilmiştir. Gerçekten, kolektif şirketten alınan özden organ ilkesinin terk edilmesi, anonim şirketlerde olduğu gibi intifa senedi çıkarma olanağının getirilmesi, şirketin denetiminin bağımsız denetçilere bırakılması, sermaye olarak sadece nakit veya aynî değerlerin getirilebilmesi, sermaye borcunun ödenme zamanı kanunla belirlenerek sermayenin korunmasına önem verilmesi, imtiyazlı pay çıkarılabilmesi, ortaklara azınlık hakları tanınması gibi yeni hükümler sayesinde limited şirketler, artık anonim şirketlere daha çok yaklaşmıştır.⁴⁶

Limited şirketlerde yönetim ve temsil edecek kişilerin seçim yolu ile belirlenmesi esası benimsenmiştir. Limited şirket bünyesinde tek müdür olabileceği gibi müdürler kurulu da oluşturabilecektir. Müdürler kurulunun oluşması alınan kararlarda önem arz etmektedir. Müdürler, nitelik olarak TTK uyarınca zorunlu unsurdur.⁴⁷ Zorunlu unsur olan müdürlerin olmaması limited şirketin sona ermesine sebep olabilecektir. Müdür veya müdürler kurulu limited şirketin zorunlu organı, temsil ve yönetim yetkisine haiz kişilerdir. Müdürler, limited şirketin ortaklarından olabileceği gibi dışarıdan üçüncü kişiler tarafından da olunabilmektedir. Müdürlerin yabancı uyruklu olmasını engelleyen

⁴⁵ KENDİGELEN, Abuzer, Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, On İki Levha Yayıncılık, Değişiklikler İşlenmiş ve Güncellenmiş 2. Bası, İstanbul 2012, s. 537

⁴⁶ ÇEKER Mustafa, Limited Şirketlerde Ortaklık Sayısının Sınırlandırılması, Dergi Park, 2014, s.59,

⁴⁷ KARAAHMETOĞLU, İsmail Özgün, 6102 Sayılı Kanuna Göre Limited Şirketin Temsili, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, S.2014, s.65

herhangi bir yasal düzenleme de bulunmamaktadır.⁴⁸ Şirket sözleşmesi ile müdür olarak atanacak kişinin sahip olmak zorunda olduğu özellikler konusunda ayrıntılı düzenlemeler yapılabilir.⁴⁹ Örneğin; şirket sözleşmesine yazılması koşuluyla müdür olacak kişiler için belli başlı temel ilkeler getirilebilir. Üniversite mezunu olması, şirketin alanı doğrultusunda sadece o alanda yüksek lisans sahibi kişilerin olması kararlaştırılabilir.

Limited şirket bünyesinde en az bir müdür olması zorunludur. Fakat genel anlamda en fazla kaç kişinin müdür olabileceğine dair bir sınırlama ön görülmemiştir. Bu sebeple şirket sözleşmesine en fazla kaç müdürün yetkili kılınabileceğine dair maddenin de eklenebileceği düşüncesindeyiz.

Son olarak seçilecek müdür veya müdürlerin herhangi bir suçtan mahkûmiyet sahibi olmasının müdür olup olunamayacağına dair detaylı bir açıklama TTK nezdinde yapılmamıştır. Buna karşın güvenlik tedbiri olarak düzenlenen belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılmaya ilişkin 5237 sayılı TCK'nın 53. maddesine göre, kişi kasten işlemiş olduğu suçtan mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak, vakıf, dernek, sendika, şirket, kooperatif ve siyasi parti tüzel kişiliklerinin yöneticisi veya denetçisi olmaktan yoksun bırakılır. TCK'nın bu hükmü dikkate alındığında, bazı suçlardan dolayı mahkûm olan biri limited şirkete müdür olarak görev yapamaz.⁵⁰ TCK'nın 53. maddesinin beşinci fıkrası belli hallerde kişinin işlenen suçun infazından sonra da

⁴⁸ TEKİNALP Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Anonim ve Limited Ortaklıklar, Tek Kişi Ortaklığı, Ortaklıklar Topluluğu, Birleşme, Bölünme, Tür Değiştirme, 3. Bası, İstanbul, 2013, s. 524,

⁴⁹ YILDIRIM, Ali Haydar (2008), Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu, İzmir 2008, s. 14 vd

⁵⁰ TEKİNALP, s. 524,

müdür olarak görev yapma yetkisinden yoksun bırakılabileceği şeklinde bir düzenleme öngörmektedir. Birinci fıkrada sayılan hak ve yetkilerden birinin kötüye kullanılması suretiyle işlenen suçlar dolayısıyla hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde, ayrıca, cezanın infazından sonra işlemek üzere, hükmolunan cezanın yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanmasına karar verileceği belirtilmiştir göre TCK'daki bu düzenleme dikkate alındığında, 6762 sayılı TTK'nın 315/2 hükmüne yeni Kanunda yer verilmemesi önemli bir eksiklik olarak görülmemiştir. ⁵¹

⁵¹ KIRCA İsmail (ŞEHİRALİ ÇELİK, F. H./MANAVGAT, Ç.), Anonim şirketler Hukuku, C. 1, Ankara 2013, s. 412.

İKİNCİ BÖLÜM

II. LİMİTED ŞİRKETİN YÖNETİMİ, TEMSİLİ VE MÜDÜRLER

A. LİMİTED ŞİRKETİN YÖNETİMİ

TTK ile birlikte Limited Şirket yönetiminde profesyonelleşmek açısından önemli adımlar atılmıştır. Limited şirket yönetiminde “seçilmiş yönetim organı” sistemi benimsenmiş ve uygulamaya geçirilmiştir. PULAŞLI’ya göre “özden” sözcüğü ile burada şirketin özünü oluşturan ortaklar ifade edilmiş ve yönetimin şirketin bünyesinden oluştuğu ve doğduğunu söylemiştir.⁵² Ayrıca, yönetim kavramı iki anlamda tanımlanmaktadır. Birinci anlamda yönetim kavramı, şirketin üretim ve pazarlama organizasyonu ile finansman planlamasını, muhasebenin yapılandırılıp tutulmasını, personel yönetimini ve araştırma ve geliştirmeyi kapsamaktadır. Diğer anlamda ise müdürler, şefler ve diğer görevlilerin bütününe ifade etmektedir.⁵³ Doktrinde ki bir başka görüşe göre ise “*yönetim, başkalarını sevk ve idare etme faaliyeti ya da süreci ve belirli bir amacı gerçekleştirmek için yapılan kararlı bir eylem*” olarak tanımlanabilmektedir.⁵⁴ TEKİNALP’e göre ise; “*yönetim, bir işlemdir ve birincisi iç, ikincisi ise dış ilişki konumundadır.*”⁵⁵ Temsil dışında kalan, şirketin iç işlemleri de yönetim kapsamında sayılmalıdır.⁵⁶

⁵² PULAŞLI, Şirketler Hukuku Genel Esaslar s.823

⁵³ SOYKAN, İsmayıl Cem, Türk Ticaret Kanunu’nda ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nda Anonim Şirketin Yönetimi ve Temsili, LHD, 2010 ,C 8,S 91, s.2377

⁵⁴ ERYILMAZ, Bilal,Kamu Yönetimi, Erkam Matbaası, İstanbul, 2002, s.3

⁵⁵ TEKİNALP, Ünal, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku İle Tek Kişi Ortaklığının Esasları, Vedat Kitapçılık,İkinci Bası, İstanbul, 2012, s. 124

⁵⁶ BİLGİLİ/DEMİRKAPI, Şirketler Hukuku, s.452

Kanun koyucu tarafından büyük bir revizyon yapılmıştır. İsviçre-Türk hukukunda kanuni bir düzen olarak vurgulanan özden organ ilkesi kaldırılmış ve benimsenmemiştir.⁵⁷ Böylelikle ortakların şirketi yönetim zorunluluğu ve yükümlülüğü ortadan kalkmıştır. TTK esas sözleşmede müdürlerin gösterilmesini zorunlu saymış, AO'ya atıf yaparak, seçilmiş yönetim ilkesinin benimsendiğini vurgulamıştır.⁵⁸ Ayrıca, yönetim ve temsil açısından ETTK ile benimsenen yirmiden fazla ortaklı Limited Şirketlerde ki denetçi zorunluluğu da TTK ile kaldırılmıştır.

Getirilen bir diğer yenilik ise müdür sayısının birden fazla olması durumunda yapılacak oylamalarda, başkanın oyunun daha üstün sayılması olmuştur. (TTK m.624/1-3) Birden fazla müdür olması durumunda, aralarından bir başkan seçimi yapılacak ve oylamalarda eşit oy çıkması durumunda başkan olan müdür son söz hakkına sahip olacaktır.⁵⁹

Ayrıca, işlevler ayrımı ilkesine uygun olarak müdürün veya müdürler kurulunun, devredilemez görev ve yetkileri sınırlı sayı olarak (numerus clausus) sayılmış (TTK m.625), bağlılık ve özen yükümleri 6762 sayılı yasaya nazaran daha kapsamlı düzenlenmiştir (TTK m.626). Nihayet, müdürlere, şirketin sermaye kaybı ve borca batık olması halinde AŞ'lerde olduğu gibi, ihbar yükümü ve iflasın bildirilmesi görevleri yüklenmiştir.⁶⁰

⁵⁷ KARAAHMETOĞLU, İsmail Özgün, 6102 Sayılı Kanuna Göre Limited Şirketin Temsili, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, S.2014, s.65

⁵⁸ YILDIZ, Müdürlerin Sorumluluğu, s.64.

⁵⁹ Bkz, TTK m. 624/3, erişim <http://www.ticaretkanunu.net/ttk-madde-624/>

⁶⁰ PULAŞLI, Genel Esaslar s. 823

B. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRLERİN SEÇİMİ VE SAYISI

Limited Şirket yönetim ve temsili TTK'nunun 623-632 maddeleri arasında düzenlenmiştir. Limited Şirketlerde şahıs ortaklığı ve sermaye ortaklığı ayrımındaki karma nitelik kendisini en çok yönetim ve temsil hükümleri açısından göstermektedir.⁶¹ TTK, LO'nun sermaye şirketi özelliklerini güçlendirirken, şahıs şirketi özelliklerini azaltmıştır. Limited Şirket müdürleri, AO'lardaki yönetim kuruluna denk gelmektedir.⁶² Limited Şirketin iki tane organı vardır. TTK m. 616 vd. uyarınca karar organı olarak “*genel kurul*”; TTK m. 623 vd. uyarınca “*yönetim ve temsil*” organı olarak ise müdürler belirtilmiştir.⁶³ Limited Şirketlerde organlar arası alt-üst ilişkisi değil, daha önceden de bahsettiğimiz üzere AŞ'lerle benzer olarak işlevler ayrılığı ilkesi söz konusudur. Kararların alınması kural olarak GK'ya ait iken yönetim ve temsil işlevi de müdür veya müdürlere tanınmıştır.⁶⁴

Limited Şirketlerde müdürler iki şekilde seçilebilmektedir. Sözleşme ve GK kararı ile müdürlerin seçimi yapılmaktadır. Bu hususlara detaylı olarak ilerleyen başlıklarda değinilecektir.

TTK m. 623-626 arasında müdürlerin görevlendirme şekilleri, yetkileri, özen yükümlülüklerine değinilmiştir.⁶⁵ Bahsedilen maddeler ile birlikte, müdürlerin görevlerini tüm özeni göstermeleri, şirket menfaatini korumaları ve dürüstlük kuralına

⁶¹ BAHTİYAR, Ortaklıklar Hukuku s.331

⁶² ŞENER, a.g.e, s.642

⁶³ YILDIZ, a.g.e, s.62

⁶⁴ TEKİNALP, a.g.e, s.404 ayrıca bkz, TTK m. 625

⁶⁵ Türk Ticaret Kanunu <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6102.pdf> erişim 29.07.2018

sadık kalarak yapmaları hükme bağlamıştır. Bu hükümde özenden anlaşılması gereken ise; iş ve işlemleri yaparken gösterilmesi gereken ciddiyet, dikkatin ortaya konulmasıdır.⁶⁶

C. MÜDÜRLÜK SIFATININ KAZANILMASI

Müdürlük sıfatının kazanılması iki yol ile mümkündür. Bunlardan birincisi şirket sözleşmesi ile kazanma ikincisi ise GK kararı ile kazanmadır.

1. Şirket Sözleşmesi İle Kazanma

Müdürlerin şirket sözleşmesi ile tayin edilmesi, şirket sözleşmesinde bulunması gereken zorunlu kayıtlardandır.⁶⁷ Limited şirketlerde ortak olan bir veya birden fazla kişi veya ortak olmayan kişilerde müdür olarak seçilebilirler. Esas sözleşme ile kim veya kimlerin müdür olarak atandığı belirlenir. Buradan da anlaşılacağı üzere, LO'da müdür olarak atanacak kişinin şirket organı olmasına gerek yoktur.⁶⁸ Şirketin faaliyet alanı özel bilgi ve tecrübeleri gerektiriyorsa, profesyonel iş anlayışı gereği, o konuda uzman olan bir kimsenin müdür olarak atanması yerindedir.⁶⁹ Ayrıca, şirket sözleşmesi yapıldığı sırada kaç tane müdür atanacağı ve de bunların kimler olacağı da belirlenebilir. AO'da temsil yetkisinin en azından bir ortağa verilmesi zorunluluk iken LO'da böyle bir kural yoktur.

6100 sayılı HMK'nın 14. maddesinin 2. fıkrasında; *“Özel hukuk tüzel kişilerinin, ortaklık veya üyelik ilişkileriyle sınırlı olmak kaydıyla, bir ortağına veya üyesine karşı*

⁶⁶ GEZMİŞ Şeyma, BAŞARAN Mustafa, Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler Rehberi, Ankara, Şubat 2013, Bilge Yayınevi s.451

⁶⁷ KARAAHMETOĞLU, a.g.e s. 67

⁶⁸ YILDIRIM, a.g.e s.17

⁶⁹ Pulaşlı, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, s.824

veya bir ortağın yahut üyenin bu sıfatla diğerlerine karşı açacakları davalar için, ilgili tüzel kişinin merkezinin bulunduğu yer mahkemesi kesin yetkilidir.” Fakat bu kural şirket ortağı olmayan müdürler açısından geçerli değildir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 2016 tarihli kararında HMK m.14/2’nin ortak olmayan müdürler açısından uygulanmasının doğru olmadığını ve bu sebeple yerel mahkemenin HMK m.14/2 uyarınca vermiş olduğu “ *şirketin adresinin ... olması nedeniyle işbu davaya kesin yetkili yer mahkemesi olan ... Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından bakılması gerektiği gerekçesiyle, mahkemenin yetkisizliğine, karar kesinleştiğinde ve talep edildiğinde dosyanın yetkili ... Asliye Hukuk (Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla) Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmesine ilişkin kararı bozmuştur*”⁷⁰.

Şirketin müdürlerinden bir tanesinin tüzel kişi olması halinde, tüzel kişi kendisini temsil edecek bir gerçek kişiyi belirler ve bu görevi kendi adına yapması için gerçek kişiyi görevlendirebilir (TTK m.623/2). Anonim ortaklıklarda benzer nitelikte bir düzenleme bulunmaktadır. TTK m.359/2’ye göre derhal bu kişi internet sitesinde yayımlanması gerektiği belirtilmiştir. Limited ortaklıklar için ise böyle bir zorunluluktan kanun koyucu bahsetmemiştir (TTK m.623).

Ortak olmayan bir kişinin müdür atanması kanunen mümkündür. Fakat doktrinde bu konuda tartışma mevcuttur. PULAŞLI görüş değiştirerek ETTK döneminde ortak olmayan müdürlerin organ sıfatına sahip olmadığını savurken, TTK ile birlikte bu

⁷⁰ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 2016/8372 E., 2016/7754 K. www.kazanci.com erişim tarihi 04.08.2018

görüşünü değiştirmiş, ortak olmayan müdürlerin de yönetim ve temsil organının üyesi olduğu görüşünü savunmuştur.⁷¹

2. Genel Kurul Kararı ile Kazanma

Şirket sözleşmesinde müdür veya müdürlerin isimlerinin yer alması bir zorunluluktur. Sözleşmede müdürlük görevinin sona ermesi belli başlı sebeplerin gerçekleşmesine bağlanabilir.⁷² Belirlenen sebeplerin gerçekleşmesi veya müdürün azli halinde yeni müdürün atanması için yeniden şirket sözleşmesi değişikliği mi olacağı yoksa GK kararı yeterli mi olacağı hususları doktrinde tartışma konusu olmuştur.

Müdür veya müdürlerin seçilmesi GK tarafından yapılmalıdır. Çünkü ilk bölümde değindiğimiz üzere GK'nın devredilemez yetkilerinden bir tanesi de müdürleri atama yetkisidir. GK tarafından ortaklar arasından veya ortak olmayan üçüncü kişi bir kişi veyahut kişiler müdür olarak atanabilir. GK kararı ile müdürlerin atanması ve görevden alınmaları açıkça düzenlenmiştir. Şirket sözleşmesi ile süresiz olarak müdürün atanması belirtmiş olsa dahi GK kararı ile müdür azledilebilecektir. TTK m. 616 uyarınca şirket sözleşmesinin değiştirilmesine, müdürlerin azline ve atamalarına dair yetkiler GK'nın yetkileri içerisinde.⁷³ TTK da açıklandığı üzere, GK'nın devredilemez yetkilerinden bir tanesi de müdürlerin atanmaları ve görevden alınmalarıdır.⁷⁴

⁷¹ Bkz. Pulaşlı, Genel Esaslar, s.226

⁷² BİLGİLİ/DEMİRKAPI, a.g.e , s.448

⁷³ YILDIZ, Şükrü, 6102 sayılı TTK'ya Göre Limited Şirkette Müdürlerin Görev Süresi", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y. 13 Sayı:26, 2014/2, s.55

⁷⁴ MOROĞLU'na göre TTK m.616/b hükmü eksiktir. Hükmün b maddesi, "ana sözleşme ile atanmamış olmaları halinde müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları" şeklinde değildir MOROĞLU, Erdoğan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı İle Yürürlük Ve Uygulama Tasarısı Taslağı, Değerlendirme

TTK 623/2 hükmüne göre, şirketin müdürlerinden bir tanesi tüzel kişi olduğunda, bu kişi görevini yerine getirecek gerçek kişiyi belirlemesi gerekmektedir. Madde gerekçesinde “İsviçre Tasarısı’nın tercihi tüzel kişinin (veya kişilerin) şirketi yönetip, sorumluluğu finansal açıdan güçsüz olan temsilciye yükleme sakıncasını önemli görmediği” belirtilmektedir.⁷⁵

D. TÜZEL KİŞİLERİN LİMİTED ŞİRKETTE MÜDÜR OLMASI

TTK ile birlikte ETTK’den farklı olarak limited şirketlerde tüzel kişilerinde müdür olarak görev alabilecekleri açıkça düzenlenmiştir. TTK tüzel kişinin doğrudan müdür olarak seçilmesine ve tüzel kişinin müdür olarak tescil ve ilan edilmesine olanak tanımıştır.⁷⁶ Limited şirketlerde tüzel kişiliğin müdür olarak seçilmesi mümkün hale gelmiştir. Bu tüzel kişi kendisi adına görevi yerine getirecek gerçek kişiyi de kendisi belirler⁷⁷ ve kendisi değiştirir. Tüzel kişilik kendisi adına tek bir kişiyi temsilci olarak

ve Öneriler, 4. Bası, Ankara, 2006, s.322-323 <http://tbbyayinlari.barobirlik.org.tr/TBBBooks/turk-ticaret-kanunu-tasarisi.pdf> erişim tarihi 30.07.2019

⁷⁵ PULAŞLI, Genel Esaslar, s.226

⁷⁶ Bkz. TTK m. 623/3

⁷⁷ TTK m.623/2 gerekçesinde “Tüzel kişinin müdür olmasına yani yönetimde yer almasına olanak sağlayan ikinci fıkra 6762 sayılı Kanunun 540 ıncı maddesi hükmüne ve onun kaynağı olan İsv. BK m. 811 (2)’ye hakim olan anlayışa bağlı kalmakta, 03/01/1994 tarihli SAS (“Société par action, simplifiée”)’ın düzenlemesi ile uyum içinde bulunmaktadır. Tasarı hükmü daha adil bir sorumluluk düzenine dayanmakta, ancak İsviçre Tasarısından ayrılmaktadır. İsviçre Tasarısı’nın tercihi tüzel kişinin (veya kişilerin) şirketi yönetip sorumluluğu finansal açıdan güçsüz olan temsilciye yükleme sakıncasını önemli görmemiştir. Oysa bu, yeni normun yasallığı ve adalet anlayışı ile bağdaşmamaktadır. İnanişin aksine tüzel kişinin yönetici olması, eşyanın doğasına ve yönetim organının yapısına aykırı değildir. Fransız kanunu şirketin temsil yetkisi ile yönetiminin, tüzel kişi olan tek kişiye bırakılmasına kapıyı açmakta, böylece bazı joint-venture’lara uygun bir “icra” organına zemin hazırlamaktadır.”

belirlemelidir. Birden fazla kişinin tüzel kişi yerine temsilci olarak belirlenmesi mümkün değildir.⁷⁸

AŞ'lerde temsilci olarak görev yapan gerçek kişinin, ticaret sicilde tescil ve ilanı zorunlu iken, Limited Şirketlerde tüzel kişi müdürlüğün adına iş ve işlemlerde bulunacak olan temsilcinin, tescil edilmesine dair kanunda bir açıklama bulunmamaktadır. Bu sebeple, temsilci olan gerçek kişinin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesine gerek yoktur. Fakat, tescil yapılırken görev için seçilen kişi tüzel kişilik ile beraber tescil olunacaktır.⁷⁹ Şirketin yönetimi üçüncü bir kişiye de verilebilir. Müdür yabancı bir kişi dahi seçilebilir. Hatta yabancı kişinin TTK ile birlikte Türkiye'de yerleşim yerinin bulunma zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır.⁸⁰

Burada tüzel kişiyi temsil eden, temsilcinin işlediği kusurlardan kimin sorumlu olacağı konusu gündeme gelmektedir. Gerçek kişinin yapacağı tüm işler tüzel kişi müdürlüğü namına olacak ve tüzel kişiliği bağlayacaktır. Tüzel kişilerin, müdür olması halinde ise sorumluluk temsilciye değil, doğrudan tüzel kişiye ait olacaktır.⁸¹ LO'lara kıyasen uygulanan, rekabet yasağı (TTK m.626) ve ortaklıkla işlem yapma yasağı (TTK m. 395) tüzel kişi müdür ile birlikte, tüzel kişiyi temsil eden gerçek kişiye de uygulanmalıdır.⁸² Tüzel kişi, kendi yerine atamış olduğu gerçek kişiyi istediği zaman

⁷⁸ ŞENER, a.g.e, s.646

⁷⁹ TEKİNALP, Ünal, a.g.e, s.521

⁸⁰ 26.6.2012 T, 6335 sayılı Kanunun (RG 30.06.2012 T. Ve 28339 S.) 43/11 maddesinde ki hüküm ile birlikte ETTK m. 359/1 hükmü kaldırılmıştır.

bkz. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/06/20120630-5.htm> erişim tarihi 30.07.2019

⁸¹ YAVUZ, Mustafa, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVII, Yıl:2013, S.3 s.183

⁸² ŞENER, a.g.e, s.647

değiştirebilir.⁸³ Gerçek kişiyi belirleme ve değiştirme hakkı tüzel kişiye aittir. Haklı sebebin varlığı halinde Limited Şirket, tüzel kişiden, gerçek kişinin değiştirilmesini talep edebilir.⁸⁴ Tüzel kişiliğin sona ermesi halinde gerçek kişinin de müdürlük sıfatı ortadan kalkacaktır. Gerçek kişinin belli başlı sebepler ile müdürlük sıfatının sona ermesi durumunda ise tüzel kişiliğin müdürlük sıfatı devam edecektir.⁸⁵ Gerçek kişinin müdürlük sıfatının sona ermesi halinde, tüzel kişilik yeni bir gerçek kişiyi kendi adına seçmeli ve tescil ettirmelidir.⁸⁶

E. MÜDÜRLERİN GÖREV SÜRESİ

TTK'da müdürlerin görev süresine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. AŞ'ler açısından üst sınır üç yıl olarak belirtilmiştir. Üç yılın sonunda organ vasfı ortadan kalkacaktır. Limited şirketler açısından ise TTK da böyle bir üst sınır yoktur. Dolayısıyla müdürlerin süresini GK belirleyecektir.⁸⁷ Şirket sözleşmesi ve GK kararı ile belirli veya belirsiz olarak tayin edilebilecektir. Belirlenen süre boyunca Limited şirket müdürleri görevlerine devam edeceklerdir.⁸⁸ ŞENER'e göre; *“müdürlerin belirsiz bir süre için atandıkları kabul edilse dahi, özden organ ilkesinin terk edilmesi sebebiyle, müdürlerin belirli sürelerde görev yapması, onlara olan güvenin de genel kurul*

⁸³ TEKİNALP, a.g.e. s. 119

⁸⁴ KARAAHMETOĞLU, a.g.e. s.49

⁸⁵ KIRCA, İsmail, Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği, Batider Cilt XXVIII, Sa. 2, Ankara, 2012, s.57-59

⁸⁶ ŞENER, a.g.e. s.647-648

⁸⁷ <https://www.ismmmo.org.tr/docs/duyuru/03102012sirku.pdf> erişim 05.08.2018

⁸⁸ KARAAHMETOĞLU, a.g.e, s.74

tarafından belli dönemlerde yenilenmesinde yarar olacağı kanaatindedir.”⁸⁹ Belli bir süre için atanan müdürlerin görevi sürenin dolması ile birlikte sona erer.⁹⁰

Limited şirketlerde müdürlerin görev süresinin bitmesi durumunda, müdürler işlem yapma yetkisine, dilekçeleri imzalamaya, dava açmaya, şirket adına tüm işlemleri yapma yetkisine sahip olup olmayacakları uygulamada sorun yaşanan bir alandır.

Önemle belirtmek gerekir ki, dava açmak, temyiz ve istinaf dilekçelerin sunmak, dilekçeleri imzalanmak için yetkili olunması gerekmektedir. Bu durumda, imza yetkisinin süresinin bitmesi veya taraflardan birinin vefatı nedeniyle, özellikle de şirketlerde imza sirkülerinin geçersiz olması halinde sorunların ortaya çıkacağı aşikârdır.

Örneğin, dava açıldığı tarihte bir limited şirketin müdürüne verilen yetkinin süresinin bitmesine 1 yıl kalmışsa kararın da çıktığı tarihte şirket sirkülerinin süresinin bitmiş ise bu gibi durumlarda, iki şey yapılabilir.

1-İmza sirküleri yeniden münasip bir süre yenilenebilir.

2- Sirküler yeniden çıkartılabilir veya şirketin ortakları bir araya gelerek temyiz dilekçesini hazırlayıp, müştereken imzalayıp ortak sıfatıyla temyiz talebinde bulunabilirler.⁹¹

⁸⁹ ŞENER, a.g.e. s.649

⁹⁰ YILDIZ, a.g.e, s. 246-248

⁹¹ ALPASLAN, Gaye, Limited Şirkette Müdüre Ait Görev Süresinin Dolması, 25 Kasım 2015, bkz, <http://www.hukukihaber.net/limited-sirkette-mudure-ait-gorev-suresinin-dolmasi-makale.4448.html>, erişim tarihi 31.07.2019

Danıştay 3. Dairesi tarafından verilen bir kararda, davacı limited şirketin açmış olduğu temyiz dilekçesinde şirketi temsile yetkili kişilerinde imza sirkülerindeki sürenin dolduğunu ve bu nedenle, şirket müdürünün temyiz davası açmasına tek başına yetkili olmadığına karar verilmiştir. Aynı kararda şirket ortaklarını birlikte yeniden temyiz dilekçesini ortaklaşa imzalayarak, 2577 sayılı İYUK'nun 20. maddesine göre tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yeniden bu eksiklikleri tamamlayarak temyiz talebinde bulunabileceklerine karar verilmiştir.⁹² Görev süresi belirlenen müdürlerin görev süresinin dolmasına rağmen görevlerine devam etmeleri durumunda vekâletsiz iş görme kuralları uygulanmalıdır.⁹³ TTK 410/1'de yönetim kuruluna tanınan yetki⁹⁴ kıyasen limited şirket müdürlerine de tanınmalıdır. Böylelikle limited şirket müdürleri süresi dolmuş olsa dahi GK'yı toplantıya çağırabilir.

F. MÜDÜRLERİN TEMSİL YETKİSİNİN KAPSAMI

TTK hükümlerine göre, aksi kararlaştırılmış olmadıkça ortaklar hep birlikte müdür sıfatıyla şirket işlerini idareye ve şirketi temsile yetkilidirler. Önceki bölüm ve başlıklarda belirttiğimiz üzere limited şirketin müdürleri ortaklardan olabileceği gibi ortaklardan dışında üçüncü bir kişi de olabilmektedir. Müdür ve ya müdürlere limited

⁹² İzmir 1. Vergi Mahkemesinin 02/12/2004 gün ve E:2004/658-K:2004/1050 sayılı kararının bozulması talebi ile açılan davada Danıştay 3. Dairesi E:2005/784 sayılı kararı ile dilekçenin iki ortak tarafından imzalanarak temyiz edilmesine karar verilmiştir.

⁹³ ŞENER, a.g.e. , s.650-651

⁹⁴ TTK m. 410/1 Genel kurul, süresi dolmuş olsa bile, yönetim kurulu tarafından toplantıya çağırılabilir. Tasfiye memurları da, görevleri ile ilgili konular için, genel kurulu toplantıya çağırabilirler. TTK m.410/1 gerekçesinde; ... *“Tasarı ayrıca, uygulamada tartışmalı olan bir sorunu açık çözüme kavuşturmuştur. Genel kurul, süresi dolmuş olsa, bile yönetim kurulu tarafından toplantıya çağırılabilir. Tasfiye halinde de yetki yönetim kurulundadır. Tasfiye memurları sadece görevleri ile ilgili konular dolayısıyla genel kurulu toplantıya çağırabilirler.”*

şirketi yönetme yetkisi tanınmıştır. Uygulamada limited şirketlerde müdür olarak görev alan kişiler, şirketin yönetiminden sorumludur ve şirket yönetimi ile ilgilenmektedir.

Müdürler yönetim hakkını kullanmanın yanı sıra temsil yetkisine de haizdir. Temsil yetkisini kullanım hakkı da kendilerine tanınmıştır. Şirketin yönetimi ve temsili bir veya birden fazla müdür sıfatına haiz olan ortağa, ortaklara ya da üçüncü kişilere verilebilir.⁹⁵ Temsil yetkisine sahip olunması müdürlerin kanun ve sözleşmelerde belirtilen görevleri yapması gerektiği anlamına gelmektedir. Bu görevleri yapmak müdürlerin asli görevidir.

G. MÜDÜRLERİN GÖREV DAĞILIMI

TTK'nın Limited Şirketler hukukuna ilişkin getirdiği önemli yeniliklerden biri de, şirketin birden fazla müdürünün bulunması hâlinde, müdürlerin kurul halinde görev yapacakları ve müdürlerden birinin, şirketin ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, GK tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanacağı yönündeki düzenlemelerdir. Müdürler uygun görüldüğü takdirde başkan yardımcısı da seçilebilir.⁹⁶ Bu kurula bir başkan atanması ve kurulda yer alan müdürler arasında görev dağılımı yapılması, profesyonel yönetimin sağlanması açısından önemlidir.⁹⁷

Büyük ve belli bir hacme sahip şirketlerde müdürler arası görev dağılımı uygulamada sıklıkla başvurulan bir yöntemdir. Yönetim ve temsil organı olan müdürlerin birlikte

⁹⁵ BİLGİLİ/DEMİRKAPI, a.g.e, s.446

⁹⁶ TEKİNALP, a.g.e. s.521

⁹⁷ KAYA, Mustafa İsmail Limited Şirkette Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi, Dergi Park, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 22, S 1, 2014, s.81

karar alması gerekmektedir. Fakat uygulamada, büyük şirketlerin her bir müdüre farklı bir görev dağılımı verdiği ve işleyişin hızlanması açısından böyle bir yola başvurduğu görülmektedir.

TTK’da müdürlerin görev dağılımının kim tarafından yapılacağı açık değildir. GK tarafından seçilen başkanın ilan ve açıklamaları yapacağı açıktır. Diğer müdürlerin ise görev dağılımının nasıl belirleneceği net olmadığından dolayı bizce GK veya şirket sözleşmesi ile birlikte karara bağlanabilir. MOROĞLU’na göre; başkan seçimi, GK’nın devredilemez yetkileri arasında değildir, bundan dolayı GK isterse başkan seçimini müdürler kuruluna bırakabilecektir.⁹⁸

GK ve şirket sözleşmesinde müdürlerin tek tek hangi iş ve işlemlerden sorumlu olacağı belirlenebilir. Örneğin, insan kaynakları için bir müdür seçilirken, satış için diğer müdür yetkilendirilebilecektir. Bu hususta kanunen bir sınırlama veya yasaklama söz konusu değildir. İşletmenin niteliği elverdiği ölçüde, müdürlerin görev alanlarının alım-satım, araştırma-geliştirme, üretim şeklinde ayrıştırılması da mümkündür. TTK ile birlikte daha önceden de detaylı olarak bahsettiğimiz üzere müdürlerin şirketin ortağı olmayan üçüncü kişilerden de seçilebileceği belirtilmiştir. Bu sebeple, büyük ve hacmi yüksek şirketler belli bir konuda uzmanlaşmış kişilerden, müdür seçimi yapabilmektedir. Böylelikle profesyonel yönetim ilkesinin gelişeceği kuşkusuzdur. Alanında uzman kişilerin LO’ları yönetmesi ve temsil etmesi, şirketin kurumsal kimliğine de katkı sağlayacaktır.

⁹⁸ MOROĞLU, Erdoğan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı İle Yürürlük Ve Uyguluma Tasarısı Taslağı, Değerlendirme ve Öneriler, 4. Bası, Ankara, 2006, s.325

Görev dağılımı, müdürlerin kendilerine bırakılan alanlar dışından kaynaklanan sorumluluklarını sınırlandırma açısından da önemlidir.⁹⁹ TTK m. 644; *“belgelerin ve beyanların kanuna aykırılığına ilişkin 549 uncu; sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi hakkında 550 nci; değer biçilmesinde yolsuzluğa dair 551 inci; kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve tasfiye memurlarının sorumluluğunu düzenleyen 553 üncü; denetçilerin sorumluluğuna ilişkin 554 ilâ 561 inci maddelerin limited şirketler açısından da geçerli olduğunu öngörmektedir.”* şeklindedir. Her ne kadar TTK m. 644, m. 557’inci maddeye açıkça atıf yapmamış olsa da farklılaştırılmış teselsül ilkesi müdürler bakımından da geçerli kabul edilmelidir.¹⁰⁰

Görev dağılımının olması müdürlerin şirketin diğer alanlarına ilgisiz kalacağı anlamı taşımamaktadır. Müdürler belirlenen alanlarında çalışma yaparken şirketin diğer iş ve işleyişlerinden de gözetim ve denetim görevini yerine getirmelidir. Şirketin gözetim ve denetimini yapan müdürler kendisi için belirlenen yetkide olmasa dahi herhangi bir sorun gördüğünde bunu diğer müdürlere bildirmekle yükümlüdür.

Görev dağılımı açısından irdelenmesi gereken bir diğer konuda başkan olacak müdürün nasıl seçileceği, başkanın görev ve yetkilerinin neler olacağıdır. TTK m. 624/1 başkanın nasıl seçileceğini düzenlemiştir. Kanun maddesi; *“şirketin birden fazla müdürünün bulunması hâlinde, bunlardan biri, şirketin ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanır.”* şeklindedir. TTK 624/2 ise; *“başkan olan müdür veya tek müdürün bulunması hâlinde bu kişi, genel kurulun*

⁹⁹ Yıldırım, a.g.e. s. 161

¹⁰⁰ Yıldırım, a.g.e. s. 160

toplantıya çağırılması ve genel kurul toplantılarının yürütülmesi konularında olduğu gibi, genel kurul başka yönde bir karar almadığı ya da şirket sözleşmesinde farklı bir düzenleme öngörülmediği takdirde, tüm açıklamaları ve ilanları yapmaya da yetkilidir,” şeklindedir.

TTK’da ki düzenlemelerden anlaşıldığı üzere; başkan olan müdür, GK’u toplantıya çağırmalı, GK toplantılarını yürütmelidir. GK tarafından aksine bir karar alınmadıkça tüm açıklamaları ve ilanları yapmaya da yetkilidir. Müdürler kurulu toplantısının gündemini hazırlamak, müdürleri toplantıya davet etmek, toplantının yürütülmesini sağlamak da başkanın görevleri arasındadır.¹⁰¹

H. YÖNETİM VE TEMSİL HAKKI

TTK m. 623 uyarınca, şirketin yönetim ve temsilinin şirket sözleşmesi ile düzenleneceği açıklığa kavuşturulmuştur. Şirket sözleşmesi ile şirketin yönetim ve temsil hakları bir veya birden fazla ortağa veyahut üçüncü kişilere müdür sıfatıyla verilebilmektedir. Kanundan anlaşıldığı üzere en azından bir ortağın yönetim ve temsil yetkisi olmak zorundadır.

TTK m. 630’a göre GK’un müdür veya müdürleri görevden alabileceği, yönetim ve temsil hakkını sınırlandırabileceğini düzenlenmiştir. (Son bölümde bu konu detaylı olarak incelenecektir.) Limited şirketin her ortağı haklı bir sebebin varlığı halinde yöneticilerin yönetim hakkının ve temsil yetkisinin kaldırılmasına veya sınırlandırılmasına yönelik mahkemeden bu yönde bir karar verilmesini talep edebilir.

¹⁰¹ Tekinalp, a.g.e s. 228

Müdürlerin temsil yetkisine ilişkin kurallar bakımından, AŞ'ye ilişkin hükümler kıyas yoluyla Limited şirketlere de uygulanmaktadır. (TTK m. 629/1) Kanun hükmüne göre, AŞ'de temsili düzenleyen TTK m. 371/1'e göre, şirketi temsil yetkisine sahip olanlar (müdürler) şirketi işletme konusuna ve amacına giren her türlü hukuki işlemi, şirket adına yapmaya yetkilidirler.¹⁰² Müdürler şirket adına yapacakları işlemlerde, şirket ünvanını kullanmak zorundadır. AŞ'lerde ise temsil yetkisi TTK m. 370'de düzenlenmişken, temsil yetkisinin kapsamı ve sınırlamaları TTK m.371'de düzenlenmiştir.

TTK'nın 371'inci maddesinin 1. ve 2'nci fıkraları uyarınca, temsile yetkili olanlar şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemleri, şirket adına yapabilir ve bunun için şirket ünvanını kullanabilirler. Kanuna ve esas sözleşmeye aykırı işlemler dolayısıyla şirketin rücu hakkı saklıdır. Temsile yetkili olanların, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemler de şirketi bağlar.¹⁰³ Meğer ki, üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya durumun gereğinden, bilebilecek durumda bulunduğu ispat edilsin. Şirket esas sözleşmesinin ilan edilmiş olması, bu hususun ispatı açısından, tek başına yeterli delil değildir.¹⁰⁴

TTK m. 371'in birinci fıkrasında şirketin temsilinde yetkili olanların işletmenin konusuna giren her türlü işlemi yapabileceği ve şirket ünvanını iş ve işlemlerde kullanabileceğini düzenlediği görülmektedir. İkinci fıkrada ise, Ultra Vires Sistemi

¹⁰² POROY, Reha / TEKİNALP, Ünal/ ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 12 Baskı, İstanbul, 2010, s. 255

¹⁰³ ALIŞKAN,Murat, İşletme Konusu ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyeti ve Temsili, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Tebliğler, 5. Oturum, 2012, s.215

¹⁰⁴ bkz. <http://www.ticaretkanunu.net/ttk-madde-371/>

kalktığı için şirketlerin üçüncü kişiler ile yapılan işlemler ile de bağlı olduğu düzenlenmiştir. Şirketin amacı ve işletme konusu dışında yapılan işlemlerin dahi üçüncü kişinin bilebilecek olması durumunda geçerli olacağı açıklanmıştır. Yapılan işlemin sınırlarını aştığı durumlarda ise şirket, işlemi yapan müdürüne karşı rücu davası açabilir. İkinci fıkra şirket konusu dışında yapılan işlemlerin şirketi bağladığının istisnası düzenlenmektedir.

Üçüncü fıkra hükmüne göre; temsil yetkisinin sınırlandırılması, iyi niyet sahibi üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmez.¹⁰⁵ Ancak, temsil yetkisinin sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülediğine veya birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edilen sınırlamalar geçerlidir. Üçüncü fıkra ile iyiniyetli üçüncü kişilerin hakları korumaya alınmıştır. Bu hüküm uyarınca şirket, şirket kanuni temsilcisinin ve müdürün iyiniyetli üçüncü kişilere karşı yapmış olduğu işlemlerden sorumludur. Bu durumun istisnası ise yine kanun tarafından düzenlenmiştir. Temsil yetkisinin sınırlandırılması yalnızca merkezin veya bir şubenin işlerine özgülendiğinde veya birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edildiğinde geçerli olacaktır.¹⁰⁶

TTK m.371/4'e göre; temsile yetkili kişiler tarafından yapılan işlemin esas sözleşmeye veya GK kararına aykırı olması, iyiniyet sahibi üçüncü kişilerin o işlemten dolayı şirkete başvurmalarına engel değildir. Beşinci fıkraya göre ise, temsile veya yönetime yetkili olanların, görevlerini yaptıkları sırada işledikleri haksız fiillerden şirket sorumludur. Şirketin rücu hakkı saklıdır.

¹⁰⁵ KARAAHMETOĞLU, a.g.e. s.187

¹⁰⁶ TEKİNALP, a.g.e, s.223

AŞ'ler için kanun tarafından yukarıda açıkladığımız hususlar kıyasen Limited şirketler adına da uygulanacaktır. Limited şirketler, müdürlerinin yetkilerini kısıtlama hakkına sahiptirler. Fakat, yetkilerinin kısıtlanması şirketin iyi niyetli üçüncü kişilere karşı olan sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır. Görüldüğü üzere; müdürlerin iş ve işlemlerinden dolayı sorumlulukları mevcut olmakla birlikte şirketin rücu hakkı da saklıdır.

I. YÖNETİM VE TEMSİL YETKİSİNİN SINIRLANDIRILMASI VEYA KALDIRILMASI

TTK m. 630 ile GK kararı uyarınca müdürlerin görevden alınabileceği, yönetim ve temsil hakkının da sınırlandırılabilirliği belirlenmiştir. İkinci fıkrasında ise her ortağın, haklı bir sebep olması halinde, yöneticilerin temsil yetkisinin kaldırılması veya sınırlandırılması adına mahkemeye başvurabileceğini belirtilmiştir.¹⁰⁷

GK kararı ile müdürlerin ortak olup olmadığına bakılmaksızın, alınan karar ile birlikte müdürlerin yetkileri sınırlandırılabilir. GK'nın bu konudaki yetkisi daha önceden bahsettiğimiz GK'nın devredilemez yetkilerinden bir tanesidir. GK kanundan gelen

¹⁰⁷ MADDE 630– (1) Genel kurul, müdürü veya müdürleri görevden alabilir, yönetim hakkını ve temsil yetkisini sınırlandırabilir. (2) Her ortak, haklı sebeplerin varlığında, yöneticilerin yönetim hakkının ve temsil yetkilerinin kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını mahkemeden isteyebilir. (3) Yöneticinin, özen ve bağlılık yükümü ile diğer kanunlardan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlal etmesi veya şirketin iyi yönetimi için gerekli yeteneği kaybetmesi haklı sebep olarak kabul olunur. (4) Görevden alınan yöneticinin tazminat hakları saklıdır.

GEREKÇE; - Birinci fıkra: 6762 sayılı Kanunun 543 üncü maddesinden farklı ilkelere dayanan bu hüküm Tasarının 616 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüyle uyum içindedir. İkinci fıkra: İkinci fıkra, genel kurulun yöneticiyi görevden almadığı veya yönetim hakkını ve temsil yetkisini sınırlamadığı hâllerde, "actio pro socio"ya olanak tanımaktadır. Üçüncü fıkra: Üçüncü fıkra, haklı sebebi tanımlamaktadır.

yetki neticesinde kararlarını, toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alacaktır.¹⁰⁸

Görüldüğü üzere, TTK m. 620’de sadece “*karar nisabı*” düzenlenmiştir; toplantı nisabı hakkında bir açıklık yoktur. Şu halde bir alt sınır olmaksızın GK’da kaç pay temsil edilirse edilsin (tek bir sermaye payı dahi katılsa) GK karar alma yeteneğine sahiptir. Diğer bir anlatımla, GK (gündemde özel nisap gerektiren maddeler bulunmadığı takdirde) nisapsız olarak toplanır ve toplantıda temsil edilen oyların (salt) çoğunluğu ile karar alır.¹⁰⁹

Kanun koyucu olağan kararlar bakımından bir toplantı yeter sayısı öngörmediği gibi, karar yeter sayısı olarak da “toplantıda temsil edilen oy” kavramından hareket etmiştir. Hal böyle olunca, katılımın son derece az olduğu GK toplantılarda dahi GK’un karar alabilmesi mümkün hale gelmiştir. Bu durumda, usulüne göre çağrının yapılmış olması kaydıyla, toplantıya katılanların sayısı ve bunların esas sermaye paylarının miktarı önemli olmayacak, hatta tek bir kişinin katılımı ile de toplantı icra edilebilecek ve hukuken geçerli olacak şekilde kararlar alınabilecektir.¹¹⁰

¹⁰⁸ **MADDE 620**– (1) Kanun veya şirket sözleşmesinde aksi öngörülmediği takdirde, seçim kararları dâhil, tüm genel kurul kararları, toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınır.

¹⁰⁹ ÇAMOĞLU, Ersin, [Limited Ortaklık Genel Kurulunda Nisaplar](http://www.ticaretkanunu.net/makale-23/), Yaklaşım Dergisi, Kasım 2012. online erişim için bkz. <http://www.ticaretkanunu.net/makale-23/>

¹¹⁰ ERDOĞAN Abdullah, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y. 2013, Sa. 3, s.58

Limited şirket bünyesine müdür olarak tüzel kişiliğin atanması durumunda ise GK, müdürü görevden almak isterse tüzel kişiliği görevden aldığı için gerçek kişi de görevden alınmış olacaktır.

GK kararı ile yönetim veya temsil yetkisi sınırlandırılan müdür görevinde kalmaya devam edecektir. Görevine devam eden müdürün ise yetkilerinde sınırlandırmalar meydana geldiğinde her türlü iş ve işlemi yapma yetkisi olmayacaktır. Bu halde, sınırlı bir yönetim ve temsil yetkisine sahip olacaktır. Müdürün görevden alındığı veya temsil yetkisinin GK tarafından sınırlandırıldığı durumlarında, bu husus ticaret sicil müdürlüğünde tescil edilmelidir. (TSY Md. 29)

Her ortağın haklı sebep olması halinde mahkemeden yöneticilerin, yönetim hakkının sınırlandırılmasını veya kaldırılmasını isteyebileceğini daha önce belirtmiştik. TTK m. 630/2 hükmü, kollektif şirketlere ilişkin TTK m. 219 ile paralellik taşımaktadır.¹¹¹ TTK m. 630/3 de ise hangi sebeplere dayanılması gerektiği açıklanmıştır. Haklı sebep ile mahkemeye başvurabilmek için belli başlı nedenlerin varlığı gerekmektedir. Yöneticinin, özen ve bağlılık yükümlülüğünü yerine getirmemiş olması, diğer kanunlardan ve şirket sözleşmesinde belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmemiş olması ile bu yükümlülükleri ağır şekilde ihlal etmesi gerekmektedir. Son olarak, şirketin yönetimi için gerekli yeteneğin kaybedilmesi, yönetim hakkının sınırlandırılması ile kaldırılmasının istenebilmesi için haklı sebep olarak kabul edilmektedir.

¹¹¹ BAHTİYAR, Mehmet, Ortaklar Hukuku 7. Bası İstanbul 2012, Beta Yayınları s.336

TEKİNALP'e göre; *“müdürlerin görevden alınması için, genel kurul gündeminde hüküm bulunmasına gerek olmadığı, çünkü limited ortaklıkta gündeme bağlılık ilkesinin geçerli olmadığı görüşündedir.”*¹¹² TTK m. 630/4 fıkrasında görevden alınan yöneticilerin tazminat hakkının saklı olduğu da vurgulanmıştır.

J. TİCARİ VEKİL VE MÜMESSİL

Şirketin yönetimi ve temsili ortak olsun olmasın müdürlere aittir. Müdür veya müdürler, şirketin organıdır.¹¹³ 6762 sayılı kanunun 545. maddesinde ticari vekiller ile ticari mümessiller düzenlenmektedir. TTK uyarınca ticari mümessiller ve ticari vekiller ancak GK kararı alınarak atanabilmektedir. Ticari vekil ve mümessillerin yetkilerini sınırlandırma yetkisi de GK'ya aittir. Ticari vekil ve mümessillerin, müdürler tarafından atanabilmesinin şartı, müdürlerin şirket sözleşmesi ile birlikte atama ve aynı zamanda çoğunluk görevinden alabilecekleri öngörülmüşse gerçekleştirilebilir. TBK m. 547 uyarınca, Limited şirketleri ticaret ünvanı altında temsil etmek üzere ticari mümessiller yetkilendirilebilir.¹¹⁴ Ticari mümessilin imza beyanlarını noter huzurunda tasdik etmesi önemlidir ve güven arz eder. Ayrıca ticari mümessil, nezdinde oluşabilecek değişikliklerin, ticaret siciline yeniden bildirilmesi gerekir.¹¹⁵

6098 sayılı TBK'nın 548 maddesinin 2. fıkrası uyarınca, ticari mümessiller de organ gibi temsil yetkisine haizdir. Limited şirket yönetimlerinde, ticari vekiller ve ticari

¹¹² TEKİNALP, Tek Kişi Ortaklığı S.414,

¹¹³ PULAŞLI, Hasan Şirketler Hukuku Genel Esaslar Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı Ankara 2016, S.830

¹¹⁴ KARAAHMETOĞLU, a.g.e. s.277

¹¹⁵ KAYAR, İsmail, Anonim ve Limited Şirketlerin ve İmza Sirküleri, Türkiye Noterler Birliği, Dergisi, Sayı 127, Ankara 2005, s.114-115

müessiller görev alabilir.¹¹⁶ İşletmelerin çok hacimli olduğu durumlarda, şube veya şubelere atanmaları yapılabilir. Ticari temsilciler, şube müdürü, genel müdür olarak adlandırılabilirler.¹¹⁷

Resmi şekilde düzenlenmiş vekâletname olmadan ticari müessiller, taşınmazlar üzerinde devir ve sınırlı ayni hak tesis edemezler. Ticari müessillerin ancak resmi şekildeki vekaletname ile bu işlemleri gerçekleştirebilecekleri düzenlenmiştir.¹¹⁸ TBK m. 553/1 uyarınca ise; ticari vekillerin, taşınmazlar ile ilgili işlem yapabilmesi özel izne bağlanmıştır. Açıkça verilmiş özel izin olmadan ticari vekiller, kambiyo senedi düzenleme, davacı olma, taşınmazlarla ilgili işlemlerde rol alma, ödünç alma gibi işlemleri yerine getiremezler.

Şirket sözleşmesi ya da GK kararı ile atanan ticari müessilin azil yetkisi GK'da olup müdürlerin belirtilen durumlarda müessilleri azil yetkileri bulunmamaktadır. Fakat TTK'nın m. 631/2 fıkrasında, TTK m. 623 kapsamına girmeyen ticari müessil ve vekillerin, müdürlerin çoğunluğunca her zaman azledilebileceği hususu hükme bağlanmıştır. Atıf yapılan TTK m. 623 hükmü müdürleri düzenlemektedir. Bu atfın neden yapıldığı ve hangi amaca hizmet ettiği ise madde gerekçesinde açıklanmamıştır.

¹¹⁶ ARKAN, Sabih, Ticari İşletme Hukuku, 19. Baskı, Banka Ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü (Türkiye İş Bankası A.Ş Vakfı) Ankara 2014, s. 169 vd.

¹¹⁷ BİLGİLİ, Fatih, / DEMİRKAPI, Ertan, Ticari İşletme Hukuku, 6. Baskı, Dora Yayınları, Bursa 2016, s.109

Ticari mümessil, şirket sözleşmesi veya GK kararı ile atanmışsa, azli ancak GK kararı ile olabilecektir. Sözleşmenin atama yetkisinin müdürlere verildiği durumlarda ise ticari mümessili atayan müdür, aynı zamanda azil yetkisine de sahip olacaktır.¹¹⁹

PULAŞLI'ya göre; *“genel kurul tarafından atanan müdürlerin şirketin yönetim ve temsil organı sıfatına sahip olacağını ve dolayısıyla 623. madde kapsamında olduğunu, bu sebeple de yasanın genel kurulca atanan ticari mümessil ve vekillerinin şirketin organı kabul ettiğini, organ sıfatına sahip olan ticari mümessil ve vekillerinin müdürlerin alacağı karar ile görevden alınamayacağı ve yetkilerinin sınırlandırılmayacağını, bu konularda sadece genel kurulun karar verebileceğini savunmuştur.”*¹²⁰ Bundan dolayı da müdürlerin görevden alınması ve yetkilerinin sınırlandırılması amacıyla GK'ı gecikmeksizin toplantıya çağırması gerektiği, şirket sözleşmesinde müdürlerin, ticari mümessil ve ticari vekil atamaya yetkili oldukları öngörülmüşse, bu durumda ticari mümessil ve vekillerin m. 623 kapsamına giremeyeceklerini belirtmiştir. Ayrıca, müdür veya müdürlerin çoğunluk kararı ile ticari temsilcileri ve vekilleri her zaman görevden alabileceklerini ve görevlerini sınırlandırabileceği görüşündedir.¹²¹

TEKİNALP; ticari mümessil ve ticari vekillerin genel kurul kararı ile atanmış olsalar dahi müdür ve müdürler kurulu tarafından her zaman görevden uzaklaştırılabileceklerini belirtmiştir. Hükümde uzaklaştırma kelimesinin bilinçli olarak bu amaç ile kullanıldığını, işten el çektirme anlamına geldiğini, uzaklaştırmanın bir önlem vasıtası

¹¹⁹ YILDIZ, Limited Şirketler Hukuku, s. 266-267

¹²⁰ PULAŞLI, Genel Esaslar, s.1120

¹²¹ PULAŞLI, Genel Esaslar, s. 1120

olduğunu, görevden alma veya yetkilerinin sınırlandırılmasına dair kararın ise sadece genel kurul tarafından verileceğini savunmuştur.¹²² Doktorinde ki bir başka görüşte de yönetim alanına giren bu konularda, GK'a yetki tanınmasının organlara yönelik işlevler ayrılığı ilkesine aykırı olduğu belirtilmiştir.¹²³

İşletme konusuyla ilgili olmak üzere atanan ticari mümessiller; tahkime, sulhe, davayı kabule, feragate, icra takibinde bulunmaya, ibraya, şirket hakkında açılan iflas kararının ertelenmesi talebinde bulunmaya yetkilidirler.¹²⁴ Fakat ticari mümessiller, şirketin iflasını isteyemezler, bu hak müdürler kuruluna ait bir haktır ve devredilemez niteliktedir.¹²⁵

K. ÖZEN VE BAĞIMLILIK YÜKÜMÜ

Limited şirketlerin, AŞ'lere oranla daha kolay kurulabilmesinin ülkemizdeki Limited şirket sayısına etkisi fazladır. Bu sebeple, ülkemizde en çok tercih edilen şirket türü Limited şirket ortaklığıdır. Kanun koyucu müdürlere yönelik özen ve bağımlılık yükümlülüğüne değinmiştir. Limited şirket ortaklarına ve müdürlerine getirilen bu yükümlülükler ile birlikte şirket ortakları ve müdürlerin şirket aleyhine işlemler yapması engellemek istenmiştir. Müdürlerin özen ve bağımlılık yükümü TTK m. 626, İsviçre BK m. 812 hükmü kaynak alınarak düzenlenmiştir.¹²⁶

¹²² TEKİNALP, Tek Kişi Ortaklığı, s.418

¹²³ KENDİGELEN, İlk Tespitler S.482

¹²⁴ KAYAR, İsmail. Ticari İşletme Hukuku, Detay Yayıncılık, Ankara 2012, s.344

¹²⁵ KAYAR, a.g.e. s.344

¹²⁶ PULAŞLI, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, s.829

TTK m. 626/1'e göre; *“müdürler ve yönetimle görevli kişiler, görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini, dürüstlük kuralı çerçevesinde, gözetmekle yükümlüdürler.”* 202 ilâ 205 inci madde hükümleri saklıdır. İkinci fıkrada ise; *“şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemiş veya diğer tüm ortaklar yazılı olarak izin vermemişse, müdürler şirketle rekabet oluşturan bir faaliyette bulunamazlar”* denilerek rekabet yasağına değinilmiştir. Şirket sözleşmesi ortakların onayı yerine ortaklar genel kurulunun onay kararını öngörebilir. Müdürler de ortaklar için öngörülmuş bulunan bağıllık borcuna tabidir. TTK 629/1'de özen yükümlülüğüne ilişkin kriter açıkça belirtilmemiştir bu sebeple 626/1'in yorumlanması sırasında TTK m. 369 dan yararlanılmasında fayda vardır.¹²⁷

Yargıtay tarafından verilen bir kararda *“daha önceden kurulan bir şirkette %50 pay sahibi ve müdür olan ..'nın daha sonradan kurulan benzer mahiyette iş yapan şirketin müdürü olmasının haksız rekabet hükümlerine tabi olacağına, dava aşamasında bu hususun bilirkişi marifetiyle araştırılması gerektiğine, şirketlerin faaliyetlerinin benzerliklerine bakılmasına, şirketlerin benzer olduğu ve aynı iş kolunda çalıştıklarının da tespiti üzerin TTK m. 630/2 uyarınca haklı nedenle müdürlükten azlinin gerektiğine dair karar vermiştir.”*¹²⁸

TTK'nın 626 maddesi incelendiğinde, müdürler açısından ikili bir ayrıma gidildiği görülmektedir. Kanun koyucu, müdürlerin görevlerini özenle yerine getirme borcu olduğunu ve ayrıca şirketin menfaatlerini de dürüstlük kurallarını dikkate alarak

¹²⁷ ŞENER, a.g.e s. 754

¹²⁸ T.C YARGITAY 11 HUKUK DAİRESİ 2014/2199 E. 2014/11479 K. www.kazanci.com erişim tarihi 24.11.2018

koruması gerektiğini ortaya koymuştur. Müdürler ortaklık işlemlerini gerçekleştirirken, tebdirli davranmalı ve yükümlülüklerini bilen bir yönetici gibi hareket etmelidir.¹²⁹ Kanun metninde geçen özen yükümlülüğü, iş ve tasarrufların ciddi bir dikkat, araştırma ve gözlem sonucunda, sorumlu davranılması şeklinde açıklanabilir. Öte yandan, şirket menfaatlerinin gözetilmesi ise, şirket çıkarlarının, kişilerin ya da başka şirketlerin menfaatlerine feda edilmemesi ve müdürü bulundukları şirkete herhangi bir sebeple zarar verilmesini engelleme görevini işaret etmektedir.¹³⁰

Kanun koyucu şirket menfaatlerinin korunmasında MK m.2 “dürüstlük kuralına” atıf yapmıştır. MK’nun ikinci maddesinde düzenlenen dürüstlük kuralı çerçevesinde, müdürlerin şirket menfaatlerini koruması gerektiği vurgulanmıştır. Kanuna ve dürüstlük kuralına aykırı şekilde, şirket menfaatlerinin aleyhine iş ve işlemlerde bulunulması veya şirkete menfaat sağlanması ihtimali bu fıkra ile ortadan kaldırılmıştır.

Yargıtay kararlarında dürüstlük kuralı ile birlikte rekabet yasağının da önemine değinilmiştir. Yargıtay bu konuya dair vermiş olduğu bir kararında “TTK 617/1 maddesine göre limited şirket genel kurulunun ancak müdürler kurulu tarafından toplantıya çağrılabilceğı, oysa toplantının tek müdür tarafından çağrıldığı, toplantı çağrısı yapan müdürün mahkemece azledildiğı, bu husustaki karar çağrı tarihinde

¹²⁹ ŞENER, a.g.e s.754-755

¹³⁰ BALTACI Selman, Limited Şirkette Ortak Ve Müdürlerin Bağlılık Yükümlülüğü Ve Rekabet Yasağı <http://www.mondaq.com/turkey/x/700738/Directors+Officers/Limited+irkette+Ortak+Ve+Mdrlerin+Balilik+Ykml+Ve+Rekabet+Yasai>, erişim tarihi, 24.11.2018

kesinleşmemiş olsa bile azledilen müdür tarafından toplantıya çağırılması işleminin dürüstlük kuralı ile bağdaşmayacağını’’ karara bağlamıştır.¹³¹

Müdürlerin özen yükümlülüğünün sınırları ise tam olarak belirlenmemiştir. TTK uyarınca, ticari işle uğraşan kişilerin basiretli bir tacir gibi hareket etmesi zorunludur. Ayrıca yaptıkları iş ve işlemlerde bu konuda dikkatli davranarak sonuçlarında düşünülmesi gerektiği açıktır. Müdürlerin, dürüstlük kurallarına uyarak, basiretli bir tacir gibi hareket etmesine karşın öngöremeyeceği bir zarar meydana gelirse sorumluluk kime ait olacaktır? Bizce bu konuda Yargıtay kararları ile doktrin kararlarının karşılaştırılması ve ona göre karar verilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Müdürlerin, ellerinden gelen tüm gayreti göstermeleri sonucunda meydana gelen zararlardan dolayı sorumlu olmaları veyahut olmayacakları konusunda emsal kararların temel alınması isabetli olacaktır.

PULAŞLI’ya göre; *“kanun koyucu özen ile şirket menfaatlerinin gözetilmesi kavramlarını birbirinden ayırmıştır. Özen, iş ve işlemlerde gösterilmesi gereken dikkati, ciddiyeti ve bilimselliği ifade eder.”¹³²* Müdürlerin bir karar almadan önce bu kararları ile ilgili olarak çalışılan sektörün pazarında, bilimsel araştırmalar yapması, borçlar ve etik açısından gerekli çözümleri ve karşılaştırmaları yapması, finanslar kontrolleri gerçekleştirmesi, araştırma ve değerlendirme yapmadan karar almaması gerekmektedir. Özen kavramı açısından müdür veya müdürlerin şirketin alanında tüm incelemeleri eksiksiz yapmasıdır. Şirket menfaatleri açısından anlamamız gereken ise şirketin

¹³¹ T.C Yargıtay 11. HD 2014/7660 E., 2014/15432 K. www.kazanci.com erişim tarihi 30.07.2018

¹³² PULAŞLI, Genel Esaslar,s. 829

menfaatinin en üstte tutulmasıdır. Kişisel menfaatlere veya başkalarının menfaatlerinin şirket menfaatinin önüne geçmemesi gerekir. Eğer ki kişisel menfaatler, şirket menfaatinin önüne geçer ise, şirketin zarar görme ihtimali çok yüksektir. Şirket menfaatinin gözetilmesi, müdürlük görevinin en önemli gerekliliğidir.

Yukarıda detaylı olarak bahsettiğimiz üzere şirket menfaatinin, genel hüküm niteliğindeki kuralı MK m.2'deki dürüstlük kuralıdır.¹³³ TTK m. 626, TTK m. 202-205 hükümlerini saklı tutmuş ise de, saklı tutulması gereken hükümler TTK m. 203-205 olmalıdır.¹³⁴

L. EŞİT İŞLEM İLKESİ

Eski TTK'da yer almayan eşit işlem ilkesi, TTK da öncelikle AŞ'ler açısından düzenlenmiştir. AŞ'lere paralel olarak da limited şirketler açısından eşit işlem yapma ilkesi düzenlenmiştir. Eşit işlem anlayışı genel hatları ile ortaklara yönetilen bir işlemdir. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki "Corporation"lar bağlamında ki "stakeholder" anlayışı ile eşit işlem ilkesinin muhatapları çoğaltılmıştır. 6102 s. TTK m. 627 İsviçre Tasarısından esinlenerek kaleme alınmıştır.¹³⁵

İsviçre tasarısının gerekçesi incelendiğinde, eşit işlem ilkesinin iki farklı şekilde etkili olacağı belirtilmiştir:

a) Ortaklar arası ilişkilerde,

¹³³ bkz. TTK m. 626 gerekçesi.

¹³⁴ BAHTİYAR, Ortaklıklar Hukuku, s.337

¹³⁵ AYDIN Fazıl, En Son Değişiklikler İle Yeni Türk Ticaret Kanununda Limited Şirketler, Ankara, 2013, Bilge Yayınevi

b) Yönetim karar ve eylemleri çerçevesinde.

Ortaklar arası ilişkilerdeki eşitlik, şirket sözleşmesi ile birlikte bozulabilecektir. Kar payında, oy durumunda ve diğer haklarda yapılacak değişiklikler eşitsizlik olarak değerlendirilmemelidir. Şirket ana sözleşmesi ile bu hususların düzenlenmesinin eşitsizlik olarak değerlendirilemeyeceği görüşündeyiz. Fakat buna rağmen bizce tüm ortakların istemeyeceği türden değişikliklerin getirilmesi, ortakların aleyhine bir durum oluşturacak ise bu durumda eşitsizlik oluşabilecektir. Bu durumun oluşmaması adına ilk şirket sözleşmesinin tüm ortakların onayı ile hazırlanması, şirketin ve ortakların menfaatine olacağı kanaatindeyiz. Müdürlerinde alınan kararlara uyumlu olması, ilkeye eşitlik açısından değerlendirmede bulunması gerekmektedir. Hüküm, eşit işlem ilkesinde görecelik kuralını kabul etmiştir.¹³⁶ Eşit işlem ilkesinin amacı azınlığın, çoğunluğun yetkilerini kötüye kullanılmasının önüne geçmektir.¹³⁷

TTK'nın 357 maddesinin “*eşit işlem ilkesi*” kenar başlığında “*pay sahipleri eşit şartlarda eşit işleme tabi tutulur*” demektedir. Böylelikle 6762 Sayılı ETTK döneminde, gerek öğreti gerekse de Yargıtay tarafından kabul gören AO pay sahiplerinin eşit şartlarda eşit işleme tabi tutulmasına ilişkin ilke ilk kez kanuni bir düzenlemeye kavuşmuş olmaktadır.¹³⁸ Eşit işlem ilkesi uyarınca müdür veya hüt müdürler ortaklara yönelik işlemlerde eşit şartlar ile birlikte eşit işlem yapmak ile yükümlüdürler. Ortaklar arası ayrımcılığa gidilmemesi, çoğunluğun gücünün kötüye

¹³⁶ bkz. TTK 627. Madde Gereçesi

¹³⁷ ŞENER, a.g.e. s.771

¹³⁸ EMİNOĞLU, Cafer, Anonim Şirket Pay Sahipleri Açısından Eşit Şartlarda Eşit İşlem İlkesi, s.79 Bu makale, 27 Kasım 2014 tarihinde düzenlenen “I. Ticaret Hukuku Uluslararası Sempozyumu”nda tebliğ olarak sunulmuştur. erişim için bkz: <https://dergipark.org.tr/download/issue-file/2587>

kullanılmasının engellenmesi ve ortaklar arasındaki demokrasinin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

TTK m.357 ile AB'nin ticaret şirketlerine ilişkin, sermayeyi konu alan, 77/91 sayılı ikinci yönergesinin 42. maddesinde öngörülmüş bulunan evrensel nitelikteki eşit işlem ilkesini kanunî bir üst kural haline getirmek istemiştir.¹³⁹

TTK'nın eşit işlem başlığını taşıyan maddesi uyarınca (m.627), müdürlerin ortaklara eşit şartlar altında eşit işlem yapmak zorunda olduğunu düzenlemiştir. TTK m.627 İsviçre Tasarısından etkilenilerek kaleme alınmıştır. Amaçlanan hedef ortaklar arası ilişkilerde eşitlik ve de yönetimin karar ve eylemlerinde eşitliğin sağlanmasıdır. Ortaklara eşit işlem yapılması, şirketler hukukunun hem taşıyıcı kolonlarından biri hem de yönetimle görevli olanların iş, işlem ve kararlarına yön veren bir ilkedir. Eşit işlem ortaklara yönelmiştir.¹⁴⁰

Yukarıda bahsettiğimiz üzere eşit şartlar altında eşit işlem denince birinci olarak ortaklar arası ilişkiler ile ikinci olarak yönetim karar ve eylemleri anlaşılmaktadır.¹⁴¹ Yönetim karar ve eylemleri çevresinde eşit işlem ilkesine uyulmaması durumunda ortaya alınan kararların ve işlemlerin batıl olma sonucu meydana gelecektir. Ortaklar arasında ki eşitsizlik ise gerekçede belirtildiği üzere şirket sözleşmesi ile bozulabilecektir.

¹³⁹ TTK Madde Gerekçeleri, m. 357.

¹⁴⁰ Bkz; Ticaret Kanunu Gerekçesi M. 627

¹⁴¹ ŞENER, a.g.e, s.772

Eşit işlem ilkesinde baz alınan esas kurallar, AB'nin ticaret şirketleri açısından oluşturduğu, sermayeyi konu alan evrensel niteliğe sahip olan eşit işlem kuralları ile Yargıtay İçtihatlarının yerleşik kararlarının karması olarak karşımıza çıkmıştır. Eşit işlem ilkesi ile şirket organların keyfî kararlar ve işlem yapmasının önüne geçilmek amaçlanmıştır. Esas sözleşmeye konulacak kuralların adil olmasının önü açılmıştır.

Limited şirket bünyesinde ki müdürlerin eşit işlem ilkesine aykırı davranması durumunda ise hukuki sonuç olarak alınan kararın geçerli olmaması gerekmektedir. TTK 664'üncü maddesine, göre AŞ'ler açısından uygulanacak olan yönetim kurulu kararlarının butlan olmasına dair hükümlerin, limited şirketlere de uygulanması gerekmektedir.

Müdürler kurulunca eşit işlem ilkesine aykırı olan kararlar batıldır.¹⁴² Yönetim kurulunun aldığı kararların batıl olduğunun tespiti mahkemeden de istenebilecektir. Yargıtay kararlarında da eşit işleme uygun olmayan bir çok kararın butlanına hükmedilmiştir.¹⁴³

Yargıtayın yerleşik içtihatları incelendiğinde, yönetim kurulu kararlarına karşın tespit davası açılarak geçersiz olup olmadığının tespiti istenilebilir. Tespit davaları belli bir süreye bağlı olmadan talep edilebilecektir. Burada davayı, zamanaşımına tabi olmadan açabilecek kişiler kanunda meşru menfaati olanlar olarak tanımlanmıştır. Müdürlerin kararlarının geçersiz olduğunun tespiti ile ortaklar korunmaya çalışılmıştır. Kanun eşit işlem ilkesi ile birlikte müdürlerin, ortakların aleyhine yapacakları iş ve işlemlerin

¹⁴² KARAAHMETOĞLU, a.g.e s.241

¹⁴³ TEKİNALP, a.g.e. s.153

önüne geçilmeye çalışılmıştır. Ortakları korumaya yönelik sadece kanun maddesinde sayılanların değil ayrıca batıl olduğu düşünülen kararlar içinde tespit davası açılabilecektir. Ortaklar bir zarara uğrarsa bu zarar sebebiyle, müdürlere karşı sorumluluk davası da açabilirler.¹⁴⁴

Ortaklara eşit işlem yapma yükümlülüğü TTK m.627 ile birlikte kural olarak getirilmiş olsa bile PULAŞLI ve YILDIZ'a göre bu hüküm mutlak emredici nitelikte değildir.¹⁴⁵ Bu yükümlülüğün sınırları ise şirket sözleşmesinde yer alan hükümlerle ilintilidir. Dolayısıyla ortaklar arasındaki eşitlik ilişkisinin ilk şirket sözleşmesi ile bozulabileceğini söylemek mümkündür.¹⁴⁶

M. REKABET YASAĞI

Limited şirket müdürlerine dair rekabet yasağı, TTK m. 626.f.2 de düzenlenmiştir. Rekabet yasağının amacı, TTK m. 614'e göre, bilgi alma ve inceleme hakkından faydalanarak, şirket hakkında edinilen bilgilerin kullanılarak, ortaklığa karşı rekabet oluşturulmasını ve ortaklığa zarar verilmesinin önlenmesidir.¹⁴⁷ TTK m. 626 incelendiğinde, şirket sözleşmesinde aksi kararlaştırılmamış ve tüm ortakların yazılı izni olmadığı sürece müdürlerin, şirket ile rekabet oluşturan faaliyetlerde bulunması yasaklanmıştır. En genel şekilde, limited şirket müdürünün, şirketin ticari faaliyet alanında, kendi nam ve hesabına, başkasının işletmesi adına benzer faaliyetlerde bulunamaması, benzer faaliyetleri icra eden şirketlerde sınırsız ortak olamayacağı

¹⁴⁴ ŞENER, a.g.e. s. 774

¹⁴⁵ YILDIZ, Şükrü, Anonim Ortaklıklarda Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Ankara 2004, s. 75

¹⁴⁶ PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi II. Cilt, Ankara 2014, s. 2317

¹⁴⁷ ŞENER, a.g.e. s.479,

anlaşılmaktadır. Sınırlı ortak olunması durumunda doktrin de bazı yazarlar rekabet yasağına aykırı bir durum olmadığını savunmaktadır.

Müdürlerin rekabet yasağı ile ilgili düzenlenmeler emredici nitelikte düzenlenmemiştir. Kanunda belirtildiği üzere, rekabet yasağı şirket sözleşmesi ile veya diğer tüm ortakların yazılı onayı ile kaldırılabilir. Genel kurulun onayı da şirket sözleşmesinde ortakların onayı yerine konulabilir. Şirket sözleşmesinde yapılacak değişiklikler ile müdürler açısından rekabet yasağı kaldırılabilir. Kanun metninde görüleceği üzere emredici nitelikte olmayan rekabet yasağı kanuni bir yasaklılık halidir ve aksinin düzenlenmesi de genel şartlar altında uygulanabilir.

ETTK döneminde, sermaye şirketleri açısından rekabet yasağının, sadakat borcuna bağlanmaması gerektiği belirtilmekteydi.¹⁴⁸ ŞENER'e göre ise, TTK döneminde rekabet yasağı, sadakat yükümlülüğünün, en önemli etkisi ve somutlaştırılmış halidir.¹⁴⁹ TTK maddesi incelendiğinde genel olarak müdür sıfatının kullanıldığı ve ortak olup olmamasına dair bir yaklaşımın olmadığı görülmektedir. Doktrin de bazı görüşler, ortak olmayan müdürlerin BK hükümlerine göre değerlendirilmesi gerektiğini savunmuş, ortak olmayan müdürlerin, ticari mümessil vasfına haiz BK hükümlerinde ki rekabet yasağına dair kuralların uygulanmasını gerektiği belirtmiştir. Fakat TTK uyarınca müdürler organ vasfına sahiptir. TTK'nın madde hükmünde ise ortak ya da ortak olmayan tarzında bir ayrıma gidilmediği açıktır. Bizce müdürler ortak olsun ya da

¹⁴⁸ KAYAR, İsmail/ ÇELİKTAŞ, İlyas: Limited Şirkette Müdür, Ortakların Rekabet Yasağı, Prof. Dr. Fahman Tekil'in Anısına Armağan, Cilt I, İstanbul, 2003, s.312

¹⁴⁹ ŞENER, a.g.e. s. 479

olmasın TTK 626.f.2 hükmüne göre değerlendirilmelidir. BK hükümlerine göre, limited şirket müdürlerinin değerlendirilmesi uygun olmayacaktır.

KAYAR'a göre; TTK m. 626/2 uyarınca “*şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemiş veya diğer tüm ortaklar yazılı olarak izin vermemişse*”, müdürlerin şirketle rekabet oluşturan bir faaliyette bulunamayacakları ve limited şirket müdürlerinin rekabet yasağına tabi olduğunu vurgulamıştır.¹⁵⁰ Rekabet yasağı, İsviçre Borçlar Kanunu'nun 803 maddesine yapılan atıf ile TTK'ya girmiş ve rekabet yasağının istisnai bir özellik taşıdığı vurgulanmaktadır. Rekabet yasağı kanun maddesinin gerekçesinde belirtilmese de ticari hayatın özgürlüğüne getirilen istisnai bir kısıtlama olarak görülebilir.¹⁵¹

TTK m. 621 f. 1 b. g hükmünde açıkça limited şirket müdürleri açısından rekabet yasağının aksine iş ve işlemlerde bulunmasına değinilmiştir. Kanun metninde de anlaşılabileceği ve yukarıda da açıkladığımız üzere genel kurul tarafından rekabet yasağının kaldırılmasına yönelik karar alınabileceği açıktır. Rekabet yasağının genel kurul tarafından kaldırılabilmesi için şirket sözleşmesinde bu yönde yazılı bir düzenlemenin olması gerekir.¹⁵²

Yargıtay kararlarında da dürüstlük kuralı ile birlikte rekabet yasağına önemine değinilmiştir. Yargıtay bu konuya dair vermiş olduğu bir kararında “*TTK 617/1 maddesine göre limited şirket genel kurulunun ancak müdürler kurulu tarafından*

¹⁵⁰ KAYAR, İsmail/ ÇELİKTAŞ, İlyas: Limited Şirkette Müdür, Ortakların Rekabet Yasağı, Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, Cilt I, İstanbul, 2003, s.309-319

¹⁵¹ KAYAR, İsmail/ ÇELİKTAŞ, İlyas: Limited Şirkette Müdür, Ortakların Rekabet Yasağı, Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, Cilt I, İstanbul, 2003, s.313-314, ayrıca bkz TTK m.613 gerekçesi

¹⁵² YILDIRIM, Ali Haydar, Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu, İzmir 2008, s.92

toplantıya çağrılabilceğı, oysa toplantının tek müdür tarafından çağrıldığı, toplantı çağrısı yapan müdürün mahkemece azledildiğı, bu husustaki karar çağrı tarihinde kesinleşmemiş olsa bile azledilen müdür tarafından toplantıya çağrılması işleminin dürüstlük kuralı ile bağdaşmayacağını’’ karara bağlamıştır.¹⁵³

Limited şirketlerde müdürler açısından rekabet yasağının ne kadar süre boyunca devam edeceği sorun teşkil etmektedir. Müdürlerin atanmasından itibaren rekabet yasağı başlamaktadır. Ticaret sicil kayıtlarına tescil edilmeye kadar geçen sürede dahi müdürlerin, rekabet yasağına tabi olduğunu söylemek doğru olacaktır. Müdürler, atanma tarihinden itibaren rekabet yasağına uymak zorundadır. Geçici olarak müdürlük görevi ifa edildiğı takdirde dahi müdürlerin rekabet yasağı kurallarına riayet etmesi gerekecektir. Müdürlük süresi bitmiş fakat halen daha görevine devam eden müdür için de rekabet yasağının işleyeceği açıktır. Temsil ve yönetim yetkisinin kalkması ile birlikte rekabet yasağına riayet etme zorunluluğuda ortadan kalkacaktır. TTK'da yer alan düzenleme ile kanun koyucunun hem ETTK'daki öngörülen halleri, hem de bu haller dışında ki muhtemel rekabet faaliyetlerini kapsama dahil ederek konunun daha geniş şekilde irdelenmesini sağladığı söylenebilir.¹⁵⁴

6762 sayılı Kanun döneminde ortağın şirketten veya şirketin müdürlüğünden ayrılması sonrasında rekabet yasağının şirket sözleşmesiyle öngörülebileceğı gibi ayrı bir

¹⁵³ Yargıtay 11. HD 2014/7660 E., 2014/15432 K. www.kazanci.com erişim tarihi 30.07.2018

¹⁵⁴ ALTAŞ, Soner, Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirketler Karşılaştırmalı, Açıklamalı, Örnekli, Ankara 2013, s. 124

sözleşme konusu da yapılabileceği görüşü de doktrinde mevcuttur.¹⁵⁵

Yargıtay kararlarında da müdürlerin rekabet yasağına aykırı hareket etmesi, azil için haklı sebep olarak görülmüştür. Yargıtay emsal niteliği taşıyan bir kararında müdürün aynı faaliyet alanında çalışan başka bir limited şirket bünyesinde müdür olmasını rekabet yasağına aykırı bulmuş ve azil sebebinin haklı olduğu kararını onamıştır.¹⁵⁶

Yargıtay 11 HD'nin 2017 tarihli kararında ise müdürlerin rekabet yasağı ile ilgili olarak; *“6102 sayılı TTK'nın 626. maddesine göre müdürler ve yönetimle görevli kişiler, görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini, dürüstlük kuralı çerçevesinde gözetmekle yükümlüdürler. Maddenin 2. fıkrası gereğince de şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemiş veya diğer tüm ortaklar yazılı olarak izin vermemişse, müdürler şirketle rekabet oluşturan bir faaliyette bulunamazlar. Aksi halde aynı Yasa'nın 630/2 ve 3. fıkraları gereğince mahkemece müdürlük görevi kaldırılabilir veya sınırlandırılabilabileceğine yönelik karar vermiştir.”*¹⁵⁷

Limited şirketlerde müdür olarak görev alanların, rekabet yasağına aykırı hareket etmesi, kendi menfaatine çalışması ve müdürlük görev yaptığı şirketin zararına hareket etmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu da limited şirket ortaklarında zarar görmesi anlamına gelecektir. Rekabet yasağına aykırı davranan müdür kendisi adına menfaat sağlarken, limited ortaklık ise bu durumdan negatif etkilenen taraf olacaktır. Ticari

¹⁵⁵ KAYAR/ÇELİKTAŞ, a.g.e. s. 313

¹⁵⁶ Yargıtay 11. H.D., 01.03.1999, E. 1998/9767, K. 1999/1693 www.karartek.com, erişim tarihi 30.07.2018

¹⁵⁷ YARGITAY 11. Hukuk Dairesi 2015/14348 E. , 2017/3510 K. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> erişim tarihi 27.04.2019

ilişkileri zarara uğrayacaktır. Bu sebeple Yargıtay'ın müdürlerin rekabet yasağına aykırı hareket etmesinin haklı nedenle azil sebebi oluşturması kanaatimizce de çok yerindedir. Fakat yine de burada mahkemece her daim rekabet yasağının oluşup oluşmadığına yönelik araştırmalar yapılırken limited şirket müdürünün iyi niyetli olup olmadığı hususu da araştırma konusu yapılması gerekecektir.

TEKİNALP'e göre, rekabet yasağına aykırı işlemlerin başkasının adına fakat müdürlerin hesaplarına yapılması da yasak kapsamında değerlendirilmelidir.¹⁵⁸ Ortada organik bağ olan durumlarda müdürlerin, muvazaalı bir şekilde rekabet yasağını uygulaması da azil sebebini oluşturacağı açıktır. Uygulamada müdürlerin, başkalarını kullanarak organik bağ ile birlikte, rekabet yasağına aykırı hareket etmesinin tespiti oldukça zordur. Bu sebeple tespit açısından sorunlar yaşanabilir.

N. MÜDÜRLERİN HAKSIZ FİİLLERİNDEN ŞİRKETİN SORUMLULUĞU

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, Avrupa Birliği'nin uygulamaları ile elde edinilen kazanımlarla birlikte uygulamada ki genel sorunları da göz önünde bulundurarak hazırlanmıştır. Uygulamada ki genel sorunlar sebebiyle A.Ş ve LTD nezdinde müdürlerin ve şirket yöneticilerin, hukuki ve cezai sorumlulukları yeniden düzenlenmiştir. Limited şirket müdürlerinin sorumluluğuna ilişkin düzenlemelerde ise AŞ'lere dair hükümlere atıflar yapılmıştır. Limited şirket müdürlerine ilişkin ayrıca bir düzenleme ihtiyacı duyulmamıştır. AŞ yönetim kuruluna ilişkin hukuki sorumluluklara dair maddeler ve genel prensiplerin, limited şirket yönetim kurulu ve müdürler

¹⁵⁸ TEKİNALP, Ünal, a.g.e, s. 527

açısından uygulanacaktır.

TTK m. 632’de yer alan limited şirket müdürlerinin haksız fiillerinden limited şirketin sorumluluğuna ilişkin hüküm, ETK m.542 de yer alan hükümler ile benzerlik göstermektedir.¹⁵⁹

Limited şirket müdürlerinin sorumluluğu, 6672 sayılı TTK da olduğu gibi, 6102 sayılı TTK’nda da anonim şirket sorumluluk hükümlerine atıf yapılarak düzenlenmiştir. Gerçekten de, TTK m. 644 fıkra 1 bent a hükmü açıkça, anonim şirketlere ilişkin sorumluluk hükümlerinin limited şirketlere de uygulanacağını, hüküm altına almıştır. Anılan madde aşağıdaki şekilde, anonim şirkete ilişkin sorumluluk hükümlerinin limited şirketlere de uygulanacağını belirtmiştir.¹⁶⁰

İlgili kanun maddesi incelendiğinde, limited şirket müdürlerine dair hangi maddenin nasıl ve ne şekilde uygulanacağına dair net bir cevap alınamamaktadır. Kanunda anonim şirket hükümlerinin, limited şirket açısından da aynen uygulanacağı belirtilmiş olmasına karşın bizce müdürler açısından uygulanacak maddelerin net olmadığını düşünülmektedir. Her ne kadar bu konuda limited şirket müdürleri açısından kanunun açık olmaması sebebiyle, MK 1. maddesinde yer alan “*Kanun, sözüyle ve özüyle değiştiği bütün konularda uygulanır.*” kaidesi gereğince, TTK uyarınca anonim şirketlere dair hukuki sorumluluklarının esas hükümler olması sebebiyle işbu hükümlerin limited şirket müdürlerine de uygulanacağında şüphe yoktur.

¹⁵⁹ AYDIN Fazıl, En Son Değişiklikler İle Yeni Türk Ticaret Kanununda Limited Şirketler, Ankara, 2013, 1. Baskı, Bilge Yayınevi, s.200

¹⁶⁰ YILDIZ Şükrü, Limited Ortaklıklarda Müdürlerin Sorumluluğu, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:12 Sayı: 24 Güz 2013/2, s.62

TTK 632. maddesi incelendiğinde, “*Şirketin yönetimi ve temsili ile yetkilendirilen kişinin, şirkete ilişkin görevlerini yerine getirmesi sırasında işlediği haksız fiilden şirket sorumludur.*” hükmüne yer verilmiştir. İlgili madde uyarınca limited şirket müdürlerinin yönetim ve temsil sınırları içerisinde, şirkete ilişkin görevlerini ifa ederken meydana gelen haksız fiillerden şirketin sorumlu olduğu açıktır. Bizce kanunun ilgili maddesinden müdürlerin sorumluluğu bulunmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Fakat TTK 644. maddesinde limited şirketlere, anonim şirket hükümlerinin uygulanacağı açıkça belirtilmiştir. Bu sebeple Anonim Şirketlere ilişkin TTK 553 maddesinin limited şirketler açısından uygulanacağı açıktır.

Yapılan atıf dolayısıyla Kanunun 553/I. maddesine göre limited şirket müdürleri, kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar. Bu genel sorumluluk kapsamında dava hakkı; şirket tüzel kişiliğine, ortaklara ve şirket alacaklılarına aittir. Müdürler kusurlu hareket etmediklerini ispatlamaları halinde sorumluluktan kurtulacaklardır. Söz konusu hükümde, “Kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerin ihlali” denilmek suretiyle, müdürlerin sorumluluğunu doğuran sebepler somutlaştırılmıştır.¹⁶¹

Yargıtay hukuk genel kurulu 2015 tarihli kararında, temsile veya idareye salahiyeti olanların vazifelerini yaptıkları sırada işledikleri haksız fiillerden anonim şirketin mesul olacağını, şirketin rücu hakkının mahfuz olacağı organların kusurlarından dolayı ayrıca

¹⁶¹ YAVUZ Mustafa, „Limited Şirketlerde Müdürlerin Hukuki Sorumluluğu, http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/115malicozum/10_mustafayavuz.pdf, erişim tarihi 05.01.2019

kişisel olarak da sorunlu sayılacağı belirtilmiştir. Ayrıca tüzel kişinin iradesinin organları aracılığıyla açıklanacağı, organların hukuki işlemleri ve diğer bütün fiilleriyle tüzel kişiyi borç altına sokacağı ve organların kusurlarından dolayı ayrıca kişisel olarak da sorunlu sayılacağını ve de özel hukuk tüzel kişilerinin haksız fiilleri ancak organları aracılığıyla işleyebileceği ve temsile yetkili kişilerin de şirket tüzel kişiliği ile birlikte müteselsil sorumluluğu bulunduğu, şirketin rücu hakkının mahfuz olacağına karar vermiştir.¹⁶²

Yargıtay hukuk genel kurulunun 2013 tarihli bir diğer kararında da; tüzel kişilerin, organın görevi sırasında sebebiyet verdiği haksız fiillerden de sorumlu tutulacağı; bunun için, mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 41. maddesindeki şartların gerçekleşmesi gerekeceği; böyle bir durumda, zarar gören üçüncü kişiye karşı hem tüzel kişinin (organın haksız fiili tüzel kişinin haksız fiili sayıldığı için); hem de organı oluşturan gerçek kişilerin sorumlu olacağı; 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 50/3. maddesi "Organlar, kusurlarından dolayı ayrıca kişisel olarak sorumludurlar." demiştir.¹⁶³

Görüldüğü üzere Yargıtay yerleşik içtihatlarında; tüzel kişinin organının kusur ve ihmalden doğan zarardan, üçüncü kişilere karşı hem tüzel kişi hem de organ olarak şahsen sorumlu olduğuna karar vermiştir. Kararlarda da görüleceği üzere üçüncü kişiye karşı oluşan sorumluluklardan, Tüzel kişiliğin organ ve şahsen sorumluluğu bulunduğu Yargıtay kararları ışığında yerleşik hale gelmiştir.

¹⁶² T.C.YARGITAY HUKUK GENEL KURULU E. 2015/7-1 K. 2015/798 T. 28.01.2015 erişim 05.01.2019 <http://www.hukukihaber.net/kararlar/tuzel-kisinin-haksiz-fiilde-bulunmasi-h69014.html>

¹⁶³ Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Esas No:2013/41 Karar No:2013/1511 K. Tarihi:30.10.2013 erişim 05.01.2019.,<http://www.hukukmedeniyeti.org/karar/3686/tuzel-kisinin-organi-haksiz-fiil-ucuncu-kisilere-s/>

O. MÜDÜRLER KURULU

6102 Sayılı Türk Ticaret kanuna göre limited şirketin müdür sayısında herhangi bir sınırlamaya gidilmemiştir. Limited ortaklık bünyesinde ki ortak sayısı kaç olursa olsun limited şirketi tek müdür yönetebilecektir. TTK'ya göre müdür sayısının birden fazla olması durumunda ise müdürler kurulu oluşacaktır. Müdürler kurulu kurallarında anonim şirketlere atıf yapılmış¹⁶⁴ ve AŞ'lere özgü kuralların uygulanacağı belirtilmiştir. Şirketin birden fazla müdürünün bulunması halinde, müdürlerden biri, şirket ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanacaktır. (TTK m.624/1).

TTK uyarınca müdürlerin arasından bir başkan seçilmesi emredici kuraldır ve GK tarafından bu atanması gereken başkan GK tarafından yetki verilmesi durumunda müdürler kurulu tarafından da seçilebilir.¹⁶⁵ Yönetim ve temsil yetkileri de münhasıran müdür veya müdürler kuruluna aittir.¹⁶⁶

TTK uyarınca, müdürlerin birden fazla olduğu durumlarda alınacak kararlarda, kararların çoğunluk esasına göre alınması gerekmektedir. Alınacak kararlarda eşit oy çıkması durumunda ise başkanın oyu önem arz etmekte ve son nihai kararı başkanın oyu belirlemektedir. TTK uyarınca ana kural bu olsa dahi GK'nın nisap çoğunluğunda değişiklik yapma hakkı saklıdır. Eşit oy durumunda, son nihai kararı veren başkanın diğer müdürlere oranla sorumluluğunun daha ağır olduğu açıktır.

¹⁶⁴ YILDIZ, a.g.e. s.62

¹⁶⁵ TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, s.521-522

¹⁶⁶ TEKİNALP, Tek Kişi Ortaklığı, s.404

Limited Şirket ve AŞ açısından bir değerlendirme yapıldığında, AŞ açısından yönetim kurulu başkanının üstün oy hakkı olmadığı görülmektedir. AŞ’lerde eşit oy durumunda yönetim kurulu başkanının vereceği karar bir üstünlük teşkil etmeyecektir. Buna karşın Limited şirket bünyesinde müdürler kurulu toplantılarında, müdürlerin karar alırken eşit oy dağılımında bulunması durumunda, müdürler kurulu başkanına üstün oy hakkı tanınmıştır.

Örnek vermek gerekirse, müdürler kurulunun iki müdürden oluştuğu bir LO’da alınacak kararda müdürlerin farklı yönde oy kullandığını varsayalım. Bu durumda müdürler kurulu başkanı olan müdürün verdiği oya göre karar alınmış sayılacaktır. Müdürler kurulu başkanının olumlu yönde oy kullanması durumunda üstünde müzakere edilen husus kabul edilmiş sayılacak, aksine olumsuz oy vermesi durumunda ise red kararı geçerli olacaktır.

LO bünyesinde, tek müdür ile de yönetim organı meydana getirilebilir. Tek müdürlü Limited Şirket oluşması durumunda tek müdür, tüm kararları tek başına alır ve şirket yönetimini tek başına icra eder. Tek başına alabileceği bir karar ile de GK’yı toplantıya çağırabilir. Müdürler, Limited Şirket nezdinde, şirketin işletme konusuna giren her türlü hak ve işlemi yapabilme hakkına sahiptir ve bu hakkı kullanırken Limited Şirket’in adını da kullanabilirler.¹⁶⁷

¹⁶⁷ PULAŞLI, a.g.e, s. 815-818

ALTAŞ'a göre “her ne kadar başkanın üstün oyu, yönetim organında ki kitlenmeyi çözen ve şirket çalışabilir bir araç görevi görecektir” denilse de bu uygulamanın ülkemizde suiistimal edildiğini ve tam anlamıyla kullanılmadığını düşünmektedir.

Müdürler kurulu ve başkanının asli görevi Limited Şirket adına en doğru kararları almaktır. Bunun aksine uygulamada görülen ve kurul başkanının diğer müdürlerin kararlarından ziyade kendisini ön planda tutan kararları şirketin iş ve işleyişine zarar vereceği açıktır. Bu sebeple şirketler müdürler kurulunun kararları açısından şirket sözleşmelerine açık hususlar koymaları Limited Şirket'in lehine bir düzenleme olacak ve müdürler kurulu başkanlarının kararlarının denetimi ve icrası kolaylaşacaktır.

P. ELEKTRONİK ORTAMDA MÜDÜRLER KURULU TOPLANTISI

Globalleşen dünyanın bir neticesi olarak ve internetin artık her yere yayılması ve her şeyin hızlıca yapılabilmesini sağlaması kanunumuzu da etkilemiştir. Ticaret kanunumuz, yeni ilerlemeleri göz önüne almış ve teknik ilerlemeler neticesinde, Limited Şirketlerde müdürler kurulu toplantısının online yapılabilmesinin önünü açmıştır.¹⁶⁸ Şirketin, elektronik ortamda genel kurul yapılabilmesi için, şirketin internet sitesine sahip olması gerekir ve teknik rapor ile birlikte elektronik ortam araçlarının da etkin olduğunun ispat edilmesi gerekir.¹⁶⁹

¹⁶⁸ Bkz. TTK m. 1527'nin gerekçesi.

¹⁶⁹ PULAŞLI, a.g.e. s.819

Müdürler kurulu tarafından alınacak kararlarda çoğunluk esasının uygulandığından daha önceden bahsetmiştik. Fiziki toplantılarda uygulanacak çoğunluk esası, elektronik ortamda yapılacak toplantılara da uygulanacaktır.¹⁷⁰

Resmi gazetede 2012 yılında yayımlanan tebliğ ile birlikte, elektronik ortamda toplantıların nasıl yapılacağı detaylı olarak açıklanmıştır. İlgili tebliğin beşinci maddesinde, müdürler kurulu toplantısına ilgili hak sahiplerinin, istekleri dahilinde Elektronik Toplantı Sistemi ile birlikte elektronik ortamdan katılabileceği düzenlenmiştir. Elektronik toplantı sistemi ise; tebliğin dördüncü maddesinde açıklanmıştır. Dördüncü maddenin içeriğinde müdürler kurulu toplantısına elektronik ortamda katılmak, görüş bildirmek, öneri de bulunmak, oy vermek, şirketler tarafından kurulacak bilişim sistemini ifade etmektedir. Üyeler tarafından fiziken toplantıya katılma arzusu dile getirilmez ise toplantının tamamen elektronik ortamda yapılması mümkündür.

Tebliğ'in 6. maddesine göre; elektronik ortamda müdürler kurulu toplantısı gerçekleştirilebilmesi için şirket sözleşmesinde bu hükmün yer alması zorunludur: “müdürler kurulu toplantısı ve şirketin yönetim kuruluna katılım hakkına sahip olanlar bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, Ticaret şirketlerinde Anonim şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ hükümleri uyarınca hak sahiplerinin bu toplantılara elektronik ortamda katılmalarına ve oy vermelerine imkan

¹⁷⁰ KAYA İsmail, Limited Şirketlerde Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 22, Sayı 1, Yıl 2014,s.95.

taniyacak Elektronik Toplantı Sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak toplantılarda Şirket sözleşmesinin bu hükmü uyarınca kurulmuş olan sistem üzerinden veya destek hizmeti alınacak sistem üzerinden hak sahiplerinin ilgili mevzuatta belirtilen haklarını Tebliğ hükümlerinde belirtilen çerçevede kullanabilmesi sağlanır.¹⁷¹

R. BATIL KARARLAR

Limited şirket ortaklıklarında müdürler kurulunun alacağı tüm kararların hukuka uygun şekilde alınmış olması gerekmektedir.¹⁷² TTK m.644'ün atıfta bulunduğu m.391 de hangi kararların batıl olacağına ve bu batıl kararlara karşı ne tür yaptırımlar uygulanacağı belirtilmiştir. Yönetim kurulu kararının batıl olduğu durumlarda, batıl olduğuna dair tespit mahkemeden istenebilir.¹⁷³

TTK m.391 hükmüne göre ;

- a) *Eşit işlem ilkesine aykırı olan,*
- b) *Anonim şirketin temel yapısına uymayan veya sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen,*
- c) *Pay sahiplerinin, özellikle vazgeçilmez nitelikteki haklarını ihlal eden veya bunların kullanılmalarını kısıtlayan ya da güçleştiren,*

¹⁷¹ Ticaret şirketlerinde Anonim şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ 29.08.2012 tarih ve 28396 sayılı Resmi Gazete

¹⁷² KAYA İsmail, Limited Şirkette Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi, Dergi Park, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 22, Sayı 1, Yıl 2014 s. 96

¹⁷³ PULAŞLI Hasan, Şirketler Hukuku Genel Esaslar Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı Ankara 2016, s.439

d) Diğer organların devredilemez yetkilerine giren ve bu yetkilerin devrine ilişkin, kararlar batıldır.”

Kanun maddesinin incelemesi yapıldığında, “*özellikle*” kelimesinin kullanımından en önemli butlan sebeplerine değinildiği ve örnek mahiyetinde olduğu belirtilmiştir.¹⁷⁴ görülmektedir. Sadece en önemli butlan sebeplerine değinilmiş olması, en çok rastlanılan butlan kararlarının, sayım yoluyla birlikte açıklandığını bizlere göstermektedir. Yönetim kurulu kararlarının genel hükümler çerçevesinde geçersiz olup olmadığına bakılarak belirleme yapılabileceği gibi butlan sebepleri ile geçersizliğin sonuçları da aynı ilkelere göre belirlenebilir.¹⁷⁵

Yönetim kurulu kararlarının sadece yukarıda sayılan hallerde olacağı düşüncesi yanlıştır. Yönetim kurulu kararlarının, başkaca butlan hallerinin varlığının olduğu hallerde mahkemeden kararın batıl olduğuna dair tespit isteme imkânı mevcuttur.¹⁷⁶

SPK ve TTK arasında batıl kararlar açısından uyumsuzluk mevcuttur. SPK m.12 ile TTK açısından eşit işlem ilkesine aykırılık durumu, SPK m.12 kapsamında yönetim kurulu kararının iptaline sebebiyet verecektir. Bu durumda SPK ve TTK arasında uyumsuzluk meydana çıkarmıştır.

Yukarıda detaylı olarak açıkladığımız butlan sebepleri dışında ki butlan sebepleri dışında kalan butlan hükümleri için BK m.26-27 dayanan butlan sebepleri de olabilir.¹⁷⁷

¹⁷⁴ TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, s.235

¹⁷⁵ Bkz.TTK 391 Gerekeşi

¹⁷⁶ BİLGİLİ/ DEMİRKAPI, a.g.e s. 215

¹⁷⁷ BAHTİYAR, a.g.e s.154

Alınan bir kararın, diğer kanunlarda ki mutlak emredici hükümlere, kişilik haklarına, ahlaka, adaba, kamu düzenine, aykırı şekilde düzenlenmiş ve hukuki işlem kurucu, şekli nitelikte ki hükümlerine ve özüne aykırılık teşkil etmesi durumunda batıl olacağı açıktır.¹⁷⁸

Butlan durumunda da kesin geçersizlik söz konusu olacaktır. Taraflar herhangi bir süreye tabi olmadan, butlan kararının tespitini mahkemeden isteyebilir ve mahkeme hakimi de bu durumu resen gözetmek durumundadır. Butlan davasının açılması için herhangi bir süre tabi tutulmamış olsa dahi MK m.2 uyarınca somut olayın ve hukuki ihtilafın durumuna göre red sebebi de olabileceği ön görülerek dava reddedilebilir.¹⁷⁹

Mahkeme nezdinde açılacak dava sonucunda ortaya çıkan gerekçeli kararda alınan bir kararın butlanına karar verilmesi halinde, ilgili karar neticesinde limited şirket ortaklığını bağlar nitelikte olacaktır. Ayrıca mahkeme nezdinde butlan iddiası sunulmasa dahi, mahkeme hakimi tarafından re'sen butlanın varlığı göz önüne alınabilir.¹⁸⁰

¹⁷⁸ KARAAHMETOĞLU, a.g.e. s.241

¹⁷⁹ MOROĞLU, Erdoğan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 12 Levha Yayıncılık, Altıncı Baskı, İstanbul 2012, s. 152 vd

¹⁸⁰ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s.26

S. MÜDÜRLERİN ŞİRKET SERMAYESİNİN KAYBI VE BORCA BATIK OLMA İLE RİSKİN ERKEN SAPTANMASI HALİNDEKİ GÖREVLERİ VE YETKİLERİ

TTK m. 633, Limited şirketlerde “bildirim yükümlülüğü” başlığı altında şirket sermayesinin kaybı ve borca batık olması halinde uygulanacak hükmü açıklamıştır. TTK m. 633 de “*Esas sermayenin kaybı ya da borca batık olma hâllerinde anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümler kıyas yoluyla uygulanır. Ek ödeme yükümlülüğü hakkındaki hükümler saklıdır.*”¹⁸¹ diyerek anonim şirketlere ilişkin genel hükümlere atıf yapmıştır.

Kanun maddesinin gerekçesine bakıldığında AŞ’nin genel hükümlerinden m. 376 ve 377’nin limited şirketler açısından da uygulanabilir olduğuna vurgu yapılmıştır.¹⁸²

6102 s. Türk Ticaret Kanunun, Yönetim ve Temsil bölümünün üçüncü alt başlığı olan görev ve yetkiler kısmının, üçüncü kısmı “sermayenin kaybı, borca batık olma durumudur.”

MADDE 376- (1) *Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.*(2) *Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya*

¹⁸¹ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110214-1-1.htm> erişim tarihi 26.02.2019

¹⁸² PULAŞLI, a.g.e. s.438

çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer. (3) Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkarttırıp denetçiye verir. Denetçi bu ara bilanço, en çok yedi iş günü içinde inceler ve değerlendirmeleri ile önerilerini bir rapor hâlinde yönetim kuruluna sunar. Önerilerde 378 inci maddede düzenlenen erken teşhis komitesinin önerilerinin de dikkate alınması şarttır. Rapordan, aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister; meğerki, iflas kararının verilmesinden önce, şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş ve bu beyanın veya sözleşmenin yerindeliği, gerçekliği ve geçerliliği, yönetim kurulu tarafından iflas isteminin bildirileceği mahkemece atanan bilirkişilerce doğrulanmış olsun. Aksi hâlde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış başvuru iflas bildirimi olarak kabul olunur.¹⁸³

TTK 376 madde ile ilgili Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı tarafından tebliğ yayımlanmıştır. 15 Eylül 2018 Cumartesi günü Ticaret Bakanlığı 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunun 376'ncı maddesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar hakkında yayınladığı tebliğ ile birlikte m. 376 kapsamında değerlendirmelerde bulunmuştur.

¹⁸³ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110214-1-1.htm> erişim tarihi 27.02.2019

Resmi gazetede yayımlanan tebliğin birinci maddesinde tebliğin amacı açıklanmıştır. *“Bu Tebliğin amacı, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 376 ncı maddesi kapsamında sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında uyulacak usul ve esasları düzenlemektir.*¹⁸⁴ Tebliğin ikinci maddesinde, tebliğin kapsamı ve üçüncü maddesi ile de tebliğin dayanağına değinilmiştir. Tebliğ dayanak olarak 6102 sayılı TTK’nın m.210’un ilk fıkrası ile 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 446 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Bu tebliğ, AŞ, Limited Şirket ve sermayesi paylara bölünmüş Komandit Şirketleri kapsamaktadır. Tebliğ ile birlikte şirketlerde sermaye kaybının olduğu durumlarda nasıl bir yol izleneceğine dair maddeler halinde açıklamalarda bulunulmuştur. Sermaye kaybının varlığı halinde, öncelikle genel kurul toplantıya çağırılmalıdır.

ETTK’da son yıllık bilançoda esas sermayenin yarısının karşılıksız kaldığının anlaşılması durumunda, yönetim kurulu tarafından derhal toplanma ve durumu umumi heyete bildirme yükümlülüğü mevcuttur.

TTK’ya getirilen yeni düzenleme ile birlikte ise, son yıllık bilanço üzerinden, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığının anlaşıldığı durumlarda, yönetim kurulu tarafından, genel kurulun hemen toplantıya çağırılması, uygun görülen iyileştirici önlemleri alması ve sunması görevi verilmiştir.

¹⁸⁴ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/09/20180915-8.htm>

Yeni düzenlemeyle birlikte yönetim kurulu, şirketin finansal problemlerinin çözümü, denetimi ve iyileştirmesi açısından genel kurulu hemen toplamalı ve uygun önlemlerin alınması için çalışmalıdır. Genel kurulun toplanarak şirketin bulunduğu finansal durum ve çıkmazlar açıklanarak çözüm önerileri bulunmalıdır.

ETTK’da, esas sermayenin düzenlenen ara bilançoya göre üçte ikisinin karşılıksız kaldığının anlaşılması halinde, bu sermayenin tamamlanmasına veya kalan üçte birlik sermaye kısmı ile şirketin yetinme kararının verilmesi genel kurula bağlıdır. Genel kurul bu kararı vermediği takdirde şirketin fesih olacağı yer almaktaydı. 6102 s. TTK ile eski kanun maddesi büyük ölçüde korunmuş ve toplantıya çağırılan genel kurulun, kanuni yedek akçeler ile sermayenin üçte ikisinin karşılıksız kaldığı durumlarda, sermayenin ne şekilde düzenleneceğine karar verilmesi beklenmektedir. GK sermayenin tamamlanmasına karar verebileceği gibi, üçte biri ile yetinme kararı da verebilecektir. GK bu iki karardan herhangi birisini uygulamaz ise AŞ fesih edilmiş sayılacaktır. Limited Şirket hükümleri de AŞ ile paralellik gösterdiğinden aynı kanun maddesinin Limited Şirket açısından uygulanacağı açıktır.

ETTK’da, aciz halinde olup olunmadığı konusunda bir şüphenin bulunma ihtimalinin tespiti açısından, şirketin aktiflerinin satış fiyatlarının belirlenerek bir ara bilançonun belirlenerek tanzim edileceği ve böylelikle şirketin aciz halinde olup olmadığının ortaya çıkarılması gerektiği yer almaktaydı. TTK ile birlikte, yönetim kurulu, denetçi ve erken teşhis komitesinin varacağı ortak bir tespit ile birlikte borca batıklık durumunun ortaya çıkarılacağı belirlenmiştir.

Şirketin kısa ve uzun vadede, alacaklarına karşı alacaklarını ödeyemeyecek olması, borç taahhütlerini yerine getiremeyeceğinin saptanması, şirket bilançosunda yapılan değerlendirmede, şirketin güncel ve gelecekte ki alacaklarının tamamının dahi şirketin borcuna karşılık gelmemesi haline borca batık olma denmektedir.

Şirketin borca batık olduğunun anlaşılması halinde yönetim kuruluna görevler düşmektedir. Bu görevler ile limited şirketlerde müdürler kurulunun görevlerinin benzerlik göstereceği aşıkardır. Şöyle ki; bir LO borca batık olduğu bir durumda müdürler kurulu tarafından denetçilere verilmek üzere bilanço hazırlanmalıdır. AO'larda yönetim kurulu hem aktiflerin satış değeri ve şirketin güncel durumunu kıyas olarak bir bilanço düzenleterek denetçiye vermek zorundadır.

Yönetim kurulu tarafından oluşturulan bilanço denetçi tarafından yedi günlük süre içerisinde incelenerek bir rapor oluşturulur. Oluşturulan bu rapor denetçi tarafından tekrardan yönetim kuruluna sunulacaktır. Raporlarda ki asıl amaç, erkenden teşhis konulması ve şirketin geleceği açısından çözüm yolu aramaktır.

ETTK döneminde olmayan, fakat TTK birlikte eklenen ‘*Riskin erken saptanması ve yönetimi başlığı*’ muhtemel risklerin yönetimi için bir komite kurulması gerektiğinden bahsedilmiştir.

TTK m. 625/1 de Limited Şirket müdürlerinin devredemeyeceği görevler maddeler halinde tek tek sayılmıştır. Kanun maddesinin e fıkrasına göre “*küçük limited şirketler*

hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulması” müdürlerin devredilemeyecek görev ve yetkilerinden bir tanesidir.¹⁸⁵

TTK m. 378/1 ile TTK 625/1 benzerlik göstermektedir. TTK m. 378 de AŞ'lere dair erken teşhis ve kurulacak komiteden bahsedilmiştir. Yönetim kuruluna uzman bir komite kurma yükümlülüğü getirilmiştir. Borsa nezdinde işlem gören şirketlerin uzman komite kurmaları gerekmektedir. Şirket adına gerekli önlemleri almak, gelecekte oluşabilecek riskleri en asgari hale getirmek, şirketin varlığını devam ettirmesini sağlayabilmek amacıyla uzman komitelerin kurulması gerekmektedir. Borsa da işlem görmeyen şirketlerde ise atanan denetçiler, uzman bir komitenin kurulmasının faydalı olacağını bildirmesi halinde, yönetim kuruluna yazılı bildirimi ile birlikte derhal kurulması gerektirir. Kurulumun akabinde, uzman komitesi ilk raporunu kurulumunu izleyen ilk birinci ayın sonunda sunmuş olmalıdır. Devamında ise komite tarafından, yönetim kuruluna her iki ayda bir durum değerlendirmelerini içeren, şirket güncel durumunda ve geleceğinde tehlike arz eden durumların var olması halinde bunları belirten, tehlikelere karşı oluşturulabilecek önlemleri içeren rapor sunulması gerekmektedir. Sunulan bu raporun yönetim kuruluyla beraber şirketin denetçisine de gönderilmesi gerekmektedir.

Genel olarak fesih sebebi sayılan borca batıklık ve sermaye kaybı için TTK ile bir yeni düzenlemeye daha gidilmiştir. Bu düzenleme; yönetim kurulu tarafından iflas kararının

¹⁸⁵ KAYA, Mustafa, İsmail, Limited Şirkette Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 22, Sayı 1, Yıl 2014, s.84

mahkemeye bildirimi ve mahkemece atanacak bilirkişiler tarafından bunun onaylanmasıdır.¹⁸⁶

Borca batık olma durumu daha önceden de değindiğimiz üzere, şirket alacaklılarının, alacaklarını alamayacağının anlaşılması, şirketin borç ve taahhütlerini karşılamayacağının anlaşılmasıdır. Burada şirketin yıllık bilançolarında ki defterleri değil gerçek değerleri ile değerlendirmeye tabi tutulsalar dahi şirketin ödeme konusunda sıkıntı içinde olması gerekir. Bu tür durumlar ile karşılaşıldığında şirket müdürlerinin ayrıca asliye ticaret mahkemesine bildirim ve şirketin iflasını isteme yükümlülüğü de bulunmaktadır.¹⁸⁷ İflas kararının alınmasından önce, şirket borçlarını ve batık olmasını ortadan kaldıracak tutarın alacaklısı olanların yazılı kabulü halinde diğer alacaklılardan sonra yazılması gerekecektir. Bu durumun yazılı olarak alınması ve bilirkişilerin incelemesi için yapılan bu başvuru iflas bildirimi olarak görülmeyecektir.

ETTK ve TTK da görüleceği üzere şirketlerin borca batık olması veyahut sermaye kayıplarının bulunması durumunda AŞ'lerde yönetim kurullarına, LO'larda ise müdürler kuruluna birçok görev yüklenmiştir. Borca batık bir şirketin varlığı halinde bu durumun mahkemeye bildirilmesi, devredilemez görev ve yetkilerdendir. Bu yükümlülüğe aykırı hareket edilmesi hukuka aykırı olup, aykırı işlem yapanlar TTK, BK, İİK ve VUK tarafından dava edilebilir ve yaptırıma tabi tutulabileceklerdir.

¹⁸⁶ BAĞLAN, Çınar, Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Sermaye Kaybı ve Borca Batıklık Durumu, <https://www.verginet.net/dtt/5/yeni-ttk-sermaye-kaybi-borca-batiklik.aspx> erişim tarihi 28.02.2019

¹⁸⁷ GEZMİŞ Şeyma / BAŞARAN Mustafa, Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler Rehberi, Ankara, 1 Baskı, Şubat 2013, Bilge Yayınevi s.457

T. MÜDÜRLERİN TESCİL VE İLANA İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ, LİMİTED ORTAKLIĞIN TEK ORTAĞA DÜŞMESİ DURUMU

Yeni kurulacak LO'ların bulundukları illerdeki ticaret odalarına kayıt olmaları zorunluluktur. Ticaret siciline yapılacak tescil ve oda kayıt işlemleri belli bir sırayla yapılmaktadır. Öncelikle talep dilekçesine mersis başvuru numarasının yazılması ve mersis üzerinden kayıt ve tescil başvurularının yapılması gerekmektedir.¹⁸⁸

- Kuruluş
- Limited şirkete adına şube açılışı
- Limited Şirketin merkezinin değiştirilmesi ve nakli
- Limited Şirketin Ana Sözleşmesinde ki değişikliklik
- Limited şirketin sermaye arttırılması
- Limited şirketin sermaye azaltılması
- Limited şirketteki hisselerin devri
- Limited şirketin adres değişikliği
- Limited ortaklıklarda müdür atanması
- Limited şirketin şubesi varsa bu şubenin kapanması
- Tasfiyeye girecek limited şirket adına başvuru
- Tasfiyenin sonu
- Tasfiyeden vazgeçilmesi üzerine dönülmesine dair başvuru
- Tescilsiz yapılacak ilanlar
- Tescile ve ilana tabi unsurları olmayan genel kurul evrakları

¹⁸⁸ detaylı bilgi için bkz. <http://www.atso.org.tr/icerik/7/155/limited-sirket.html> erişim tarihi 06.03.2019

Ticaret ve Sanayi Odalarına kuruluş aşamasında yapılacak başvurularda, müdürlerin tümü tarafından imzalanan şirketin kuruluşuna dair olan bildirim formu ve şirket kuruluş dilekçesi sunulmak zorundadır. Pay sahipleri dışında başka kişilerin müdür seçilmesi durumunda, müdür seçilenlerin görevi kabul ettiklerine dair imzalı yazılı beyanlarını içeren görevi kabul ettiğini açıklayan dilekçelerini de sunmaları gerekmektedir.

Müdürlük için tüzel kişi seçilmesi durumunda ise tüzel kişilik ile birlikte tüzel kişi adına, iş ve işlem yapma yetkisine haiz belirlenen kişinin, ad ve soyadı, noter onaylı, işlem yapmaya yetkili olduğuna dair belgelerde seçilen müdürler tarafından sunulmalıdır. Limited şirketin ortakları dışında, müdür seçilmesi halinde alınan randevu saatlerinde müdürlerin Ticaret ve Sanayi Odasında bulunarak şirket unvanı altında imza beyanında bulunmaları gerekmektedir. LO tarafından yeni bir şube açılmasının istenildiği takdirde, bu işlemleri de müdürler takip edecektir. Müdürler imzalarının bulunduğu dilekçeyi Ticaret ve Sanayi odasına sunarak, şirketin yeni şube açılışını yaptırmak zorundadır. Müdürler Ticaret ve Sanayi odaları tarafından temin edilmesi istenilen belgeleri temin edecekler, imzalanması gereken belgeleri de yetkileri dahilinde şirket adına imzalayacaklardır.

Limited şirketin ortak sayısının bire düşmesi halinde TTK m. 574/2; *Ortak sayısı bire düşerse durum, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde müdürlere yazıyla bildirilir. Müdürler, bildirim alınması tarihinden başlayarak yedinci günün sonuna kadar, şirketin tek ortaklı olduğunu, bu ortağın adını, yerleşim yerini ve*

vatandaşlığını tescil ve ilan ettirirler, aksi hâlde doğacak zarardan sorumlu olurlar. Aynı yükümlülük, şirketin bir ortakla kurulduğu hâllerde de geçerlidir.”

Görüldüğü üzere limited şirketin ortak sayısının bire düşmesi halinde, bu sonucun ortaya çıkmasına sebep olan işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde bu durum müdürlere yazıyla bildirilmelidir. Yazıyla bildirimin akabinde, bu bildirimi temin eden müdür ve ya müdürler kurulu tarafından yedinci günün sonuna kadar, şirketin kayıtlı olduğu ticaret müdürlüğüne başvuru yapılması gerekmektedir. Yapılacak başvuruda müdürler tarafından, şirketin artık tek ortaklı olduğu, ortağın adı, soyadı ve diğer bilgileri ile yerleşim yerini ve de vatandaşlığını tescil ettirmek yükümlülükleri vardır. Kanunen bu yükümlülük yerine getirilmediği takdirde doğabilecek zararlardan dolayı müdürler sorumlu tutulacaktır. Müdürlere kanunen bu yükümlülüğün getirilmesi kanunun gerekçesinde açıklanmıştır. Birden fazla ortağı olan bir limited şirketin, ortak sayısının bire düşmesi durumunda iyiniyetli üçüncü kişilerin bilgilendirilmesi ve tanıtılması gerekecektir.¹⁸⁹

Kanun lafzına göre ticari bir şirket olan limited şirketler, bir tür olarak görülmemiş sınıf olarak sayılmıştır. Şirketlerinde bir sınıfa girmesi ve ya çıkmasının tescil ve ilanla sağlanacağı açık bir hüküm olduğundan ötürü limited şirketin tek ortaklı hale gelmesi de sınıf değişikliği anlamı taşıyacaktır. Bu sebeptendir ki tek kişilik limited şirketin müdür ve ya müdürler tarafından tescili ve ilanı gerekmektedir. Tek kişilik bir limited şirketin şeffaf ve konumunun tam olarak ortaya çıkartılması amacıyla tescil ve ilanı zorunlu hale getirilmiştir. Tek kişilik bir limited şirketi tek müdür tarafından temsili halinde, müdür

¹⁸⁹ Bkz TTK 574/2 Gerekçesi.

TTK m. 625 de bulunan tüm kararları almaya ve icra etmeye de yetkili kişi olacaktır.¹⁹⁰

Limited řirketin bir anda tek ortađa dűřmesi hukuki belli bařlı sonuřlar ortaya çıkarabileceđinden dolayı, műdűrlere tek ortaklıđa dűřűlmesi durumunda tescil ve ilan zorunluluđu getirildiđini dűřűnmekteyiz.

LO bűnyesine yeni bir ortak alınması durumunda şirketin tek ortaklı halinden çıkacağı açıktır. şirketin tek ortaklı olma durumunun değişmesi de tescil ve ilanı zorunlu olan hususlardandır. Limited şirketin tek ortaklı olmadığı durumlarda, şirketin ortak sayısının beř, on veyahut elli olması bir řeyi değiştirmez ve tescil ilan zorunluluğu yoktur. TTK m.574/1 uyarınca; ortakların sayısının elliyi aşamayacağı dűzenlenmiřtir. LO'larda elli űst sınır olmak ile birlikte elli den fazla ortak alınması kanunen műmkűn değildir.

Műdűrlər ve GK limited řirketin ortak sayısını her daim kontrol etmeli kanunen sınır olan elli sınırının ařılmasını engellemeli ve tek ortaklıđa dűřűldűđű takdirde kanuni sűrelere uyularak tescil ve ilanı műdűrlər tarafından yapılmalıdır.

Tűrk hukukunda ortaklık sayısına űst sınır getirilen tek řirket tűrű limited řirkettir. TTK m. 574 uyarınca ortakların sayısı elliyi ařamaz. Bu hűkűm, gerek 6762 sayılı TTK, gerekse 845 sayılı TTK'da bulunduđu gibi, 6102 sayılı yeni TTK'da da aynen muhafaza edilmiř ender hűkűmlerden biridir.¹⁹¹

¹⁹⁰ KARAAHMETOĞLU, a.g.e s.56

¹⁹¹ ÇEKER, Mustafa, Limited şirketlerde Ortaklık Sayısının Sınırlandırılması, Bu makale, 27 Kasım 2014 tarihinde dűzenlenen "I. Ticaret Hukuku Uluslararası Sempozyumu"nda tebliğ olarak sunulmuştur. s.57 <https://dergipark.org.tr/download/issue-file/2584> erişim tarihi 06.03.2019

ETTK'nın yürürlükte olduğu durumlarda, ETTK m.504 uyarınca ortakların sayısı en az iki, en çok elli olabilir hükmü yer almaktaydı. 6102 s. TTK ile bu madde hükmü yukarıda açıkladığımız üzere değiştirilmiştir ve artık Limited Şirketler tek ortaklı olarak da kurulabilmektedir.

LO'ların tek ortaklı duruma düşmesi halinde, TTK.m.504 uyarınca uygun bir sürede bu ortaklığın en az iki ortaklı, ortaklık durumunu kazanması gerekir. Aksi halde, LO'ların feshi ve tasfiyesi istenebilir (Y.11.HD.14.02.1983-E.317/K.644).

İki kişilik Limited şirkette, ortaklardan birinin çıkması veya çıkarılması hali, şirketin feshini doğurur. Dışarıdan başka ortak alınmasına yasal olarak tanınmamıştır (Y.11.HD.25.09.1985-E.3521/K.4788).

İki ortaklı bir LO'da bir ortak, ortaklıktan çıkarılmasına izin verilmesi davası açamaz. Bu ortak, ancak LO'nun feshini dava edebilir. Çünkü ortağın çıkması suretiyle LO, tek ortaklı ortaklık haline getirilemez (Y.11.HD.29.11.1991-E.3056/K.6358).¹⁹²

Yukarıda sunmuş olduğumuz eski tarihli Yargıtay kararlarında görüleceği üzere ETTK döneminde tek kişilik ortaklığa düşülmesi fesih ve tasfiye istenilmesinin önünü açtığı ve tek ortaklı Limited Şirketin olamayacağı yönündedir. Fakat 6102 s. TTK ile kanun maddesi değiştirilmiştir. Böylelikle limited şirketlerde tek ortaklı olabilmenin önü açılmış ve Yargıtayın eski tarihli kararları emsal niteliği taşımaktan çıkmıştır.

¹⁹² detaylı bilgi için bkz. http://www.turkhukuksitesi.com/makale_708.htm erişim tarihi 06.03.2019

Müdürler tarafından limited şirketin ticareti terk etmeleri halinde tescil ve ilan yükümlülüklerini yerine getirmesi de kanunen zorunluluktur. Eğer ki bu yükümlülüklerini yerine getirmez ise hukuki olarak sorumlu olabilecek ve şikayete tabi olan bu suç sebebiyle, yargılanabilecektir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 14/02/2012 tarih, 2011/505, 509, 513 E, 21/02/2012 tarih, 2011/506, 510, 511, 621 E. sayılı kararlarında açıklandığı üzere *"tacir sayılan limited şirketlerin, temsil ve idareye yetkili müdürlerinin, sorumlu oldukları şirketlerin, ticareti terk etmeleri halinde; İcra İflas Kanunu'nun 44. maddesindeki yükümlülükleri yerine getirmeyeceklerine ilişkin bir istisnaya yer verilmediğine göre, tıpkı gerçek kişi tacirler gibi aynı Kanun'un 337/a maddesi uyarınca cezalandırılmalarına bir engel bulunmadığı"* yönündeki ulaşılan sonucun zaman içerisinde yerleşik uygulamaya dönüşmüş olması, ticareti terk eden tacir açısından; muhatapların haklarını korumaya yönelik olarak İİK'nun 44. maddesi ile, ticareti terk eden bir tacire; 15 gün içerisinde keyfiyeti kayıtlı bulunduğu ticaret siciline bildirme ve bütün aktif ve pasifi ile alacaklılarının isim ve adreslerini gösteren bir mal beyanında bulunma, Ticaret Sicili Memurluğunca ticaret sicili ilanlarının yayınlandığı gazetede ve alacaklıların bulunduğu yerlerde de mutata ve münasip vasıtalarla ilan etme ve ilan masraflarını da ödeme yükümlülükleri yüklenmiş, bu yükümlülüklere aykırı davranmanın yaptırımı ise İİK'nun 337/a maddesinde düzenlenmiştir.¹⁹³

¹⁹³ Yargıtay 19. Ceza Dairesi 2018/5066 E., 2018/12431 K. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay-kararlari/ceza-daireleri/19-ceza-dairesi?pg=226>, erişim tarihi 06.03.109

Yargıtay'ın uygulamasından da anlaşılacağı üzere; limited şirket müdürlerinin hukuki sorumluluklarını yerine getirmemeleri cezai anlamda yargılanmalarına sebebiyet verebilecektir. Ceza yargılaması sonucunda diğer kanunlara da atıf yapılarak müdürlerin ceza alması muhtemel olup, limited şirket müdürlerin iş ve işleyişlerde kanunun belirttiği uygulamalar dışına çıkmaması gerekmektedir.

U. LİMİTED ŞİRKETLER AÇISINDAN ELEKTRONİK TEBLİGAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE MÜDÜRLERİN ELEKTRONİK TEBLİGATA İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İnternetin ve bilişim sistemlerinin hızlıca geliştiği günümüzde kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerinin de bu gelişmelere ayak uydurması gerekmektedir. Bu sebeptendir ki kamu kurum kuruluşlarında ve özel hukuk tüzel kişilerinde başvuru aşamalarında beyanname verme, tahsil işlemleri ve diğer işlemler elektronik yolla yapılmaya başlanmıştır.¹⁹⁴

Bu gelişmelere devletin her kurumu yavaş yavaş ayak uydurmaktadır. Vergi daireleri nezdinde ki birçok resmi işlemde elektronik yolla yapılmaya başlanmıştır. Bunlardan bir tanesi de elektronik tebligattır. Kamu kurum kuruluşlarına ve aşağıda detaylı olarak açıklayacağımız, elektronik tebligatın zorunlu olduğu kişi ve kurumlar arasındaki tüm yazışmalar 01.01.2019 tarihinden itibaren elektronik tebligat ile yapılacaktır.

¹⁹⁴ ARSLAN, Mehmet/ BİNİŞ, Mine, Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, Cilt:14 Sayı:1, Ocak 2016, s.1

Elektronik tebligat sistemi ile devletin asıl amaçladığı husus, işlemlerin hızlanması, şeffaflığın sağlanması ve de daha sağlıklı bir şekilde sistemin ilerlemesi amaçlanmaktadır.

Elektronik Tebligat Yönetmeliği Resmi Gazetede 6 Aralık tarihinde yayınlanmıştır. 30617 Sayılı Resmi gazete de yayınlanan yönetmelik uyarınca 01.01.2019 tarihinde elektronik tebligat uygulamasının hayata geçeceği belirtilmiştir. Elektronik tebligat belli başlı meslek gruplarında ve şirketlerde zorunlu hale getirilmiştir. 6 Aralık Perşembe günü Elektronik Tebligat Yönetmeliği adı altında Resmi Gazetede yayınlanan yönetmeliğin, beşinci maddesinde elektronik tebligatın zorunlu olarak yapılması gerekenler tek tek sayılmıştır.¹⁹⁵

Kanun maddesinin f fıkrasında görüleceği üzere, “*Kanunla kurulanlar da dahil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişileri*” denilerek elektronik tebligatın şirketler açısından da zorunlu hale geldiği anlaşılmaktadır. Kanunun bu maddesinden tüm özel hukuk tüzel kişilerinden anlaşılması gereken şirketler ise limited şirketler, anonim şirketler, kolektif şirketler, komandit şirketler, kooperatifler, dernekler ve vakıfların anlaşılması gerekmektedir. Ayrıca 31.01.2019 tarihine kadar yukarıda sayılan tüm özel hukuk tüzel kişilerinin elektronik tebligat işlemlerini tamamlaması zorunluluk olarak belirtilmiştir. Yasal süre olarak belirlenen bir aylık süre içerisinde limited şirketlerde müdürler, Posta ve Telgraf Teşkilatı AŞ ve Şubeleri’ne (PTT) başvuru yapmak zorundadır. Özel hukuk tüzel kişilerin yetkilileri ve ya müdürleri tarafından yapılan başvurunun ardından PTT,

¹⁹⁵ detaylı bilgi için bkz. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/12/20181206-2.htm>

özel hukuk tüzel kişilerinin sisteme tabi bilgilerini Ulusal Elektronik Tebligat Sistemine (UETS) kayıt etmek zorundadır.

Limited Şirket Müdürlerinin, 31.01.2019 tarihine kadar PTT'ye elektronik tebligat için başvuru yapmaması durumunda, şirketlerin cezalı duruma düşebilme durumu oluşacaktır. Limited şirketin, tüm iş ve işleyişlerinden sorumlu olan müdürlerin de bu hususa önem vermesi ve şirketin ceza almaması açısından başvurularını yapması gerekmektedir.

Ayrıca yönetmelik uyarınca, elektronik tebligatın şirkete ulaştığı tarihten itibaren, tebligat açılmasa dahi tebligatın ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda, tebliğ yapılmış sayılacaktır. Bu husus limited şirketler açısından önem arz etmektedir. Yasal süre içeren kanuni bir tebligatın şirketin elektronik tebligatına yapılması durumunda, tebligatın süresini kaçırmamak adına müdürlerin ve yetkilendirilen kişilerin elektronik tebligat sistemini sürekli denetlemeleri şirketin yararına oluşacaktır.

Temel kural olarak tüzel kişiliklere yapılacak tebligatlarda, limited şirket açısından değerlendirir isek limited şirketin yetkililerine veya müdürlerine yapılması gerekmektedir. Müdürlere veya yetkili olmayanlara yapılan tebligatın hukuku hiçbir geçerliliği yoktur.

Danıştay'ın 4. Dairesinin, 1990/2787 Esas, 1993/1340 Karar sayılı kararında bu hususa değinilmiştir. Kararın özetinde; Şirketi temsile yetkili olmayan ortağa yapılan tebligatın hiçbir hüküm ve sonuç doğurmayacağını, hukuki bir geçerliliği olmadığını

belirtmiştir.¹⁹⁶ Birden fazla müdür, ortak ve ya yetkili olması durumunda ise bunlardan bir tanesine tebliğin yapılmasının yeterli olacağı görüşü ortaya konmuştur.¹⁹⁷

Elektronik tebligat sisteminden önce yürürlüğe giren Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi (KEP) ile elektronik tebligat sisteminde ki mükellefler vergi kanunu açısından farklılık göstermektedir.¹⁹⁸ KEP sistemi vergisel bir konu olmayıp, TTK m. 18/3 ve de yukarı da detaylı açıkladığımız Elektronik Tebligata dair resmi gazetede yayınlanan yönetmeliğin, f maddesini içermektedir. Şöyle ki, TTK m. 18/3 uyarınca; *“tacirler arasında, diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe, sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbarlar veya ihtarlar noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılır”* denmektedir. Görüleceği üzere TTK m. 18/3 ile birlikte kayıtlı elektronik posta sistemini kabul etmiş ve kanun lafzına uygun olduğunu belirtmiştir. Kep ile Elektronik tebligat sistemi farklı olduğu için limited şirketlerin, kep adresine sahip olması yeterli olmayıp, müdürler tarafından ayrıca yasal zorunluluk olan elektronik tebligatı da özel hukuk tüzel kişisi adına temin etmeleri gereceği kanaatindeyiz.

Elektronik tebligat sistemi ülkemize 01.01.2019 tarihinde girmiş yeni bir sistemdir. Daha önceki tarihlerde de uygulanmaya çalışılmış fakat 2019 yılına kadar resmi bir zorunluluk olmamıştır. Bu sene ise zorunlu hale gelen elektronik tebligat yerleşik uygulamaya da girmiştir. İnternet ortamının sürekli olarak gelişmesi ve kurumlar arası

¹⁹⁶ <http://emsal.danistay.uyap.gov.tr/BilgiBankasiIstemciWeb/> erişim 11.03.2019

¹⁹⁷ ARSLAN, Mehmet/ BİNİŞ, Mine, Türk Vergi Sisteminde Tebligat Ve Elektronik Tebligat, Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi - Cilt:14 Sayı:1, Ocak 2016, s.304

¹⁹⁸ ARSLAN, Mehmet/ BİNİŞ, Mine, a.g.e. s.313

yazışmaların hızlanması, şeffaflık ve güvenlik amacıyla yararlı bir uygulama olacağı kanaatindeyiz. Elektronik tebligat sisteminden önce yapılan tebligatlar, PTT memurları vasıtasıyla şirketlere ve şahıslara yapılmaktayken eski usul tebligat dağıtımı, elektronik sistem kullanılarak değiştirilecektir. Böylelikle tebligatların kaybolma ihtimali de ortadan kalkacaktır. Hukuk, dava uygulamasında ve icra dairelerinin büyük bölümünde usulsüz tebligatlar sebebiyle davalar ve icra takipleri uzamakta ve birçok sefer usulsüz işlem sebebiyle bozulmakta olduğu bilinen bir gerçektir. Elektronik tebligat sistemi tam anlamıyla yerleşik uygulamaya geçebilirse, usulsüz tebligatların ortadan kalkacağını da düşünmekteyiz. Usulsüz tebligat sebebiyle, uzayan davalarda bu vesileyle ortadan kalkacaktır. İcra takiplerinde alacağına ulaşmak isteyen alacaklı tarafın ise tebligat konusunda sıkıntı çekmeyeceğini düşünmekteyiz. Uygulamada PTT vasıtasıyla, yapılan icra tebligatlarının icra dairelerine dönüşü haftalarca olabilmektedir ve icra dairelerinde tebligatların kaybolduğu da uygulamada olan hukukçular tarafından bilinmektedir. Tebligatların kaybolması durumunda avukatların iş yükü hem maddi hem de manevi olarak artmaktadır. Tebligat parçasını görmeden icra takiplerinin kesinleşmemesi sebebiyle icra süreçleride uzamaktadır. Elektronik tebligat sisteminin, Adalet Bakanlığının talimatıyla, uyap sistemiyle birlikte entegre edilmiştir. Böylelikle tebligatların kaybolma ihtimali ortadan kalkacak ve takiplerin kesinleşmesi daha hızlı olacak ve davaların uzama ihtimali de ortadan kalkacaktır. Hali hazırda şirket vekillerine tebligatlar da e-tebligat olarak yapılmaya başlanmış olup, vekillerde tebligatlarını elektronik olarak almaya başlamıştır. Elektronik tebligat sisteminin tam

anlamıyla oturması sonucunda özel hukuk tüzel kişileri ve uygulanması zorunlu şahıslar açısından da yararlı olacağını düşünmekteyiz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. LİMİTED ŞİRKETTE MÜDÜRLERİN TEMSİL YETKİLERİNİN KAPSAMI, KISITLANMASI VE GÖREVDEN ALINMASI

A. İŞLEVLER AYRILIĞI İLKESİ

Limited şirkette GK ile müdür veya müdürler kurulu arasında bir üst alt ilişkisi bulunmadığı, bunlar arasında işlevler ayrılığı ilkesinin benimsendiği, TTK'da da işlevler ayrılığı ilkesinin benimsendiği ifade edilmektedir.¹⁹⁹ TTK.m.623/3'deki *“Müdürler, kanunla veya şirket sözleşmesi ile genel kurula bırakılmamış bulunan yönetime ilişkin tüm konularda karar almaya ve bu kararları yürütmeye yetkilidirler”* hükmü ile TTK 625/1'deki *“Müdürler, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidir”* hükmü bu organlar arasında işlevler ayrılığı ilkesinin benimsediğini açıkça göstermektedir.

6102 sayılı TTK ile birlikte gelen bir diğer düzenleme, müdürlerin yönetim ve temsil yetkilerinin sınırlandırılmasında şirket ortağı olup olmadığına bakılmamasıdır. Müdürler üçüncü kişi de olsalar şirketin organı sayılacaklardır. Müdürlerin ortak olması durumunda nasıl ki temsil yetkileri sınırlandırılabilmekteyse, üçüncü kişi olmaları durumunda da temsil yetkileri aynı şekilde sınırlandırılacaktır.²⁰⁰ TTK. m.630'da ortaklar arasından veya dışarıdan seçilen müdürler arasında bir ayırım yapılmamış olduğundan, müdürlerin temsil yetkisinin sınırlanması veya görevden alınmasında

¹⁹⁹ BAHTİYAR, s. 335

²⁰⁰ PULAŞLI, s. 827

müdürlerin şirket ortakları arasından veya dışarıdan seçilmesinin bir önemi olmadığı kanaatindeyiz.

Limited ortaklığın karar organı olan GK, koşulların mevcut olması halinde her zaman müdürleri görevinden alabilir. Müdür veya müdürler kurulunun göreve GK tarafından seçilmiş veya esas sözleşme ile atanmış olmasının bu açıdan herhangi bir önemi yoktur.

TTK m. 629'e göre, limited şirketlerin müdürlerinin görev ve yetkilerinin kapsamı, imzaya yetkili olacakların belirlenmesi, yetkilerinin sınırlandırılmasına, imzaya yetkili olanlarının belirlenmesi, imza şekliyle bunların tescil ve ilanı hakkında anonim şirket hükümleri kıyas yoluyla uygulanır. Belirtilen konularda limited şirketlere de uygulanacak olan anonim şirket hükümleri TTK'nın 370 ila 373 maddeleridir.

TTK.m.629/2 ile birlikte tek ortaklı limited şirketlere özgülenen yeni bir uygulama getirilmektedir. Hüküm tek ortaklı şirketlerde, şirket ile tek ortak arasında yapılacak sözleşmelerin yazılı olmasını aramaktadır. Bu hüküm TTK'ya İsviçre Ön tasarısından alınmıştır. Bu hüküm, şirketle tek ortak arasındaki ilişkilerde olabildiğince şeffaflığı amaçlamakta ve gerek şirket gerekse tek ortak yönünden doğabilecek sakıncaları en aza indirmeyi hedeflemektedir. Ancak getirilen ilkenin istisnası da vardır. Şirketi zarara uğratma ihtimali bulunmayan, piyasa şartlarına göre günlük, önemsiz ve sıradan işlemler yönünden yazılı şekil koşulu aranmamıştır.²⁰¹

²⁰¹ TTK 629 Madde Gerekçesi

B. LİTED ŞİRKET MÜDÜRLERİNİN TEMSİL YETKİSİ TAYİNİNDE ULTRA VİRES İLKESİ

ETTK.m.137’de düzenlenen ve ultra vires ilkesi olarak bilinen ve şirketin yalnızca işletme konusu ile sınırlı olarak hak ehliyetine sahip olacağına dair hüküm yeni TTK’ya alınmamıştır. ETTK döneminde işletme konusu dışında yapılan işlemlerin şirketi bağlamayacağı konusunda Türk Doktrini ve Yargıtay kararları yerleşik haline gelmiştir. Ancak, *ultra vires” doktrinin bir yansıması olarak ETTK’da yer alan m. 137’nin katı bir şekilde uygulanması yerinde görülmemekte ve işletme konusunun elde edilmesine yardımcı olan işlemlerin de işletme konusu dâhilinde kabul edilmesi ve uygulamaya esneklik getirilmesi gerektiği savunulmuştur.*²⁰² Ancak TTK.m.629/1’in atfı sebebiyle limited şirketlere de uygulanacak olan TTK.m.371/2 hükmü gereğince, temsile yetkili olanların üçüncü kişilerle işletme konusu dışında yaptığı işlemler de şirketi bağlar. Böylece limited şirket müdürlerinin şirketi temsilen yapabileceği hukuki işlemlerin kapsamı genişlemiş olduğundan, müdürlerin yetkilerinin kapsamı ve sınırlandırılması konusunda bu hususun da dikkate alınması gerekecektir. ETTK m.137 gerekçesinde izin sisteminin kabulü ile ultra vires ilkesinin kabul edildiği görülmekte iken, tescil sisteminin benimsenmiş olduğu hukuk düzenlerinde ultra vires ilkesi yerindelik arz etmeyecektir.²⁰³ Ultra vires ilkesinin, ticari hayatın gereksinimlerine ve gelişimine ayak

²⁰² TEKİNALP, Ünal, “Ultra Vires”, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı ile Deniz Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri ve Araştırma Görevlilerinin Değerlendirmeleri, Hukuk Fakültesi Yayın No: 714, Beta Yayıncılık, İstanbul 1997, s.44-45, Doğanay, İsmail, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, 1.Cilt, 4. Bası, Beta, 2004, s.630

²⁰³ KARAAHMETOĞLU, İsmail Özgün, 6102 Sayılı Kanuna Göre Limited Şirketin Temsili, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, S.2014, s.127

uyduramaması, kaldırılmasına sebebiyet vermiştir.²⁰⁴ Ultra viresin terk edilmesinin AB ile hukuk uyumlaştırması bir yana, Türk hukukunda bir boşluk yaratmayacağı ve ayrıca ultra vires ilkesinin Türkiye tarafından muhafazasını haklı gösterebilecek küçük veya büyük hiçbir sebep yoktur.²⁰⁵

C. TESCİL VE İLANININ ÜÇÜNCÜ KİŞİLER YÖNÜNDEN ETKİSİ

TTK m. 587 fıkrasında ‘‘ Şirket sözleşmesinin tamamı, kurucuların imzalarının ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda imzalandığı tarihi izleyen otuz gün içinde, şirketin merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan olunur’’ denmektedir. İlgili maddenin c fıkrasında ise ‘‘ Esas noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış şekilde şirketin işletme konusu; şirket sözleşmesinde bu konuda bir hüküm varsa, şirketin süresi ‘‘ nin tescil ve ilan edilmesi gerektiğinden bahsedilmiştir. TTK m. 36 ise tescil ve ilanın üçüncü kişilere olan etkisini belirleyen kanun maddesidir. Üçüncü kişiler açısından, tescilin gazetede yayınlanmasından itibaren hukuki sonuç doğuracağını belirleyen madde hükmüdür. Fakat üçüncü kişilerin tescil ile birlikte bu hususu bilmeleri gerektiği varsayılsa dahi TTK m.371/2 son cümlesinde, bu hususun ispatı açısından şirket sözleşmesinin tek başına ilanın yeterli olmadığını belirtilmiştir.²⁰⁶ Kanun maddenin gerekçesinde de bu hususa değinmiştir. Kanun gerekçesinde, *Şirket, yapılan işlemin, işletme konusunun dışında bulunduğunu üçüncü kişinin bildiğini veya halin icabından bilebilecek durumda*

²⁰⁴ YILDIZ, Burçak, TTK Tasarısı’nda Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK. M137 Hükmündeki Ultra Vires Sınırlamasının Yerindeğinin Değerlendirilmesi, AÜHFD, Cilt 55, Sayı 1, 2006, s.328-329

²⁰⁵ TEKİNALP, Ünal, “Ultra Vires”, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, s.44-45

²⁰⁶ Prof. Dr. Mehmet BAHTİYAR, Ortaklar Hukuku 7. Bası İstanbul 2012, Beta Yayınları, s. 336

*bulunduğunu ispat ederse işlem şirketi bağlamayacaktır.*²⁰⁷ Ayrıca yukarıda bahsettiğimiz ve BAHTİYAR'ın da savunduğu görüşe göre şirket esas sözleşmesinin ticaret sicil gazetesinde ilanı tek başına yeterli olmayacaktır. Ayrıca bu husus da TTK m. 354 ile uyumluluk içerisindedir.

TTK m.371/2'de *“meğerki, üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya durumun gereğinden, bilebilecek durumda bulunduğu ispat edilsin”* denilerek, hüküm TMK m. 3'e (iyiniyet) uygun bir şekilde yapılandırılmıştır.²⁰⁸ Fakat kanun maddesinde ki *“üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında olduğunu bildiği veya durumun gereğinden, bilebilecek durumda bulunduğu ispat edilsin* kısmı ile yönerge TMK m. 3'deki *“bilmesi gerekme”*yi içermemekte olup, TTK m.39/2, *“müspet vukuf”*a yaklaşmıştır.²⁰⁹

TTK uyarınca şirket genel sözleşmesinin tamamının tescili zorunluluktur. Fakat bizce de esas sözleşmenin tamamının tescil ve ilan edilmiş olması iyi niyetli üçüncü kişilerin tüm hususları bileceği anlamını doğurmamaktadır. Kanun gerekçesinde de bu hususa değinilmiştir. Gerekçe de *“esas sözleşmenin her hükmü üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez, yani üçüncü kişiler (esas sözleşme tescil ve ilân edildi diye) bu sözleşmedeki her hükmü biliyor sayılamaz ‘ ‘ denmiştir.*²¹⁰

²⁰⁷ Bkz TTK m.371 Gerekçesi.

²⁰⁸ KENDİGELEN, Abuzer, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul 2011. s. 224.

²⁰⁹ KENDİGELEN, s.225

²¹⁰ Bkz TTK m. 354 Gerekçesi.

Tescilin hangi hükümler yönünden olumlu etkiye sahip olacağı da belirlenmiştir. TTK m. 354 de sınırlı sayılarak (numerus clausus) olarak sekiz bent halinde sayılmıştır. Sayılan bentler ise şunlardır;

a) Esas sözleşmenin tarihi.

b) Şirketin ticaret unvanı ve merkezi.

c) Şirketin, varsa süresi.

d) Şirketin sermayesi, ödenmesinin şekil ve şartları ile payların itibarî değerleri, varsa imtiyazlar.

e) Pay senetlerinin türleri, hamiline veya nama yazılı oldukları.

f) Şirketin nasıl temsil olunacağı.

g) Yönetim kurulu üyeleriyle şirketi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları, unvanları, yerleşme yerleri ve vatandaşlıkları.

h) Şirketin yapacağı ilanların şekli; esas sözleşmede buna ilişkin hüküm bulunduğu takdirde, yönetim kurulu kararlarının pay sahiplerine nasıl bildirileceği ‘’ sayılmıştır.

Sayılan bentler üçüncü kişilerin hakları, şirketin hüviyeti ve yönetim organı ile ilgilidir.

Yargıtay 12. HD, E:2017/8039, K:2017/15575, T:14.12.2017 kararından özetle; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 36/4. maddesi; “Tescili zorunlu olduğu hâlde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan olunmamış bir husus, ancak bunu

bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir. Bu durumda şirket merkezinin nakledilmesine ilişkin yönetim kurulu kararının yukarıda açıklanan yasa hükmü uyarınca 3. şahıslar hakkında ticaret sicil gazetesinin yayım tarihi olan 29.09.2015 tarihinden sonra hüküm ifade etmesi gerekir ise de; borçlu şirketin 08.09.2015 tarihli toplantısında alınan şirket merkezinin nakledilmesine ilişkin yönetim kurulu kararının ortakları bağlayacağının kabulü zorunludur.”²¹¹

Şirketle işlem yapan iyiniyetli üçüncü kişilerin, iyi niyetlerinin kanunen izin verilmeyen sınırlandırmalar durumunda nasıl ortadan kalkacağına belirlenmesi gerekmektedir.²¹² Yargıtay da aynı şekilde birlikte temsil ve yetkilerin şubelere hasrı dışında kalan temsil yetkisine miktar bakımından yapılan sınırlandırmaların TTK’ nun 321 ve Borçlar Kanununun 451. maddelerine göre geçersiz olduğunu belirtmektedir. “Bu tarz sınırlandırmaların, talimat niteliği taşıdığı ve ancak temsilcilerin sorumluluğunda sınırlamaların dikkate alınmasının mümkün olacağı bu sebeple iyiniyetli üçüncü şahıslara karşı ileri sürülemeyeceğini tescil ve ilan edilmesinin bunu değiştirmeyeceğini içtihat haline getirmiştir.”²¹³

Y. 11. HD., T. 23.03.1982, 851/1225: “Bir ticarî işletmenin kendi ana sözleşmesinde belirtilen işletme mevzuuna doğrudan doğruya girmemekle beraber, o işletmenin ticarî

²¹¹ Yargıtay 12. HD, E:2017/8039, K:2017/15575, T:14.12.2017, <https://www.lexpera.com.tr/ictihat>, erişim tarihi 13.03.2019

²¹² ÇAĞLAR, Hayrettin / ÇALIŞKAN, Esra, Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet ve Temsil Sorunları, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIV, Y. 2010, Sa. 1, s.70

²¹³ Yargıtay, 12. HD. T: 17.6.2004, E: 2004/10762, K: 2004/15950, www.kazanci.com, erişim 13.03.2019)

faaliyetlerini kolaylaştıran ticarî iş ve ticarî sözleşmelerin de o işletmenin mevzuu içinde bulunduğunun kabulü zorunludur. Ticarî amaç güden işletmelerin kredi temini konusunda bankalara karşı müştereken sorumluluk yüklenmek suretiyle birbirlerine destek olmaları ve ticarî faaliyetlerini bu suretle sürdürebilmeleri hâlini ticarî hayatın normal ve mutad işlemleri arasında kabul etmek gerektiğinden, bu davada söz konusu olan “kefalet akdinin” de davacı şirket yönünden kendi işletme çerçevesi içinde kalan “bir muamele”den ibaret olduğunun göz önünde tutulması zorunlu bulunmaktadır. Aksi düşüncenin kabulü ticarî hayatın normal seyrine ve sür’atli akışına engel teşkil edebilecektir. Açıklanan bu hususlarda dairemizin kökleşen içtihadı bulunmaktadır (11. HD’nin 07.02.1978 tarih ve 7/354 ve 04.03.1979 tarih ve 392/981 sayılı ilâmları). O hâlde, yukarıdaki açıklamaların ışığı altında dava konusu kefalet akdinin de davalı anonim şirket mevzuu içinde kalan (mutad bir muamele) olduğu ve bu nedenle de TK’nın 137 ve 321. maddeleri gereğince geçerli bir işlem olduğu kabul edilerek... hükmün bozulması gerekmiştir...”²¹⁴

Yargıtay içtihatlarında da görüleceği üzere, şirket sözleşmesinin ticaret sicil gazetesinde ilan edilmiş olması tek başına yeterli olmayacaktır. Ayrıca iyi niyetli üçüncü kişilerin tüm hususları bilmesinin imkânı olmadığı yukarıda ki açıklamalarımızda ve Yargıtay kararlarınca da ortaya konmuştur. Bizce de iyi niyetli olan üçüncü kişilerin tescil edildi denilerek her hükmü bilmesinin imkânı yoktur. Fakat kişi iyi niyetli gibi davranıp

²¹⁴ ALIŞKAN, Murat, İşletme Konusu ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyeti ve Temsili, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Tebliğler, 5. Oturum, 2012, s.214

aslen kötü niyetli ise ve bu ispat edilirse tabi ki bu hususta sorumluluk doğacak ve bağlayıcılığı da olacaktır.

D. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRLERİNİN TEMSİL YETKİLERİNİN SINIRLANDIRILMASI

Limited ortaklıklarda, sorumluluk esas olarak tüzel kişiliğe aittir.²¹⁵ TTK m.629/1 uyarınca bu anonim şirketlere ilişkin hükümler atıf yoluyla uygulanır.²¹⁶ İyi niyetli üçüncü kişilere karşı ise bu sınırlandırma hüküm ifade etmeyecektir.²¹⁷ TTK m. 371/1-2 müdürler ister işletme konusunda ve amacında isterse de dışında yetkilerini kullansın, yapmış olduğu işlemlerden dolayı şirketler işlemle bağlı olacaktır.²¹⁸ Bu durumda daha önceden de detaylı olarak bahsetmiş olduğumuz “ultra vires” ilkesinin kaldırılmışının neticesidir.²¹⁹

Temsile yetkili olan müdürler, şirketin ad ve unvanını kullanarak her türlü işlemi yapabileceklerdir. Kanun tarafından müdürlere tanınan yetkilerden bir tanesi de budur. Kanuna ve esas sözleşmeye uyma zorunluluğu ise müdürlerin uyması gereken kurallardandır. Hukuki işlemlere de imza atabilme yetkisine sahip olan müdürlerin sorumlulukları vardır. Hatalı bir işleme imza atılması ve şirketin zarara sokulması durumunda, şirketin esas sözleşmeye aykırı davranıldığı durumların tespitinde oluşacak

²¹⁵ YAVUZ, Mustafa Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVII, Yıl:2013, S.3, s. 183

²¹⁶ YILDIZ, s.340

²¹⁷ TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku (Anonim ve Limited Ortaklıklar, Tek Kişi Ortaklığı, Ortaklıklar Topluluğu, Birleşme, Bölünme, Tür Değiştirme, Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş, 3. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013, s.223

²¹⁸ KARAAHMETOĞLU, s.188

²¹⁹ KARAAHMETOĞLU, s. 189

zararları şirket müdürlerine rücu etme hakkı saklıdır.²²⁰ Anonim şirketlere ilişkin olan bu hüküm atıf yoluyla birlikte uygun düştüğü durumlarda limited şirkete de uygulanabilir.²²¹

LTDS tarafından, şirketin müdürlerinin temsil yetkisini sınırlayabilme imkânı mevcuttur. Fakat sınırlanan temsil yetkisi iyiniyetli konumda bulunan üçüncü kişilere ifade etmediği kanunda belirtilmiştir.²²² Eğer ki yapılan iş merkezin ve ya sadece bir şubeye ilişkin bir temsil yetkisinden oluşuyorsa, bu durumda ilan edilen sınırlamalar geçerli hale gelecektir. Bu tür bir yetki sınırlamasının da üçüncü kişileri bağlayacağını düşünmekteyiz. İyi niyetli üçüncü kişileri bu durumun bağlayıp bağlamadığı hususunda, üçüncü kişinin yapılan işlemin neye dair olduğunu bilip bilmediği önem arz edecektir. İşletme dışı bir işlemin yapıldığını bilebilecek durumda olan üçüncü kişi iyi niyet iddiasında bulanamayacaktır.²²³ Çünkü işletme konusu dışında olan bir işlemin LTDS'yi bağlamayacağı açıktır. Bu sebeple yapılan işlemlerin şirketin sorumluluk alanında olmadığı ve yapılan işlemleri üçüncü kişinin bildiği ispat edilebilirse, şirket işletme konusu dışında yapılan işlemlerden dolayı sorumlu tutulmayacaktır. Limited şirketler nezdinde ise temsil yetkisinin işletme konusunda sınırlandırılması uygun görülmemiş, temsilcilerin de konu içinde ki her işlemi yapabileceği kabul edilmiştir.²²⁴

²²⁰ BAHTİYAR, s.128,

²²¹ YILDIZ, s.338-342

²²² YILDIZ, s.340

²²³ KARAAHMETOĞLU, s. 131

²²⁴ ÇAMOĞLU, Ersin, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu (Kamu Borçlarından Sorumluluk İle), Vedat Kitapçılık, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş Bası, İstanbul 2010, s.200-201

TTK m. 632 uyarınca “*Şirketin yönetimi ve temsili ile yetkilendirilen kişinin, şirkete ilişkin görevlerini yerine getirmesi sırasında işlediği haksız fiilden şirket sorumludur*” denilmiştir. Bu hükümle birlikte müdürlerin de sorumluluğunun sınırsız olduğu hüküm altına alınmıştır. Buna karşın daha önceden de bahsettiğimiz üzere kanun müdürlerin genel sorumluluk esaslarında AŞ’ye ait olan kanun maddesinde ki m.553 e atıf yaparak bu maddenin limited şirketlerin müdürleri açısından da uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Kanun maddesinin incelenmesinden çıkan sonuçta bizce, limited şirket müdürleri yapmış oldukları işlemlerde bir zarar meydana getirdikleri takdirde sorumlu olacaklardır. Kanun ve limited şirket esas sözleşmesine kusuru ile aykırı hareket eden bir müdürün, sorumluluğu hem şirketin tüzel kişiliğine hem şirket pay sahiplerine ve de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumlu tutulacakları anlaşılmaktadır. Müdürlerin kusurlu olmadıklarını ispatlaması durumunda ise ortaya çıkan zarardan dolayı sorumlu tutulmayacağı açıktır.

Yargıtay 11 HD’si 2014 tarihli kararında; *şirket ortağı olmayan davacının şirket müdürünün azlini isteyemeyeceğini, şirket ortağı olmanın zorunluluk olduğunu, şirket ortağı olunmadan açılan bu davanın re’sen bozulmasına karar vermiştir.*²²⁵

²²⁵ T.C YARGITAY 11. Hukuk Dairesi 2014/8985 E. , 2014/12926 K. ‘ ‘ 6762 sayılı TTK’nın 520. maddesinde düzenlenen, limitet şirket hisse devrine ilişkin prosedür, maddedeki amir düzenleme itibari ile geçerlilik koşulu niteliğinde olup, üç aşamalı devir işleminin eksik ya da hatalı yapılması hali; devrin, şirket yönünden sonuç doğurmamasına yol açacağından, şirket ortağı olmayan davacı Aydın tarafından eldeki davanın açılabilmesi mümkün değildir. Bir başka anlatımla, işbu davada, davacı Aydın’ın, davalı limitet şirket müdürünün azlini isteyebilmesi için şirket ortağı olması zorunlu olup, davacının, şirket ortağı sıfatının bulunmadığı ve bu hali ile aktif dava ehliyetini haiz olmadığı anlaşılmakla, adı geçen davacı tarafından açılan davanın, aktif dava ehliyeti yönünden reddi gerekirken, davacı Aydın’ın deftere kaydedilmeyen hisseyi tekrar aldığından eldeki davayı açmakta hukuki menfaatinin bulunduğu gerekçesiyle sonuca gidilmesi doğru görülmemiş, kararın re’sen bozulması gerekmektedir.” www.kazanci.com erişim tarihi 27.04.2019

Çalışmamızın “Yönetim, Azil ve Temsil Yetkisinin Kaldırılması Veya Sınırlandırılması” başlığı altında kısaca değinmiş olduğumuz TTK 630/4 uyarınca; görevden alınan yöneticinin tazminat hakkının saklı olması durumu da müdürleri koruyan bir maddedir. Bu hüküm 6762 sayılı ETK’nın 543’üncü maddesinden farklı ilkelere dayanmaktadır. Buna rağmen bu hüküm, TTK’nın ise 616/1-b maddesi ile uyum içerisindedir. TTK m.630/2 den anlaşıldığı üzere, GK tarafından, müdürün yönetim hakkının kısıtlanmadığı ve temsil yetkisinin sınırlanmadığı haller ile görevden alınmadığı durumlarda ‘’ *actio pro socio*’’ya olanak tanımaktadır. 6102 s. TTK 630/3’üncü maddesi haklı sebebi tanımlamaktadır.²²⁶

E. MÜDÜRLERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ VE HAKLI NEDENLE AZİL KAVRAMINA GENEL BİR DEĞERLENDİRME

Önceki bölümlerde de bahsettiğimiz üzere limited şirket müdürlerinin belli başlı yükümlülükleri vardır. Bunlar; özen yükümlülüğü, ortaklara bilgi aktarma yükümlülüğü, ortakların arasında eşit davranma yükümlülüğü, bağlılık (sadakət) yükümlülüğü, sır saklama yükümlülüğü, müdürlerin limited ortaklıkla işlem yapma yükümlülüğü ve müdürlerin rekabet yasağı yükümlülüğü olarak sayabiliriz.

Limited şirket müdürleri kanuni olarak yukarıda sayılan hususlarda belli başlı yükümlülüklerle sahiptir ve bunlara aykırı davranılması durumunda müdürlerin temsil yetkilerinin sınırlandırılması ve ya mahkeme kararı ile haklı nedenle de azli meydana gelebilecektir.

²²⁶ TTK 630 Madde gerekçesi

Limited ortaklıklarda, şirket müdürlerinin azli, idare ve temsil yetkilerinin kısıtlanması konusunda kollektif şirketlerde benimsenen sistem benimsenmiştir.²²⁷ ETK döneminde, yönetim işlerinin bir ortağa verilmesi durumunda, yönetimin hak ve görevlerinin şirket sözleşmesi ile devir edildiği için diğer ortaklarca sınırlanamayacağına ve de geri alınamayacağını söylemekte ise de bu hüküm TTK ile birlikte değiştirilmiştir. ETK da hüküm, TTK ile değiştirilerek farklı bir sistematik benimsenmiş ve uygulanmaya başlanmıştır. Kabul edilen yeni kanun maddesine göre, GK'nın alabileceği karar doğrultusunda, müdürlerin yönetim haklarının sınırlanmasının mümkün olabileceği, temsil yetkisine de sınırlama getirebildiği gibi ayrıca müdürlerin görevden de alınabileceğini kanun hükmü haline getirmiştir. (TTK m.630/1)

TTK ile gelen yenilik bizce de çok yerinde olmuştur. Çünkü her ortak haklı bir sebebin varlığını gördüğü halde bu hususun mahkemece tespitini ve müdürün ve yöneticinin yönetim yetkisinin, hakkının ve temsil yetkilerinin sınırlandırılmasını ve ya da kaldırılmasını mahkemeden isteyebilecektir. TTK m. 630/2 hükmü, bu hususta kolektif şirketlere atfedilen TTK m. 219 ile paralellik göstermektedir.

Ortaklara ait hükümler incelendiğinde ise kanunun ikili bir ayrıma gittiği gözükcektir.²²⁸ Ortak olan ve olmayan müdürler açısından yapılan ayrımda TTK m. 543 f/2 uyarınca, ortak olmayan müdürler her zaman GK kararı ile azledilebileceklerdir. Burada ortak olmayan müdürün ne şekilde atandığının herhangi bir önemi yoktur. İster şirket esas sözleşmesi ile atanmış olsun isterse de şirketin GK'sı tarafından seçilmiş

²²⁷ BAHTİYAR, s. 336

²²⁸ ALTAŞ, Soner, Mali Çözüm Dergisi, Limited Şirket Ortaklarının Müdürlerin İşlemlerine ve Ortaklar Kurulu Kararlarına Yönelik Hakları,2010, S.97 s. 189

olsunlar bu durum azilleri açısından herhangi bir değişikliğe sebebiyet vermeyecektir. Kanun, ikili bir ayırım öngörmekte ve ayırımı ortağın müdür olarak belirlenme şekline, şirket sözleşmesi ile atanma veya ortaklar genel kurulu tarafından seçilmesine dayandırmaktadır. Şöyle ki, eğer ortak olan şirket müdürleri, şirket sözleşmesi ile atanmışlarsa, örneğin, kurucu ortak olan müdürler, bunlar azledilemeyecekleri gibi idare hak ve vazifeleri de diğer ortaklar tarafından sınırlandırılmayacağını belirtmektedir.²²⁹

Limited şirketin üst derece karar ve irade organı olan ortaklar genel kurulunun, müdür ve müdürleri koşullarının mevcut olması halinde her zaman görevden alabileceğini, yönetim ve temsil yetkisinin de sınırlandırılabilecektir.²³⁰

Bizce de GK, TTK uyarınca ortakların esas sözleşme ile mi GK kararı ile mi geldiğinin önemi olmaksızın müdür ve ya müdürler kurulunu görevden alabilecektir. Şirketin ortağı olunması farklı bir düzenlemenin gerektirdiği düşüncesinde ki görüşlerin doğru olmadığı kanaatindeyiz.

Ayrıca görevini ihmal eden ve kanuni vasıflarını yerine getirmeyen müdürlerin durumu ne olacaktır sorusu akıllara gelmektedir. Bu durumlarda, yukarıda da bahsettiğimiz üzere haklı bir sebebin varlığı en önemli koşuldur. Haklı sebebin bulunması halinde, mahkemeden müdürlerin görevinin sonlandırılmasına ve ya sınırlandırılmasına yönelik karar verebilecektir. Yargıtay da bu duruma ilişkin içtihatlarında müdürlerin her koşulda görevlerine son verilmesinin yanlış olduğunu belirtmiştir. Yargıtay, 5.10.1989 tarihli bir kararında *“haklı bir sebebin varlığının aranması gereken en önemli husus olduğunu*

²²⁹ Bkz. TTK, m.543/f.1, m.161

²³⁰ PULAŞLI, s. 828

haklı bir sebep olmadığı durumlarda müdürün görevine son verilmesinin doğru olmayacağını ‘ envanter defterinin kapanış tasdikinin olmamasının müdürün azli için yeterli bir sebep olmadığını vurgulamaktadır.’²³¹

ETK açısından müdürün ortak olup olmadığının azil için önemi olsa da hali hazırda yürürlükte olan TTK hükümleri ile ETK açısından azil sebeplerinde en önemli hususun haklı bir sebebin varlığı olduğu açıktır. Hem eski ETK hem de 6102 s. TTK bu hususta görüş ayrılığına gidilmemiştir. Haklı sebep varlığı konusunda doktrin ve Yargıtay kararları açısından yapılan incelemede de tutarlılık göze çarpmaktadır. Hem ETK döneminde verilen kararlar hem de TTK döneminde ki kararlarda aynı husus göze çarpmıştır.

TEKİNALP, müdürlerin görevden alınması için GK gündeminde hüküm bulunmasına gerek olmadığını, çünkü limited ortaklıklarda gündeme bağlılık ilkesinin geçerli olmayacağı görüşündedir.²³²

Yargıtay, 2018 tarihinde verdiği bir kararında “TTK 447. maddesi uyarınca pay sahiplerinin inceleme ve denetleme haklarının ihlal edildiği, bu nedenle toplantıda alınan kararların butlanla batıl olduğu, ayrıca müdürlerin azli konusunda hiçbir gerekçe gösterilmemesi ve yeni müdürlerin süre sınırı olmaksızın seçilmiş olmasının da

²³¹ Yargıtay, 11. HD.’nin, 05.10.1989 T, E.4586, K.4521, www.kazanci.com, erişim tarihi 16.03.2019

²³² TEKİNALP, s. 414

*TBK m. 27 uyarınca kişilik haklarına aykırı olması nedeniyle genel kurulda alınan kararların butlanla batıl olduğu gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.*²³³

Yargıtay kararından da anlaşılacağı üzere limited şirket müdürlerinin azlinin herhangi bir sebebe bağlanmamış olması bozma sebebi sayılmıştır. Ayrıca TBK m.27'ye atıf yapılarak kesin hükümsüzlük hükümlerinden kişilik haklarına aykırı işlem gerçekleştirildiğinden bahisle de bozma kararı desteklenmiştir. Yargıtayın 2018 tarihli kararı bizce de yerindedir. Limited şirketler, şirket müdürlerin azlini her zaman haklı bir sebebe dayandırmak zorundadır. Haklı sebebe dayanmayan aziller mahkeme tarafından bozulabilecektir. Yargıtayda vermiş olduğu kararlarda bu hususa özellikle değinmiş ve TBK açısından da kesin hükümsüzlük sebebi olduğuna kanaat getirmiştir.

Yargıtay limited şirketlerde müdürlerin azli konusunda haklı sebep aranması ilkesini yerleşik içtihat haline getirmiştir. Ayrıca gündem belirlenmeden çağrısız olarak yapılan GK'ların yapılması durumunda haklı sebep olması halinde müdürün azlinin gerçekleştirileceğine karar vermiştir. Bu hususa ilişkin bir kararında ise; TTK'nin 617/3, kıyasen limited şirketlere de uygulanması mümkün olan TTK'nin 364. maddesinde, şirket GK'ların, gündemde azille ilgili madde bulunması veya madde bulunmasa bile haklı sebebin varlığı halinde her zaman yönetim kurulu üyelerini görevden alabileceği belirtilmiştir. Somut olayda görevden alınmaya ilişkin GK çağrısız olarak gerçekleştirilmiş olup, gündem belirlenmemiştir. Bu durumda GK ancak haklı sebebin

²³³ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 17/07/2018 T, 2016/9529 E, 2018/5070 K, <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, erişim tarihi, 17.03.2019

varlığı halinde şirket müdürünün azline karar verebilmesini bozma sebebi olarak saymıştır.

Yargıtay bir başka kararında ise ; ‘TTK 630/2 uyarınca açılacak genel kurulun iptal davalarında, husumetin yalnızca şirkete yöneltilmesi gerekirken şirket ortağı ...'ya husumet yöneltilmesi doğru olmadığı gibi aleyhine sonuç doğuracak şekilde hüküm kurulması da doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir” şeklinde karar verilmiştir.²³⁴

Yargıtay 11 HD. Kararında da görüleceği üzere GK'nın iptali istemli davalarda davalı olarak şirketin taraf olarak gösterilmesi gerekmektedir. Taraf olarak şirketin gösterilmemesi veyahut yukarıda ki kararda da belirtildiği üzere şirket ortağının da davalı taraf olarak gösterilmesi bozma sebebi sayılmıştır.

Yargıtay 11 HD'nin 2016 tarihli bir diğer kararında ise; Dava, limited şirket müdürü davalının şirket müdürlüğünden azli istemine ilişkin olup, davacının kusurunun bulunmasının azil davası bakımından bir önemi olmamakla birlikte, şirket kayıtlarında yer alan davalı şirket müdürüne olan borçların gerçek borç olmadığı yolunda bir tespite dayanılmaksızın bunun şirketin kötü yönetildiğine yönelik bir haklı sebep olarak kabulü yerinde değil ise de, mahkemece diğer gerekçelerle davanın kabulüne karar verilmesinde bir usulsüzlük bulunmadığından davalılar vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle kararın onanmasına karar vermek gerekmiştir.²³⁵

²³⁴ Yargıtay 11. HD, T,20.06.2018, 2016/12295 E. , 2018/4617 K.; 1- ... TTK 630/2. maddesi uyarınca davacı şirketin yöneticinin azli istemiyle dava açmakta hukuki yararı bulunmamasına göre...” (<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> erişim 17.03.2019)

²³⁵ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi,2015/15177 E. 2016/9627 K. www.kazanci.com erişim tarihi 23.04.2019

F. ÖZEN, BAĞLILIK VE SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN İHLALİ HALİNDE MÜDÜRLÜK SIFATININ SONA ERMESİ.

Kanun uyarınca müdürler, görevlerini yerine getirirken tüm özeni göstermek zorundadır. TTK m. 626 anlamında, müdürün, özen ve bağlılık yükümü ile rekabet yasağına aykırı davranması, eşit işlem ilkesini ihlal etmesi açıkça yükümlülük ihlali olarak tespiti anlamına gelmektedir.²³⁶ TTK m. 626 kaynağını İsviçre BK'nın m. 812 den almıştır.²³⁷

BAHTİYAR'a göre TTK m. 626, TTK'nın 202-205 hükümlerini saklı tutmuş olsa dahi bunun yanlış olduğunu ve asıl saklı tutulması gereken hükümlerin, m.203-205 görüşünü savunmaktadır.²³⁸

Özen kavramından anlaşılması gereken iş ve işleyişte uygulanması gereken iş ciddiyeti, dikkat ve bilimselliktir. Bu hususlara dikkat etmesi gereken müdürler, dürüstlük kuralı çevresinde hareket etmek zorundadır. Dürüstlük kuralına uygun hareket edilmesi genel hüküm niteliğinde olan MK m.2'deki dürüstlük kuralı olduğu açıktır.²³⁹ Özenli davranan bir müdür, limited şirketin alacağı bir karardan önce o kararla ilgili olmak üzere araştırma yapması gerekmektedir. Örneğin; pazar araştırması, finans tablolarının incelenmesi, yapılacak işin şirketin borç ve alacak durumuna uygunluğu vb araştırmalar yapılmalı ve alınacak kararda özen yükümlülüğü yerine getirilmelidir. Ayrıca limited

²³⁶ YILDIZ, s.66

²³⁷ PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Genel Esaslar Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı Ankara 2016, Adalet Yayınları, s. 829

²³⁸ BAHTİYAR, s.337

²³⁹ Bkz. TTK Gereçesi, m. 626,

şirket müdürü, yaptığı işlemlerde her zaman şirketin menfaatini en önde tutmalıdır. Şirketin menfaatini ilk sırada tutarken, başkalarının çıkar ve menfaatlerinin, şirketin menfaatinin önüne geçmesini engellemeli ve şirket menfaatinin gözetimi sağlanmalıdır. Müdürlük görevinin temel ilkelerinden olan şirket menfaatinin gözetimi için de MK m.2 dürüstlük kuralından esinlenilmiştir.

Yargıtaya göre; 6102 sayılı TTK'nın 630/2. maddesi uyarınca her ortak, haklı nedenlerin varlığı halinde limited şirket yöneticilerinin yönetim hakkının ve temsil yetkilerinin kaldırılmasını mahkemeden talep edebilirler. Maddenin sonraki fıkrasında ise yöneticinin, özen ve bağlılık yükümü ile diğer kanunlardan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlal etmesinin veya şirketin iyi yönetimi için gerekli yeteneği kaybetmesinin haklı sebep olarak kabul olunacağı düzenlenmiştir. Bu durumda, mahkemece, her somut olayın özelliğine göre açıklanan biçimde azil için haklı nedenlerin oluşup oluşmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.²⁴⁰

Bizce de, müdürlük görevi ifa edilirken şirket menfaatlerinin ikinci plana atılması ve özen yükümlülüğüne aykırı hareket edilmesi müdürlerin azli için haklı sebeplerden bir tanesidir. Limited şirket bünyesinde olup, şirket aleyhine özensiz davranışlarda bulunmanın şirketi zarara uğratacağı açıktır. Ticari bir ortaklık olan şirketin tüzel kişiliğinin devam edebilmesi için kar elde amacı olduğu da açık olduğuna göre şirket aleyhine özensiz ve menfaatsiz çalışmalarda bulunan müdürün haklı nedenle azli için mahkemeye dava açılabilirliği görüşündeyim.

²⁴⁰ YARGITAY 11. Hukuk Dairesi, T. 8.3.2016, 2015/5893 E. , 2016/2550 K. www.kazanci.com erişim tarihi 27.04.2019

Yargıtay 11 Hukuk dairesinin bir kararında benimsenen görüşe göre ‘’ *şirket aleyhine icra takiplerinin bulunması şirket müdürünün azil sebebi olarak kabul edilmiş ise de bu takiplerin dayanağı borçların nasıl ve hangi tarihte oluştuğu, şirketin likiditesi mevcut olmasına rağmen yönetimin ödeme yapmaktan imtina edip etmediği hususları incelenmelidir. Bu hususlar incelenmeden müdürün azline mahkemece karar verilmesinin hatalı bir işlem olduğu ve bozma gerektirdiği karar bağlanmıştır.*’’²⁴¹

TTK, haklı sebep olarak nelerin kabul edileceği saymıştır. Bağlılık yükümlülüğünün ağır derecede ihlal edilmesi de haklı sebeplerden bir tanesidir. Dolayısıyla, yönetim hakkının ve temsil yetkisinin kaldırılması veya sınırlandırılması için ortaklardan her biri, bağlılık yükümüne aykırı davranıldığı gerekçesiyle şirket müdürlerine karşı dava açabilecektir.²⁴²

Bağlılık yükümü ile ilgili olarak, “çıkarlarını zedeleyecek davranışlar ibaresine” yer verilmesinin sebebi yükümlülüğe geniş bir anlam kazandırılmasıdır.²⁴³ Bağlılık yükümü, şirketi kötüleyecek, güç durumlara düşürebilecek, gelişmesini engelleyecek, yatırımlarına etki edecek her türlü davranışı kapsamaktadır. Tasarı ile birlikte ortağın şirket menfaati yerine kendisine özel bir menfaat içeren davranışlarının bağımlılık yükümünün ihlali anlamına geldiğine işaret etmiştir. Kendi lehine iş ve işlemlerde bulunmak, şirketin ise menfaatini zedelemek bağımlılık yükümüne aykırı hareketin göstergesidir. Önemli olan husus işlemi yapan müdürün kendisine özel menfaat

²⁴¹ YARGITAY 11. Hukuk Dairesi, T. 19.9.2017, 2016/1875 E. , 2017/4526 K. www.lexpera.com erişim tarihi 27.04.2019

²⁴² YAVUZ, S.199

²⁴³ AYDIN, s.195-196

sağlaması ile birlikte aynı anda şirketin amacına zarar verilmesinin birbirlerini tamamlayıcı şekilde olmasıdır.²⁴⁴ Limited şirket, müdürünün bağlılık yükümüne aykırı hareket etmesi, haklı sebep olarak görülmektedir.²⁴⁵

Limited şirket ortakları ve müdürleri bağımlılık yükümlülüğünün en büyük yansıması olarak sır saklama yükümlülüğüne tabi tutulmuşlardır.²⁴⁶ Müdürler, sahip oldukları bilgi birikimi sayesinde ortaklardan daha çok ortaklık hakkında bilgi sahibi olabilirler. Bu sebeple ortaklara nazaran, müdürlerin sır saklama yükümlülüğü daha geniş olacaktır.²⁴⁷ Müdürlerin sır saklama yükümlülüğü emredici niteliktedir. TTK m. 613/1 uyarınca emredici nitelikte olan sır saklama yükümlülüğünün, esas sözleşme veya GK kararı ile kaldırılması da mümkün değildir. Ayrıca GK tarafından alınacak aksi yönde bir düzenleme veya ortaklık sözleşmesine konulacak bir hüküm, emredici niteliğe aykırı olacağından batıl sayılacaktır.²⁴⁸ TTK da müdürlerin, sır saklama yükümlülerine ilişkin bir süre belirtilmemiştir. Müdürlük sıfatının sona ermesine rağmen sır saklama yükümlülüğü devam edecektir.²⁴⁹ Çünkü uygulamada müdürlerin görevden azledilmesinden sonra sır saklama yükümlülüğü daha da önem kazanmaktadır. Şirket nezdinde ki müdürlük süresince elde edilen bilgilerin, müdürlük sıfatının sona ermesinden sonra, menfaat amaçlı kullanılma ihtimali daha yüksektir.²⁵⁰

²⁴⁴ AYDIN, s.196

²⁴⁵ KARASU, Rauf, “Limited Şirketlerde Ortakların Sadakat Yükümlülüğü-II”, Yaklaşım Dergisi, S.149, 2005, s. 236

²⁴⁶ AKTEPE, Gökhan, Limited Ortaklıklarda Ortakların ve Müdürlerin Sır Saklama Yükümlülüğü, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XXI, Y. 2017, Sa. 3, s.137

²⁴⁷ YILDIRIM, s.69

²⁴⁸ AKTEPE, s.142

²⁴⁹ YILDIRIM, s.71

²⁵⁰ YILDIRIM, s.71

Sır saklama yükümlülüğüne aykırı davranılması durumunda, TTK m.636/3 uyarınca, haklı nedenlerin varlığı halinde, ortaklardan her biri mahkemeden ortaklığın haklı sebeple feshini talep edebileceği gibi, ayrıca haklı sebeple azil davası, müdürlerin yetkilerinin kaldırılması ya da sınırlandırılması davası da açılabilir.²⁵¹ Müdürlerin, sır saklama yükümlülüğüne uymaması azil için haklı sebep oluşturacaktır. Bu hususun mahkemede ispatlanması durumunda da mahkemece müdürün azline karar verilecektir.

Yargıtay 11 HD'nin 2015 tarihli bir kararında ; *Davacı yan, tarafların ortak oldukları şirket üzerinden çekilecek kredinin bir kısım ortakların şahsi hesaplarına aktarılması yolunda yapılan iş ve işlemler nedeniyle davalıların yönetim ve temsil görevlerinin kaldırılması talebinde bulunmuş; mahkemece, bu yolda alınmış bir genel kurul kararından ve bir zarar oluşmadığından bahisle davalıların özensiz yönetiminden söz edilemeyeceği yolundaki gerekçe ile davanın reddine karar verilmiş; kararın davacı yanca temyizi üzerine Dairemizin 2014/5873-12974 sayılı kararıyla gerekçesi değiştirilmek suretiyle ve oyçokluğuyla yerel mahkeme kararı onanmış; davacı yan vekilince bu kere karar düzeltme isteminde bulunulmuş, bu defa Dairemiz çoğunluğunca davacı yanın karar düzeltme istemi kısmen yerinde bulunmak suretiyle hükmün yukarıda yazılı gerekçe ile bozulmasına karar verilmiştir. Dairemizin karar düzeltmeye konu onama kararına yasal dayanakları gösterilmek suretiyle karşı oy yazılmıştır. Söz konusu karşı oyda davalıların sorumluluklarını ağır şekilde ihlal ettikleri ve TTK'nın 630. maddesi uyarınca müdürlük hak ve yetkilerinin kaldırılması için bu ihlalin bir zarara*

²⁵¹ AKTEPE, s.158-160

*yol açmasının koşul olmadığı açıklanmış ayrıca diğer yönlerden de yerel mahkeme kararının yerinde olmadığı ifade edilmiştir.*²⁵²

Yargıtay kararının karşı oy yazısında görüleceği üzere, TTK 630 uyarınca müdürlük hak ve yetkilerinin kaldırılması için ortaya çıkan ihlalin bir zarara yol açmasının koşul olması gerekmediği ortaya konulmuştur.

Yargıtay'ın bir diğer kararında ise; *6102 sayılı TTK'nın görevden alma, yönetim ve temsil yetkisinin geri alınması ve sınırlandırılması başlıklı 630/2.maddesi“ Her ortak, haklı sebeplerin varlığında, yöneticilerin yönetim hakkının ve temsil yetkilerinin kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını mahkemeden isteyebilir.” hükmünü haiz ise de aynı maddenin üçüncü bendi de, yöneticinin, özen ve bağlılık yükümü ile diğer kanunlardan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlal etmesi veya şirketin iyi yönetimi için gerekli yeteneği kaybetmesini haklı sebep olarak kabul etmiştir.*²⁵³

TTK m. 363 incelendiğinde limited şirketlerde müdürlük görevinin sona erme hallerini, esas sözleşme sebebiyle meydana gelen sona ermeler ve kanuni sebepler nedeniyle meydana gelen sona erme olarak ikiye ayırmak mümkündür.

²⁵² T.C. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Esas No:2014/17043 Karar No:2015/6822, www.kazanci.com erişim tarihi 24.04.2019

²⁵³ T.C Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 2014/4638 E. , 2015/2667 K. www.kazanci.com erişim tarihi 24.04.2019

Müdürlük süresi, genel kurul tarafından esas sözleşme ile birlikte veya genel kurulun alacağı bir karar ile belirli süreli olarak kararlaştırılabilir.²⁵⁴ Belirlenen sürenin dolmasıyla birlikte müdürlük görevi de sona ermiş olacaktır. Şirket genel kurulu bu süreyi bir yıl belirleyebileceği gibi isterse daha uzun süreleri de belirleyebilme yetkisine sahiptir.

1 Temmuz 2012 tarihinden önce GK kararı veya tescil ve ilan edilerek müdürlük sıfatı kazanların durumu uygulamada soru işaretleri doğurmuştur. Bizce bu durumda müdürlük sıfatı aynı şekilde devam edecektir. Konuyu örneklemek gerekirse, 1 Haziran 2012 tarihinde tescil edilerek tüzel kişilik kazanan A Limited Şirketi'nin müdürlüğüne 10 yıl süreyle görev yapmak üzere şirket ortaklarından Bayan (B) atanmıştır. Bayan (B)'nin görevi, 1 Temmuz 2012 tarihinden sonra da devam edecektir. GK tarafından görev süresi ve müdürlük sıfatıyla ilgili herhangi bir karar alınmayan müdür 1 Temmuz 2012 öncesinde, müdür olarak tescil edilse dahi görevine aynı şekilde devam edebilecektir. Böylece görev süresi bitince müdürlük sıfatı bitecektir. On yıl süre sonra müdürlük sıfatı biten Bayan (B), GK tarafından tekrardan müdür olarak yeniden seçilebilecektir. Bu hususta herhangi bir sınırlama yoktur. GK kararı ile müdür olarak seçilmekte bu hususu değiştirmeyecek ve Bayan (B) görevine on yıl boyunca devam edebilecektir.

Limited şirket GK'sı tarafından alınan bir kararın mahkemece verilecek bir karar ile iptali halinde, Yargıtay tarafından da benimsenen görüşten de anlaşıldığı üzere GK

²⁵⁴ PULAŞLI, s. 828

kararının iptali sebebiyle limited şirkete müdür olarak seçilen kişinin, müdürlük görevi de sonlanmış olacaktır. Bu sebeple genel kurul kararın iptaline karşın, bu müdür için mahkemeye açılan azil davasının, konusuz kalacağı belirtilmiştir. Bu hususta Yargıtay 11 HD'nin 2017 tarihinde vermiş olduğu bir kararında; *“mahkemenin 2008/11 Esas sayılı dosyası ile alınan genel kurul kararlarının iptaline karar verilmesi nedeniyle dava tarihi itibarıyla davalı ...'in müdür sıfatının devam etmediği, ana dosya yönünden ve birleşen davadaki azil talebine ilişkin davanın konusunun kalmadığı...”*²⁵⁵ belirtilmiştir.

Müdürlük görevi belli başlı hususların meydana gelmesi durumunda ise kendiliğinden sona erer. Müdürlük sıfatının kendiliğinden sona erdiği için şirket GK tarafından herhangi bir işlem yapılmasına gerek duyulmamaktadır. Müdürlük sıfatının kendiliğinden sona erdiği durumlar ise şunlardır;

- Müdürün istifası
- Müdürün ölümü
- Müdürün kısıtlanması
- İflası
- Şirket esas sözleşmesinde belirlenen kriterlerin ve niceliklerin kaybedilmesidir.

Ayrıca yukarıda sayılanlara ek olarak *“ yüz kısaltıcı suçlardan mahkumiyet”* de müdürlük sıfatının kendiliğinin sona ermesine vesile olacaktır.

²⁵⁵ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 2016/7874 E. , 2017/1169 K. www.kazanci.com erişim tarihi 24.04.2019

ARSLANLI / DOMANIÇ'e göre; müdürlük sıfatının sona ermesinin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi halinde, iyi niyetli üçüncü kişilere karşı da hüküm ifade edeceğini belirtmiştir.²⁵⁶

G. MÜDÜRÜNÜN İSTİFASI HALİNDE GÖREVİNİN SONA ERMESİ

Limited ortaklıkta ki müdürün istifası yani yapmış olduğu görevinden çekilmesi durumu da müdürlük görevini sona erdiren durumlardan bir diğeridir.²⁵⁷ Müdürlerin istifaları tek taraflı olarak görevden ayrılmayı ifade eder. Bu sebeple, istifaın kabulü için herhangi bir makamın, örneğin müdürler kurulu ya da GK' onay veya kabulünün aranmasına gerek yoktur.²⁵⁸ İstifa, müdürün vereceği yazılı bir dilekçe ile olabileceği gibi, esas sözleşmeye eklenecek bir hükümle de olabilir. Müdürlerin istifa beyanına ilişkin şekil şartı kanunda belirtilmemiştir.²⁵⁹

Örneğin; esas sözleşmeye eklenecek *“Müdürler kurulu toplantısına mazeretsiz olarak üst üste iki kez katılmamak, müdürlük görevini sona erdirir ve müdür istifa etmiş sayılır”* tarzı bir şartta geçerlidir. Üst üste mazeretsiz şekilde toplantıya katılmayan bir müdür böylece istifa etmiş sayılacak ve görevine devam edemeyecektir. Esas sözleşmeye böyle bir şart eklenmesi durumunda müdürlük görevi esas sözleşmeye bağlı olarak sonlandırıldığından ötürü istifa yazısına gerek duyulmamaktadır. Müdürlük görevinin kendiliğinden sona erdiği kabul edilir ve işleme geçer. Ayrıca müdür ile şirket

²⁵⁶ Arslanlı/Domaniç, TTK Şehri 3. s.689

²⁵⁷ POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, Vedat Kitapçılık, Güncelleştirilmiş, 12 Baskı, İstanbul 2010, s.284

²⁵⁸ YILDIRIM, Ali Haydar, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu, Güncel Yayınevi, İzmir 2008, s.214

²⁵⁹ YILDIRIM, s.217

arasında vekalet akdinin olduğu kabul edilir ise sürelerle riayet etmeden, sözleşmeyi sona erdiren taraf diğerk tarafın zararını gidermekle yükümlüdür.²⁶⁰

Limited ortaklıkta görev yapan bir müdürün istifa etmesi durumunda, yapılacak ilk bildirim ticaret sicil müdürlüğüne olacaktır. Ticaret sicil müdürlüğüne yapılacak bildirim yazılı olmalıdır. Yazılı bildirim ile birlikte şirket bünyesinde ki müdürün istifa bilgilendirme amaçlı olarak bağı olunan sicil müdürlüğüne sunulmalıdır. Müdürün istifasının hukuken sonuçları, şirket dışı ilişkilerde tescil ve ilan tarihinden itibaren hüküm doğuracaktır.²⁶¹

TBK m. 550 hükmü uyarınca;

- a) *“Temsil yetkisinin verildiğı ticaret siciline tescil edilmemiş olsa bile, sona erdiği tescil edilir,*
- b) *Temsil yetkisinin sona erdiği ticaret siciline tescil ve ilan edilmediğı sürece, bu yetki iyiniyetli üçüncü kişiler için geçerliliğini korur”²⁶² denilmiştir.*

Ticaret sicil müdürlüğüne yazılı olarak bildirim yapılmaması ve müdürün istifasının tescil ettirilmediğı durumlarda iyiniyetli üçüncü kişiler kanunen korunma altında olacaktır.

Ticaret sicil memurluğı, müdürün istifa etmesini tescil etmekle görevlidir. Kendisine bildirilen istifayı sicile tescil etmeyen, sicil müdürlüğü bu işlemten dolayı hukuken

²⁶⁰ KARAAHMETOĞLU, s. 108, Ayrıca Bkz. TBK m.512

²⁶¹ POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s. 284

²⁶² <http://app.e-uyar.com/madde/index/3b82add8-dbaa-422a-a67b-891376b9f468> / mevzuat, TBK m.550 erişim 30.03.2019

sorumludur. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 1996 tarihli bir kararında; *Türk Ticaret Kanununun, Limited Şirkete ilişkin hükümlerinde şirket müdürünün istifa edemeyeceğine dair buyurucu bir kural yoktur. Şirket müdürü genel kurallar çerçevesinde, uygun zaman içerisinde her zaman istifa edebilir. Bu itibarla davalı sicil memurluğunun, bu istifa hakkında gereken işlemi yapması gerekirken, tescili reddi isabetsizdir, demiştir.*²⁶³

H. KESİNLEŞEN MAHKEME KARARI İLE ORTAKLIKLARDA MÜDÜRLÜK GÖREVİNİN SONA ERMESİ

Limited ortaklıkta müdürün seçiminin iptaline ilişkin Ticaret Mahkemesi nezdinde açılan iptal davasının kesinleşmesi ile birlikte, müdürlük sıfatı ortadan kalkacaktır. Kesinleşen mahkeme kararları da müdürlüğün sona ermesine sebebiyet veren kanuni sebeplerden bir tanesidir. Ayrıca limited ortaklığın tasfiyesine karar verilmesi halinde ve ortaklığın ticaret sicilden silinmesi durumunda da müdürlük görevi son bulacaktır.

I. MÜDÜRLÜK GÖREVİNİN ESAS SÖZLEŞMEYE BELİRLENEN ŞARHIN ORTADAN KALKMASIYLA SONA ERMESİ

Müdürlük sıfatının kazanılması için şirket sözleşmesine hüküm konulabileceği gibi limited ortaklık tarafından esas sözleşmeye eklenecek hususların ortaya çıkması

²⁶³ T.C. YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ,E. 1996/6098,K. 1996/6240,T. 30.9.1996; TTK.nun Limited şirkete ilişkin hükümlerinde şirket müdürünün istifa edemeyeceğine dair buyurucu bir kural yoktur. Şirket müdürü genel kurallar çerçevesinde uygun zaman içerisinde her zaman istifa edebilir. Bu itibarla davalı sicil memurluğunun bu istifa hakkında gereken işlemi yapması gerekirken reddi doğru görülmemiş ve hükmün bozulması gerekmiştir. SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle kararın davacı yararına (BOZULMASINA) oybirliğiyle karar verildi. www.kazancı.com erişim 30.03.2019

durumunda müdürlük görevinin sona ereceği de kesindir.²⁶⁴ Örneğin; yukarıda da bahsettiğimiz üzere süre, yaş, mesleki faaliyet özellikleri ve eklenebilecek hakkaniyete uygun belli başlı özelliklerin ortadan kalkması, uzun süre yurt dışında kalınması, durumunda müdürlük sona erecektir.²⁶⁵ Konulan bu şartlar müdür olduğunda var iken daha sonradan bazı özelliklerin ortadan kalkması da müdürlük sıfatının yitirilmesine sebebiyet verecektir.

Yargıtay'ın 2014 tarihli bir kararında özetle; *“eski kanun döneminde müdürlük sıfatı kazananların, müdürlük vasfı korunacak ve aynı şekilde devam edecektir.”*²⁶⁶

Yargıtay'ın bir başka kararında ise; *“ortaklar kurulu kararı ile otuz yıl süre ile şube müdürü olarak tayin edilen müdürün hak ve yetkilerini aşarak şirket merkezi adına iş ve işlemlerde bulunmasının, çek hesabı açmasının, borçlandırııcı işlemlerde bulunmasının azil sebebi olduğuna karar vermiştir.”*²⁶⁷

²⁶⁴ KARAAHMETOĞLU, s. 106

²⁶⁵ BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s. 680

²⁶⁶ Yargıtay 11.HD, 04.02.2014 T, 2012/9915 E. 2014/1889 K *“Öte yandan, aynı yürürlük Kanun'un 25/1. maddesi hükmü uyarınca Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan anonim şirket yönetim kurulları ile limited şirket müdürleri, görevden alınmaları veya yönetim kurulu üyeliğinin başka bir sebeple boşalması hâli hariç, sürelerinin sonuna kadar görevlerine devam ederler.”* <https://www.kararara.com/forum/viewtopic.php?f=47&t=25279>, Erişim 20.03.2019

²⁶⁷ T.C YARGITAY 11. Hukuk Dairesi, 17.06.2014 T, 2014/5545 E. , 2014/11612 K. www.kazanci.com erişim tarihi 27.04.2019

J. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRLERİNİN HAKLI NEDENLE AZLI VE HUKUKİ SONUÇLARI

1. Haklı Sebep Kavramı

Haklı sebep, her olaya göre farklı şekilde yorumlanabilmekte olup her nasıl yorumlanırsa yorumlansın, sebeplerin oluşması halinde taraflar bakımından sözleşmenin devamını ortadan kaldıran bir genel ilke niteliğindedir.²⁶⁸

Esasen haklı ve geçerli nedenin temeli TMK m.2 de yer alan dürüstlük kuralına dayanmaktadır. TTK'nın birçok maddesinde haklı sebebe değinilmişken çalışmamız bakımından ise TTK'nın 630. Maddesi önem arz etmektedir.²⁶⁹

2. Haklı Sebeple Azil Davası

ÇAMOĞLU'na göre; “... *Haklı sebebe hukuki sonuçlar bağlayan hükümler, haklı sebebin temelini oluşturan objektif iyi niyet ve kişilik haklarının korunması ilkelerinin bir sonucu olarak emredici nitelik taşırlar.*”²⁷⁰ Limited şirket ana sözleşmesi ile emredici nitelik taşıyan bu hak sınırlandırılmayacağı gibi kaldırılması da mümkün değildir. Limited şirket ortaklarının, müdürün azlini isteyebilmesi için TTK m.630/2 uyarınca haklı sebebin varlığına değinmeleri ve ispatlamaları gerekir.²⁷¹ Kanun

²⁶⁸ GİRAY, Rabia Eda; “Limited Şirketin Haklı Sebeple Feshi ve Yargıtay'ın Yaklaşımı”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y.6 S.12 (Güz 2007/2) s.198. Haklı nedenin varlığı ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. OĞUZMAN, s.42-43

²⁶⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz. TTK m.121/4, m.122/3, m.123/3, m.219, m.235, m.245, m.255, m.274, m.310/3, m.531, m.537, m.638/2, m.640/3, m.636/3.

²⁷⁰ ÇAMOĞLU, Ersin; Ticaret Kanunu'nun Kollektif Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi ve Ortağın Çıkartılmasına İlişkin Hükümlerin Emredici Niteliği, Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978, s.290.

²⁷¹ BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan Şirketler Hukuku, 9 Baskı, Bursa, Dora Yayınları, 2013 s.682

maddesinde haklı sebebin tanımı yapılmamış olup, örnek mahiyetinde sayılmıştır. TTK m. 630/3 incelendiğinde “*Yöneticinin, özen ve bağlılık yükümü ile diğer kanunlardan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlal etmesi veya şirketin iyi yönetimi için gerekli yeteneği kaybetmesinin haklı sebep olarak kabul olunacağı*” yazılmıştır.²⁷² Örnek olarak sayılan bu haklı sebepler, GK tarafından esas sözleşme ile arttırılması mümkündür.²⁷³ Fakat kanun tarafından belirlenen haklı sebeplerin, esas sözleşme ile kaldırılmayacağı da açıktır.²⁷⁴ Kanun maddesinde örnek olarak, yöneticinin (müdürün) özen ve bağlılık yükümü ile şirket sözleşmesi ve diğer kanun maddelerinden doğan yükümlülüklerine uygun hareket etmemesi ve de ağır şekilde ihlal etmesi ile birlikte şirket yönetimi için yeteneğini kaybetmesi halinin haklı sebep olarak tanımlanmıştır.²⁷⁵

Haklı bir sebep oluştuğuna dair ispat yükü davacıdadır.²⁷⁶ Limited şirket müdürünün, şirketi zarara uğrattığına dair iddiaları ve zararın meydana gelmesine sebebiyet veren kusurları davacı ispatlamalıdır.

ŞENER’e göre; “*rekabet etme borcuna aykırı davranılması, müdürlerin yetkilerini kötüye kullanması, hilekar davranışlar sergilenmesi, tutuklanmaları, ağır bir hastalığa*

²⁷² <http://www.ticaretkanunu.net/ttk-madde-630/>

²⁷³ BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s. 682

²⁷⁴ ŞENER, s. 707

²⁷⁵ KENDİGELEN, Abuzer, Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, XII Levha Yayıncılık, Değişiklikler İşlenmiş ve Güncellenmiş 2. Bası, İstanbul 2012 s.545

²⁷⁶ YILDIRIM, s.214

yakalanmaları, şirket tarafından verilen talimatlara uygun davranmaması, yönetim ve temsil yetkisini gereği gibi ifa etmemesi”²⁷⁷ haklı sebeplerden sayılmaktadır.

Şirketin işleyişinin bozulmaması amacıyla kanun koyucu tarafından TTK m.630/2 hükmüne göre, yukarıda da bahsetmiş olduğumuz haklı sebeplerden birinin varlığı halinde müdürün azlinin mahkemeden istenebileceği düzenlenmiştir. TEKİNALP’e göre; “ortaklara tanınan haklı sebeplerin varlığı halinde, ortaklar mahkemeden müdürlerin yönetim ve temsil yetkisinin sınırlandırılmasını isteyebileceği gibi kaldırılmasını da isteyebilir.”²⁷⁸ Ayrıca, münhasıran azil davası için değil limited şirketlerde haklı sebep nedenlerinin herhangi birinin varlığı halinde (çıkma, çıkarılma, fesih) talep mahkemeye yöneltilmektedir.²⁷⁹ Kanun maddesinde görevden alınmayışa değinilmemiş olması bu hakkın ortaklarca kullanılmasına engel değildir.²⁸⁰ TTK m.630 uyarınca bu hak ortaklara tanınmıştır. ŞENER; “ Kanun tarafından ortaklara tanımlanan bu hakkın vazgeçilmez bir hak olduğunu belirtmiştir.”²⁸¹ Yargıtay’ın 2003 tarihinde vermiş olduğu bir kararında yukarıda bahsettiğimiz üzere haklı sebebin varlığına işaret etmiştir. Karardan özetle; “*limited şirket ortağının, müdürün azlini ve ya yetkilerinin kısıtlanmasını istemesi halinde haklı sebebin varlığını ispatlaması gerektiğinden bahsedilmiştir.*”²⁸²

²⁷⁷ ŞENER, s.708-709

²⁷⁸ TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku (Anonim ve Limited Ortaklıklar, Tek Kişi Ortaklığı, Ortaklıklar Topluluğu, Birleşme, Bölünme, Tür Değiştirme),Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş 3. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013, s.525-526

²⁷⁹ BAŞTUĞ, İrfan; Limited Şirketlerde Ortağın Çıkma ve Çıkarılması, İzmir, 1966, s.43.

²⁸⁰ YILDIZ, Limited Şirketler, s.249

²⁸¹ ŞENER, Oruç Hami; Teorik Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, s.707.

²⁸² Yargıtay, 11.HD.18.02.2003-E.8792/K.1261, www.turkhukuk sitesi.com, erişim tarihi 17.06.2019

3. Davacı Sıfatı

Azil davasında davacı sıfatı TTK m.630/2 hükmünde açıkça düzenlenmiştir. Bu doğrultuda, davayı limited şirket ortaklarından herhangi birisi açabilecek olup her biri davacı sıfatına haizdir. Davayı açabilecek ortaklar gerçek kişi olabilecekleri gibi tüzel kişi de olabilirler.²⁸³

Limited şirket ortaklarından herhangi birinin dava açma hakkını kullanabilmesi için gerekli olan hukuki ilişki, ortaklık sözleşmesidir. Ayrıca, şirketlerle vekalet sözleşmesi, hizmet sözleşmesi gibi sözleşmeler yapılarak haklar temin edilenler kimseler bu davayı açamayacaklardır.²⁸⁴

Ortaklar genel kurulunun onayı gerekmeksizin, ortak tarafından haklı sebebin varlığı halinde herhangi bir ortak bu hakkını kullanabilecektir.²⁸⁵ Birden fazla ortağın olduğu limited şirketlerde her ortağın bu hakkını kullanabilme yetkisine haiz olması bizce yönetsel krizlerin önüne geçilmesine vesile olmuştur. Dava kesinleşinceye kadar davacının, ortak vasfının devamı şarttır. Ortak sıfatıyla açılan davanın devamı süresince ortaklık sıfatının da varlığının devam etmesi gerekecektir, dava paya ilişkin ve bağlı bir hak olmaması sebebiyle ortaklık sıfatının dava süresince devamı şarttır.²⁸⁶

²⁸³ ŞENER, Oruç Hami; Teorik Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, s.707.

²⁸⁴ ŞENER, Oruç Hami, s.708.

²⁸⁵ BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan Şirketler Hukuku, 9 Baskı, Bursa, Dora Yayınları, 2013 s.682

²⁸⁶ POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.743

Davanın derdest olduğu durumlarda ortaklık sıfatının sona ermesi veya payını devrederek ortağın şirketten ayrılması durumunda davaya devam edilmemelidir.²⁸⁷

Limited şirket ortağının davanın devamı sırasında ortaklık vasfının sona ermesi durumunda mahkemece davanın usulden reddine karar verilmesi gerekmektedir.²⁸⁸

Limited şirketlerde payını devreden davacı ortak yerine, payı devralan ortağın da davaya devam edebileceği doktrinde savunulmaktadır. Payı devralan ortağında haklı sebeplerin varlığı halinde dava açabilme hakkı TTK uyarınca mevcuttur. Usul ekonomisi gereği yeniden dava açmak yerine açılan davaya, payı devir alan ortağın devam edebileceğini kabul etmek, pratik bir uygulama olacağı gibi usul ekonomisi açısından da uyumlu olacağı aşikârdır.²⁸⁹

Kanun maddesinde davacı sıfatını taşıyabilecekler açısından “ortak” ibaresinin eklenmiş olduğu görülmektedir. O halde limited şirket ortağı olan müdürde TTK m 630/2 uyarınca dava açabilecek ve davacı sıfatına haiz olabilecektir.²⁹⁰ YILDIRIM’a göre; “şirket ortağı olmayan müdürün ise dava açma hakkı yoktur.”²⁹¹ İki kişiden oluşan limited şirketlerde, şirket ortağı olan müdür veya müdürler tarafından azil

²⁸⁷ ŞENER ,Oruç Hami s.708

²⁸⁸ KURU Baki/ARSLAN Ramazan/ YILMAZ Ejder, Medeni Usul Hukuku, 23 Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2012, s.253

²⁸⁹ ŞENER, Oruç Hami, Anonim Ortaklıklarda Tasfiye Memurunun Mahkemece Azli ve Atanması, DEÜHFD, Y.2002, C. IV, S.1, s.159

²⁹⁰ YILDIRIM, Ali Haydar, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu, İzmir, 2008, Güncel Yayınevi, s. 211

²⁹¹ YILDIRIM, s. 211

engellenmişse, ortaklar mahkemeye başvurarak haklı sebebin varlığına dayanarak müdür veya müdürlerin azlini talep edebilir.²⁹²

4. Davalı Sıfatı

Yukarı ki bölümde TTK m. 630 uyarınca haklı sebebin varlığı halinde müdürün azlinin mahkemeden istenebileceğini detaylı şekilde açıklamıştık. Müdürlerin azledilebilmesi mahkemeden istenebileceği için davacı sıfatı yanında davalının da açılacak dava da açıkça belirtilmesi gerekecektir. Öğreti de azil davasının, davalısının kim olacağı netlik kazanmamıştır. YILDIRIM'a göre; Şirket organı sıfatı taşıyan müdürlere karşı davanın sadece şirketi davalı göstererek açılması gerektiğini ileri sürmektedir.²⁹³ ÇAMOĞLU'na göre ise; *“azil davasında davalı sıfatına haiz olması gereken taraf limited şirket müdürüdür.”*²⁹⁴ Azli istenen müdür, şirketin organı statüsündedir. Davalı olarak, davaya eklenmemesi halinde mahkemece çıkan karara karşı temyiz hakkını kullanmasının önü kapanmış olacaktır. Kanaatimizce davalı sıfatına şirket ile birlikte müdürde eklenmelidir. Azli istenen müdür, dava sonuna kadar fer-i müdahale olarak davaya eklenebilir.²⁹⁵ Davaya müdürün eklenmesi, savunma hakkı açısından da önem arz etmektedir.

²⁹² YILDIRIM, s.208

²⁹³ YILDIRIM, Ali Haydar, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu, İzmir, 2008, Güncel Yayınevi, s. 187

²⁹⁴ ÇAMOĞLU, Ersin, Yürürlükteki ve Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Limited Ortaklık Müdürlerinin Değiştirilmesi, <http://www.ticaretkanunu.net/makale-3/> erişim tarihi 16.06.2019

²⁹⁵ PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ ÖZEKES, Muhammed, Medeni Usul Hukuk 12. Bası, Ankara, Yetkin Yayınları, 2011, s.226-227

Davada şirketin tek müdürü dava edilmiş veyahut şirkette bulunan tüm müdürler davalı olarak azil istemi ile davada taraf gösterilmiş ise şirkete kayyım atanması gerekecektir.²⁹⁶ Benzer bir görüşte de “şirkete kayyım atanmasını gerektiren durum, şirkette bulunan tek müdüre veya şirkette ki tüm müdürlere karşı azil davası açılmasıdır.”²⁹⁷ Yargıtay’ın müdüre karşı dava açılması halinde, şirketin taraf olarak gösterilmesine gerek göremediğine ilişkin bazı kararları mevcuttur.

Yargıtay 2002 tarihli bir kararından özetle “ *azil davasında, limited şirket müdürünün taraf olarak gösterilmesinin yeterli olacağını, ayrıca limited ortaklığa dava açılmasına gerek olmadığına* ” karar vermiştir.²⁹⁸

Yargıtayın 2004 tarihli bir diğer kararında da aynı türde karar verilmiş ve “ *şirket yöneticisinin temsil yetkisinin sınırlandırılmasının istendiği anlaşıldığından dolayı, davanın tarafı olarak şirket yetkilisi müdürün gösterilmesi* ” gerektiğine karar vermiştir.²⁹⁹

Yargıtay vermiş olduğu bir başka kararında özetle ; davanın, limited şirket müdürünün azli davası olduğunun, bu sebeple müdürün davalı olarak gösterilmesinin yeterli olacağını, Mümeyyiz davalılardan H.. B.. şirket ortağı olduğundan, ortağın davalı olarak gösterilmesine gerek olmadığına, mümeyyiz davalı adına açılan davanın

²⁹⁶ ÇAMOĞLU, Ersin, Limited Ortaklıktan Çıkarılma, BATİDER, C.XXX, S.3, Eylül 2014, s. 9-10.

²⁹⁷ YILDIRIM, s.212

²⁹⁸ Yargıtay, 11.HD.25.03.2002-E.10398/K.2664, http://www.turkhukuk sitesi.com/makale_708.htm, erişim tarihi 18.06.2019

²⁹⁹ Yargıtay.11.HD.20.09.2004-E.13971/K.8414 www.turkhukuk sitesi.com, erişim tarihi 18.06.2019

görülmemesi gerekirken, esasa girilerek karar verilmesinin hatalı olduğunu ve bozulması gerektiğine hükmetmiştir.³⁰⁰

5. Yetkili ve Görevli Mahkeme

Öncelikle TTK m. 630/2 de düzenlenmiş olan azil davası, ticaret kanunundan doğan bir ihtilaf olması sebebiyle görevli mahkeme Asliye Ticaret Mahkemesidir. Yetki konusunda ise HMK maddeleri uygulama alanı bulacaktır. HMK m.14/2 de şirket ve tüzel kişilere ilişkin davalarda uygulanacak yetki kuralından açıkça bahsedilmiştir.³⁰¹ Şirkete, ortağına veya üyesine karşı açılacak davalarda şirket merkezinin yetkili olacağı açıkça hükme alınmıştır. Davalı olarak şirketin de taraf olarak gösterileceğinden yukarıda bahsetmiştik. Bu hususta davalının yerleşim yeri yetkili mahkeme açısından önem arz edecek ve HMK maddeleri uyarınca şirketin adresine bağlı bulunan yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesinde davanın açılması gerekecektir. Eğer ki ilgili yerde Asliye Ticaret Mahkemesi yok ise genel mahkeme sıfatıyla Asliye Hukuk Mahkemesi yetkili olacaktır.

Asliye Ticaret Mahkemesinde açılacak azil davalarında zamanaşımı ön görülmemiştir.³⁰² Azil davasında önemli olan haklı sebebin varlığıdır. Kanaatimizce, davayı açacak olan ortaklar haklı sebebin varlığını öğrendikten uygun bir süre sonra bu davayı açmalıdır. Uzun süre sessiz kalınması, mahkeme tarafından hakkın kötüye

³⁰⁰ Yargıtay 11. HD 26.05.2015 T, E- 2014/6789, K-2014/9693, <https://www.hukukmedeniyeti.org/karar/119417/yargitay-11-hukuk-dairesi-e-2014-6789-k-2014-9693/> erişim tarihi 19.06.2019

³⁰¹ Detaylı bilgi için bkz ; <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110204-2.htm> erişim tarihi 18.06.2019

³⁰² GİRAY, s. 213

kullanımı yönünde değerlendirilebileceği ve bu sebeple davanın reddine karar verilebileceğini düşünmekteyiz.

6. Davanın Niteliği ve Yargılama Usulü

TTK m.630/2 uyarınca, azil davası mevcut durumun, müdürün statüsünün sonlandırılmasına veya kısıtlanmasına yönelik açılan bir dava türüdür. Bu tür davalar hukukumuzda, İnşai davalar olarak nitelendirilmektedir. İnşai dava türü ile mahkemeden yeni bir hukuki durumun yaratılması, mevcut hukuki durumun değiştirilmesi veya ortadan kaldırılması talep edilir. Limited şirket müdür veya müdürlerinin azli için açılan davalarda, çekişmeli yargı hükümlerinin uygulanması gereken davalar olup inşai dava niteliğindedir.³⁰³

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 2011 tarihli bir kararından özetle; ‘‘ Limited şirket ortaklarının ve müdürün azline ilişkin davalarda basit yargılama usulünün uygulanması gerektiğine hükmetmiştir.³⁰⁴ Yargıtay kararlarından da anlaşıldığı üzere, Asliye Ticaret Mahkemesinde açılacak azil davalarında basit yargılama usulü uygulanacaktır. Basit yargılama usulü, yazılı yargılama usulüne göre daha hızlı olup, davalar daha kısa sürmektedir.³⁰⁵

Uygulamada ki bir diğer soru da azil davasının terditli dava olarak açılıp açılmayacağıdır. Bizce kanun bu konuda bizlere yön göstermektedir. Kanun koyucunun

³⁰³ PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ ÖZEKES, Muhammed, Medeni Usul Hukuk 12. Bası, Ankara, Yetkin Yayınları, 2011, s.309

³⁰⁴ Yargıtay 11. HD, 18.10.2011, 2009/12889 E. 2011/14138 K. Detaylı bilgi için bkz: YARALI, Levent Şirketler Hukukuna İlişkin Yargıtay Kararları -I-” Yaklaşım Yayınları, S.2012

³⁰⁵ BAHTİYAR, s.56

m. 630/2 hükmünde, “...yönetim hakkının ve temsil yetkisinin kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını...” hükmünden, davacının davasını terditli olarak açabileceğini öncelikle mahkemeden yönetim ve temsil yetkisinin kaldırılmasını mahkeme aksi görüşte olması durumunda ise yönetim hakkının belli başlı konularda sınırlandırılmasını isteyebileceği anlaşılmaktadır.³⁰⁶ Bu konuya bir örnek vermek gerekirse, şirketin ticari yönetiminde yeterli bilgiye sahip olmamasına karşın, şirketin işleyişi ve teknik konularında yeterli bilgisi olan müdürün, ticari konulara ilişkin yetkilerinin sınırlandırılmasının mahkemeden talebi mümkün olacaktır. Mahkemeden talep edilirken bu hususların neler olduğu belirtilmelidir. Mahkemede alacağı bilirkişi raporu ile bu hususları açıklığa kavuşturmalıdır. Ayrıca, davacı sadece azil talep etmiş olsa da mahkeme hâkimi takdir yetkisini kullanarak azil yerine yetkilerin sınırlandırılmasına da karar verebilir.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 4.2.2014 tarihli kararından özetle; “*Mahkemeye, iddia, savunma, toplanan kanıtlar ve benimsenen bilirkişi raporlarına göre, taraflar arasında yıllardan beri devam eden hukuk ve ceza davalarıyla soruşturmalar bulunduğu, tarafların dava dışı şirketin ortakları olduğu, davalının müdürlük sıfatının devam ettiğinin dosya kapsamıyla sabit bulunduğu, davalının katılımı ile alınan ve davacıların müdürlükten azlini içeren şirketin 79, 80 ve 84 numaralı kararlarının yok hükmünde olduklarının tespitine karar verildiği, davalının şirketin paralarını kendi hesabına geçirdiği, müdürlükten azli için haklı sebeplerin ortaya çıktığı, her ne kadar yok hükmünde olduğu belirlenen kararlarda davalının salt ortaklar kurulunu toplantıya*

³⁰⁶ BAHTİYAR, s.370

çağırdığı, şirketin paralarını usulsüz şekilde de olsa şirketin menfaatine hesaplarına geçirdiği ve sonradan şirkete iade ettiği yönünde özel rapor sunmuş ise de şirketin hukuka aykırı idaresinin haklı gerekçe kabul edilemeyeceği, ...davalının şirketi idare ve temsil yetkisinin kayyım olarak atanan D... Ö..., H... U... ve F... G...'ye üç ayda bir rapor vermesi ve 10.000.00 TL'nin üzerinde yapacağı işlemleri kayyım heyetinin onayına sunması suretiyle sınırlandırılmasına, atanan kayyımlara aylık 4.000'er TL ücret takdirine karar verilmiştir.”³⁰⁷

Yaptığımız açıklamalardan ve Yargıtay kararlarından da anlaşıldığı üzere, azil davaları terditli dava olarak açılabilir olup, aslilik-ferilik ilişkisinin bulunmaktadır.³⁰⁸ Mahkemenin fer'i talebi inceleyebilmesi için öncelikle asli talebi inceleyerek esastan reddine karar vermesi gerekmektedir.³⁰⁹

7. Delil ve İspat Yükü Açısından İnceleme

TTK m. 630/2 uyarınca haklı sebeplerin varlığı halinde ortaklarca dava açılabilirliğini daha önceden de belirtmiştik. Mahkemece azil davası değerlendirilirken, haklı sebeplerin varlığı incelenmeli, şirketlerin kayıtlarını inleyebilmeli³¹⁰, dosyayı bilirkişiye

³⁰⁷ Yargıtay 11 . HD, Esas No:2012/9915 Karar No:2014/1889 K. 4.2.2014, <https://www.hukukmedeniyeti.org/karar/99787/limited-sirket-mudurunun-atanmasi-ve-azli-oy-hakki/?v=list&aranan=m%FCd%FCr> erişim tarihi 19.06.2019

³⁰⁸ TEKİNALP, Ünal, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeplerle Feshi Davasının Bazı Usuli Sorunları, Ersin Çamoğlu'na Armağan, İstanbul, Vedat Kitapçılık, S.2013, s.211

³⁰⁹ KURU Baki/ARSLAN Ramazan/ YILMAZ Ejder, Medeni Usul Hukuku, 23 Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2012, s.273

³¹⁰ Yargıtay 11 HD, Esas No:2014/1349 Karar No:2014/10635 K. Tarihi:5.6.2014 <https://www.hukukmedeniyeti.org/karar/428039/yargitay-11-hukuk-dairesi-e-2014-1349-k-2014-10635/?v=list&aranan=ticaret%20sicili> erişim tarihi 19.06.2019

tevdî ederek, bilirkişiden rapor almalıdır.³¹¹ Haklı sebebi ispatlama külfeti de davacıya aittir.

Taraflar, dilerse uzman g r     (m tala ) olarak dosyaya da sunabilirler. Tarafların aldığı m talaalarda hâkim tarafından re'sen dikkate alınmalıdır. HMK m. 293 de uzman g r     açıklanmıştır. Uzman g r     için taraflar ekstra süre isteyemez.³¹² H kim tarafından uzman g r     ve rapor için, uzman kişi mahkemeye davet edilebilir. Mahkemeye davet edilen uzman kişi bu davete karşın davaya riayet etmezse, sunmuş olduğu rapor dikkate alınmaz. H kimin, uzman raporuna dayanarak vereceği kararlar daha sağlıklı olacaktır.³¹³

 AMO LU'na göre; *“H kim, azil davasında Yargıtay kararları ışığında, doktrin ve öğreti g r    lerinden de faydalananak, azlin haklı olup olmadığına dair karar verecektir.”*³¹⁴

8. Mahkemece İhtiyati Tedbir Kararı Verilmesi ve Kayyım Atanması

Azil davasının açılması müdürlerin görevinin sona ermesine sebebiyet vermemektedir. Dava süresince davalı konumda bulunan müdür veya müdürler, şirketteki görevlerine devam edeceklerdir. Fakat uygulamada bu husus birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Davalı müdürün,  irket aleyhine dava süresince bankadan yüklü miktarda kredi  ekebilece i,  irket adına başka kişi veya şirketlerden yüklü ve borçlandırıcı

³¹¹ Yargıtay 11 HD, Esas No:2014/1349 Karar No:2014/10635 K .
Tarihi:5.6.2014 <https://www.hukukmedeniyeti.org/karar/428039/yargitay-11-hukuk-dairesi-e-2014-1349-k-2014-10635/?v=list&aranan=ticaret%20sicili> erişim tarihi 19.06.2019

³¹² <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110204-2.htm> erişim tarihi 19.06.2019

³¹³ TEK NALP,  nal, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeplerle Feshi Davasının Bazı Usuli Sorunları, Ersin  AMO LU'na Armağan, İstanbul, Vedat Kitapçılık, S. 2013, s.222

³¹⁴  AMO LU s. 11

işlemlerde bulunabileceği bir gerçektir. Şirketin mali yapısının bozulmasının ve kötü niyetli davranışların önüne geçebilmek adına davadan önce veya dava dilekçesi ile birlikte, mahkemeden ihtiyati tedbir kararı talep edilebilir.³¹⁵

Yargıtay 11. HD kararlarında ihtiyati tedbir kararı verilmesini ve kayyım atanmasını uygun görmüştür. Yargıtay 11 HD'nin 2013 tarihli bir kararında özetle; *“mahkemenin davanın açıldığı tarihten kesinleştiği tarihe kadar vermiş olduğu tedbir kararının doğru olduğuna ve şirketi kayyımın yönetmesine dair verilen kararı onamıştır.”*³¹⁶ Ayrıca Yargıtay 11. HD 2019 tarihli bir kararlarında kayyımın atanmasına yönelik talebin dava süresince mi? yoksa dava sonrasında mı istenildiğine dahi dikkat etmektedir. Karardan özetle; *davacının kayyım atanması isteminin dava süresince olduğunun, dava sonrasında da şirketin tedbiren kayyım tarafından yönetilmesine dair verilen kararın bozulması gerektiğine hükmetmiştir.*³¹⁷ 2017/1737 E., 2019/967 K, 07.02.2019 tarihli Yargıtay 11. HD kararı da yukarıda ki karar gibi aynı tarihte yayımlanmış ve aynı konuya değinerek kayyım atanmasına dair benzer türden bir karara imza atılmıştır.³¹⁸

³¹⁵ ARKAN, Sabih, Ticari İşletme Hukuku, 15. Baskı, Ankara, Bankacılık ve Ticaret H. Araş E. Yayınları, S.2011, s.16

³¹⁶ Yargıtay, 11. Hukuk Dairesi, 2012/3008 E. , 2013/3101 K. 21.03.2013 T, <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> erişim tarihi. 20.06.2019

³¹⁷ Yargıtay, 11. Hukuk Dairesi, 2017/1736 E. , 2019/972 K. 07.02.2019 T, <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> erişim tarihi. 20.06.2019

³¹⁸ 6102 sayılı ...'nın 235. maddesinin 1. fıkrası, haklı sebeplerin varlığı hâlinde temsil yetkisinin, bir ortağın başvurusu üzerine, mahkemece kaldırılabilceği, gecikmesinde tehlike bulunan hâllerde mahkemenin temsil yetkisini “ihtiyati tedbir” olarak kaldırıp bu yetkinin bir kayyım verilebileceği, kayyımın atanması, görevleri, mahkemece verilen temsil yetkisi ve bunların sınırlarının mahkemece resen tescil ve ilan ettirileceği hükmünü düzenlemiştir. Somut olayda dava dilekçesinde kayyım atanması talebi 6102 sayılı ...'nın 235. maddesine dayandırılmış ve yargılama aşamasında başka bir deyişle geçici olarak davanın devamı sırasında kayyım atanması talep edilmiş olup hükümden sonra kayyım atanmasına ilişkin bir talep bulunmamaktadır. Bu durumda mahkemece davacı vekilinin ../tedbiren kayyım atanmasına ilişkin talebi yanılığlı değerlendirilmek suretiyle kararın kesinleşmesinden sonraki dönem için kayyım atanması doğru olmadığı gibi hükümde gösterilen

İhtiyati tedbir kararının verilebilmesi, kural olarak bu talebin mahkemeden istenilmesine bağlıdır.³¹⁹ İhtiyati tedbir dava açılmadan önce talep edilebileceği gibi dava açıldıktan sonra da mahkemeden talep edilebilecektir.³²⁰ İhtiyati tedbirin talep edilmesi için taraflar arasında uyuşmazlığa neden olan bir hak olmalı ve bu hak üzerinde tedbir sebeplerinin bulunması gerekmektedir.³²¹ İhtiyati tedbirin şartları 6100 sayılı HMK m. 389/1 de “*Mevcut durumda meydana gelebilecek bir değişme nedeniyle hakkın elde edilmesinin önemli ölçüde zorlaşacağından tamamen imkânsız hâle geleceğinden veya gecikme sebebiyle bir sakıncanın yahut ciddi bir zararın doğacağından endişe edilmesi hâllerinde, uyuşmazlık konusu hakkında ihtiyati tedbir kararı verilebilir.*”³²² Yargıtay 7. Hukuk Dairesi bir kararında, ihtiyati tedbirin uyuşmazlık konusuyla doğrudan ilgili olan hususlarda da verilebileceğini kararında kabul etmiştir.³²³

Mahkeme, müdürün azli talebini incelerken, kayyım atanmasına ilişkin talebi görmezden gelerek bu husus yönünde bir karar vermemesi bozma sebebi oluşturmaktadır. Yargıtayın 2015 tarihli bir kararında; *6102 sayılı TTK'nın 630/2. maddesinde düzenlenen dava hakkı her ortağa tanınmış yasadan kaynaklanan bir haktır. Ayrıca davacıların şirket müdürünün azli dışında şirkete kayyım atanması talebi*

kayyım atama yöntemi dahi doğru olmadığından davalı vekilinin bu yöne ilişkin temyiz itirazlarının kabulü ile kararın buna yönelik kısmının davalı yararına bozulmasına karar vermek gerekmiştir. <https://karararama.yargitay.gov.tr> erişim tarihi 20.06.2019

³¹⁹ UMAR, Bilge, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011, s.1092

³²⁰ KURU Bakı/ ARSLAN Ramazan / YILMAZ Ejder , Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 22. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011, s.584.

³²¹ ÖZEKES, Muhammed, Türkiye Adalet Akademisi HMK Toplantıları, Geçici Hukuki Korumalar, s.4, <http://web.e-baro.web.tr/uploads/25/3.pdf> erişim tarihi 30.06.2019

³²² <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110204-2.htm> erişim tarihi 30.09.2019

³²³ Yargıtay 7. HD. 20.12.2012, E.2012/8142, K.2012/9597, www.kazanci.com erişim tarihi 30.06.2019

de mevcuttur. Bu durumda, mahkemece TTK'nın 630/2. maddesinde düzenlenen dava hakkının her ortağa tanınmış yasadan kaynaklanan bir hak olduğu gözetilmeden ve kayyum atanması talepli bir davada bu hususa ilişkin talep de değerlendirilmeden yazılı gerekçeyle davanın reddi doğru olmamış, bozmayı gerektiği'' yönelik karar verilmiştir.³²⁴

Uygulamada mahkemenin haklı sebep ile görevden aldığı müdür yerine yeni bir müdür atayıp atayamayacağı sorun haline gelmiştir. Mahkeme tarafından görevden alınan müdür yerine başka bir müdür atanamaz. Kanun koyucu TTK m. 630'da buna ilişkin bir düzenlemede bulunmamıştır.

Davada azli istenen müdürün, dava sırasında ölmesi durumunda ne olacağı ise uygulamada başkaca bir sorundur. Müdürün ölmesi veya bir başka sebep ile görevinin son bulması durumunda mahkemece, davanın konusuz kalmasından dolayı usulden red verilmesi gerekecektir. Ayrıca mahkemece şarta bağlı bir karar verilemez. Usul hukukuna göre de mahkeme şarta bağlı karar veremeyecektir.³²⁵

9. Mahkemece Verilecek Kararlar ve Verilen Kanun Yolları

Yukarıda detaylı olarak da açıkladığımız üzere, davacı ortak tarafından, davalı şirkete (ve müdür) karşı açılan azil davalarında, mahkeme davacının iddialarını haklı bulur ise davanın kabulüne karar verir ve müdürün azline hüküm kurabileceği gibi davacı tarafın iddialarının hukuka uygun olmadığını, istemin haksız olduğuna dayanarak davanın reddine de karar verebilir. Mahkemenin vereceği azil kararı, bozucu yenilik doğuran bir

³²⁴ Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 6.10.2015 T. E:2015/3070 K:2015/9972 <https://karararama.yargitay.gov.tr> erişim tarihi 27.04.2019

³²⁵ TEKİNALP, Haklı Sebep Fesih, s. 220

hüküm niteliğine haiz olacaktır.³²⁶ Mahkemenin vereceği red kararı ise , tespit hükmü niteliğinde olacaktır.³²⁷

Mahkemenin vereceği karar geleceğe yönelik olarak hükümlerini doğuracaktır. Haklı sebeple açılacak fesih davasının mahkemenin kabul etmesi halinde davanın açılış tarihinden itibaren geleceğe dönük (ex nunc) olarak hüküm doğurur.³²⁸ İnşai hükümler geçmişe yönelik hükümler doğurmaz ve geçmişe etki etmezler.³²⁹

Mahkemenin vereceği karar, kesin değildir. Karara karşı, davacı ve davalı taraflar temyiz yoluna başvurabilecektir. Azil davalarında, kararın temyiz edilmiş olması hükmün uygulanmasını durdurmaz. Bu sebeple Yargıtay tarafından icranın geri bırakılması karar verilmesi gerekmektedir. Yargıtay tarafından icranın geri bırakılmasına karar verilmediği hallerde, hüküm uygulanmaya devam edilebilecektir.³³⁰

10. Azlin Hukuki Sonuçları

Mahkeme kararı ile azlin birçok hukuki sonucu vardır. Bunlardan bir kısmı usuli iken, bir kısmı ise maddi sonuçlardır. Azlin, ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi usule ilişkin bir sonuçtur. Tazminat, yeni müdür seçimi, başka bir müdürün atanması, müdürün hak, borç ve yükümlülüklerinin sona ermesi ise maddi sonuçlardandır.

³²⁶ KURU/ARSLAN/YILMAZ, s.269

³²⁷ PEKCANTEZ/ATALAY/ÖZEKES, s.310

³²⁸ ÇAMOĞLU, Ersin/POROY, Reha /TEKİNALP, Ünal, Ortalıklar Hukuku I, Yeniden Yazılmış 13 Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, S. 2014 s.332

³²⁹ PEKCANTEZ/ATALAY/ÖZEKES, s.310

³³⁰ TEKİNALP, s.222

a. Azlin Usuli Sonuçları

LO'da müdürün azlinin ticaret sicile bildirilmesi hususunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Fakat ticaret sicilinde meydana gelecek değişikliklerin, bildirilmesi gerekli olduğuna göre azil daha önce tescil edilen konularda değişiklik meydana getiren yeniliklerden olduğu için ticaret sicile tescil ve ilan edilmesi gerekir.³³¹

Azlin hukuki sonuç doğurması açısından tescil ve ilan edilmesine gerek yoktur. Azlin ticaret sicile tescili, bildirici etkiye sebebiyet vermektedir.³³² Mahkemenin vermiş olduğu kararın kesinleşmesi ile birlikte, azil hüküm ve sonuç doğurmuş olacaktır. Üçüncü kişilerin iyi niyet iddiasının önüne geçebilmek için ticaret sicile tescil önem arz etmektedir. Sicilin olumlu etkisi, şirketlerin menfaatinin korunması açısından da önemlidir.³³³ TTK m.36 da tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisi açıklanmıştır. TTK m.3674'e göre; *“tescili zorunlu olduğu hâlde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan olunmamış bir husus, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilecektir.”*³³⁴

Müdürlerin azline ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesinden sonra azlin hüküm doğuracağından yukarıda bahsetmiştik. Mahkeme kararına karşın azlin tescil

³³¹ BAŞTUĞ, İrfan, Şirketler Hukukun Temel İlkeleri, İzmir, Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi Yayınları, s. 262, S. 1966

³³² ŞENER, s.185

³³³ BERZEK, Ayşe Nur, Ticaret Hukukunun Genel İlkeleri, 10. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları, 2013, s. 67

³³⁴ ARKAN, Sabih, Ticari İşletme Hukuku, 15. Baskı, Ankara, BTHAE Yayınları, 2011 s.253

edilmemesi halinde, azli gerçekleşen müdürün iyi niyetli üçüncü kişiler ile yapacağı hukuki işlemlerden şirket sorumlu olmaya devam edecektir.³³⁵

Azlin ticaret siciline re’sen yapılmasına dair kanunda açık bir hüküm bulunmadığından, azil kararının tescili için talep gerekecektir. Kural olarak da ticaret sicile yapılacak tesciller talep ile gerçekleştirilmektedir.³³⁶ Re’sen tescilin mümkün olmadığı kanun maddesinden de anlaşıldığına göre burada önem kazanan durum kimlerin tescil talebinde bulunacağıdır. Limited ortaklık bünyesinde birden fazla müdür varsa, azledilen müdür dışında ki mdrlar ticaret sicilden tescil talebini yapabilecektir.³³⁷ Eğer ki azledilen müdür şirketin tek müdürü ise bu durumda şirkete atanacak yeni müdürün tescil talebinde bulunması gerekecektir.³³⁸

Davayı açan ortağın, müdürün azlinin tescilini talep edip edemeyeceği de bir diğer tartışma konusudur. Azil kararının tescilinde, kişisel yararı sebebiyle ilgisi olan ortağın bu hakkını kullanabileceğini söylemek mümkündür.³³⁹ Nitekim ilgili hükümler incelendiğinde tescil başvurusunun, *ilgililer* tarafından yapılabileni açıkça belirtilmiştir. Kanaatimizce, TTK m. 630/2 uyarınca müdürün azli için dava amas yetkisine sahip polan ortak TTK m.28 kapsamında “ilgili” olarak kabul edilmeli ve dava sonunda azile dair kesinleşmiş mahkeme kararının tescili için ticaret sicil müdürlüğüne başvurabilmelidir.

³³⁵ YILDIRIM, s.193

³³⁶ Bkz, TTK m. 27/1

³³⁷ Bkz, TSY m.22

³³⁸ Bkz, TSY m.22

³³⁹ Bkz, TTK m. 28/1, TSY m. 22/1

Mahkeme kararıyla azledilen müdürler ile ilgili üçüncü kişiler tescil talep edemezler. Çünkü TSY m.37'de³⁴⁰ üçüncü kişilerin ticaret sicil müdürlüğüne bildirimde bulabileceği ve bunun sonuçları düzenlenmiş ise de bunun bir tescil talebi değil bildirim olduğu açıktır. Sonuç olarak, üçüncü kişilerin mahkeme kararına dayalı olarak müdürün azli için tescil talebinde bulunmayacağı fakat ilgililer tarafından yapılan tescil talebiyle ilgili olarak, kanun veya kamu düzenine aykırı yahut üçüncü kişilerde yanlış bir kanaat uyandıracak durumun bulunduğunu ticaret sicil müdürlüğüne bildirebilecekleri kanatindeyiz.

b. Azlin Maddi Sonuçları

Azlin maddi sonuçları denilince akla ilk olarak, müdür veya şirket açısından tazminat hakkı doğup doğmayacağı hususu gelmektedir.

Daha önceden de değindiğimiz üzere TTK m.630/4 (ETK m.543/2,c.2) hükmü uyarınca görevden alınan yöneticilerin tazminat hakları saklıdır. Ortak olmayan müdürün, GK kararıyla azli hallerinde, TTK m.630/4 uyarınca tazminat davası açabilmesi öngörülmüştür. GK tarafından haksız bir sebep ile azledilen müdür TBK m.512 ve TTK m.630 uyarınca tazminat hakkı doğabilecektir.³⁴¹ Şirket ile müdürler arasında ki

³⁴⁰ “(1) Tescil başvurusuna ilişkin müdürlüğün herhangi bir kararı veya işlemi üzerine kişisel yararı bulunmasa bile üçüncü kişiler, bu kararın veya işlemin gerçeği tam olarak yansıtmadığını yahut Kanuna uygun olmadığını, kamu düzenine aykırı veya üçüncü kişilerde yanlış düşünceler uyandıracak mahiyette bulunduğunu ispata elverişli birtakım olguları, müdürlüğe bildirebilir. Bu iddiaların yerinde olduğuna kanaat getirilmesi ve henüz bir işlem yapılmamış olması halinde başvuru reddedilir. İşlem gerçekleştirilmiş ise, 36-ncı maddeye göre işlem tesis edilir. Ayrıca, üçüncü kişilerin başvurusu bir ticaret unvanının tescil edilmediğine, Kanun hükümlerine aykırı olarak tescil edildiğine veya kullanıldığına ilişkin olması durumunda da 36 ncı maddeye göre hareket edilir.

(2) Müdürlük, başvuruda bulunmuş olan üçüncü kişiye söz veya yazı ile uygun gördüğü soruları sorabilir. Üçüncü kişi, bunları açıkça cevaplandırmaya mecburdur. Gerekli cevapları vermediği takdirde, başvuru değerlendirmeye alınmayabilir.”(TSY m.37)

³⁴¹ ŞENER, s. 710

ilişki daha çok hizmet veya vekalet sözleşmesine dayalı bir ilişkidir.³⁴² ŞENER'e göre bu düzenleme, TBK m. 512'nin vekalet ilişkisinin bir yansıması niteliğindedir.³⁴³ Müdürler ile şirket arasında ki ilişki güvene dayalı bir ilişkidir. Bu sebeple vekalet akdine dayalı işlem sebebiyle, şirketin güveninin sarsılması durumunda, müdürü görevden alabilmesi mümkündür. PULAŞLI'ya göre şirket tarafından haksız yere görevinden alınan müdür, bu azil sebebinin haksız olduğunu ispatlarsa manevi tazminat isteyebilecektir.³⁴⁴ TEKİNALP'e göre ise şirket ile müdürler arasında hizmet sözleşmesine dayalı bir ilişki mevcuttur.³⁴⁵ TTK belirtildiği üzere açıkça haksız yere görevinden alınan müdürün, şirketten tazminat talep hakkı bulunmaktadır.³⁴⁶

Şirket ortağı tarafından açılan davada ki azil haklı bir sebebe dayanıyorsa ve azlin haksız olduğu ispatlanamamış ise müdür tarafından tazminat talebinde bulunulmayacaktır.³⁴⁷ Çünkü mahkeme tarafından verilen azil kararı TTK m.630 uyarınca sadece haklı sebeplerin varlığı halinde mümkündür. Bu sebeple müdürün de limited ortaklığa karşı tazminat talebinde bulunmasına imkan yoktur.³⁴⁸ GK'ca değil, mahkeme kararına dayalı bir azil olması da burada önem arz etmektedir. Azil davasının görüldüğü sırada ortaya çıkan delillerden, müdürün şirketi zarara uğrattığı ve görevini aksattığına ilişkin sabit delillere ulaşırsa, bu deliller ile birlikte limited ortaklık, müdürden hakkaniyete uygun bir tazminat talebinde bulunabileceği kanaatindeyim.

³⁴² ŞENER s.707, KIRCA/MANAVGAT/ŞEHİRALİ, s.460

³⁴³ ŞENER, s.707

³⁴⁴ PULAŞLI, s.83

³⁴⁵ TEKİNALP, s.525,

³⁴⁶ TEKİNALP, s.525

³⁴⁷ BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s. 682

³⁴⁸ YILDIRIM, s.195, ŞENER, s.707

11. Müdürlük Sıfatına Bağlı Tüm Yükümlülüklerin Sona Ermesi

Limited ortaklık müdürlerinin borç ve yükümlülükleri, özen borcu (TTK m.626/1)³⁴⁹, rekabet yasağı (TTK m.626/2)³⁵⁰, bağlılık yükümü (TTK m.626/3)³⁵¹, ortaklara eşit işlem yapma yükümü (TTK m.627)³⁵², müdürlerin bildirim yükümlülüğü (TTK m.633) ve şirkete karşı borçlanma yasağı (TTK m.644/1,b)³⁵³ gibi borç ve yükümlülükler sayılabilir.

TEKİNALP'e göre; *“müdürlük vasfının azille sona ermesi durumunda yukarıda sayılan, tüm hak, borç ve yükümlülükler ortadan kalkacaktır.”*³⁵⁴ Müdürlük vasfının ortadan kalkması ile birlikte TTK m. 626/2 uyarınca doğan rekabet yasağı da ortadan kalkacaktır. Diğer ortakların hepsinin yazılı izin vermesi veya şirket sözleşmesinde bu hususun aksi bir düzenleme yapılmış ise rekabet yasağı hükmü hiç doğmamış sayılacaktır.³⁵⁵ Rekabet yasağı, Yargıtay içtihatları ve doktroin de ki uygulamalardan da anlaşılacağı üzere sözleşme bitimini takiben iki yıl daha devam edebilecektir.³⁵⁶ Alman Federal Mahkemesinin içtihat niteliğinde görülen Heumann/Oglivry kararında, limited şirket ortağının dahi, belirli şartlar altında rekabet yasağına tabi olacağını, esas

³⁴⁹ “Müdürler ve yönetimle görevli kişiler, görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini, dürüstlük kuralı çerçevesinde, gözetmekle yükümlüdürler. 202 ilâ 205 inci madde hükümleri saklıdır.” Bkz. TTK m. 626/1

³⁵⁰ “Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemiş veya diğer tüm ortaklar yazılı olarak izin vermemişse, müdürler şirketle rekabet oluşturan bir faaliyette bulunamazlar. Şirket sözleşmesi ortakların onayı yerine ortaklar genel kurulunun onay kararını öngörebilir.” Bkz TTK m.626/2

³⁵¹ “Müdürler de ortaklar için öngörülmüş bulunan bağlılık borcuna tabidir.” Bkz TTK m. 626/3

³⁵² BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s.694

³⁵³ BAHTİYAR, s. 428

³⁵⁴ TEKİNALP, s.528, aynı yönde görüşler için bkz. PULAŞLI, s.87-92, ŞENER, s.697, BİLGİLİ/DEMİRKAPILI, s.693

³⁵⁵ BİLGİLİ/DEMİRKAPILI, s. 694

³⁵⁶ GÜMÜŞ, Mustafa Alper, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Cilt-I, 3. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2013, s. 550

sözleşmede bu yönde hüküm bulunmasına gerek olmasına ihtiyaç duyulmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.³⁵⁷ Ayrıca azil olan müdürün, sır saklama yükümlülüğünün de devam edeceği kanaatindeyiz. Limited şirketin haklı menfaatinin korunacağı süre boyunca müdürün sır saklama yükümlülüğüne uyması gerekecektir. Şirket ile müdür arasında genellikle hizmet sözleşmesi olduğuna göre TBK m.396/4,c.2 atfen azilden sonra da sır saklama yükümlülüğünün devam edeceğini söylemek mümkün olacaktır.³⁵⁸

12. Yeni Müdürün Seçimi ve Atanması

Daha önceden de bahsetmiş olduğumuz, müdürlük sıfatının sona ermesine sebep olan diğer haller, ölüm, istifa gibi mahkemenin vermiş olduğu azil kararı sonucunda da azledilen müdürün temsil ve yönetim yetkisi ortadan kalkacaktır. Şirkette azledilen müdür dışında başkaca müdürlerin olması durumunda, diğer müdürler görevine devam edecek ve şirketi temsil ve idareye devam edecektir.³⁵⁹ Fakat burada önemli olan kanun maddesinde de açıkça belirtildiği üzere “aksi öngörülmedikçe” hususudur. Aksi öngörülmüş ise geriye kalan müdür bu yetkiyi üstlenemeyecek, şirket birlikte yönetim ve temsil edilecektir.

TTK ile birlikte şirketin organsız kalması durumuna yenilik getirilmiştir. Şirketin müdürsüz kaldığı durumlarda, şirket ortakları, GK’yı toplantıya çağırabilecektir. Ortak

³⁵⁷ GÖKSOY, Yaşar Can, Ortaklıklar Hukukunda Rekabet Yasaklarının Kapsamı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 9, Özel Sayı, 2007, s. 644

³⁵⁸ “...işverenin haklı menfaatinin korunması için gerekli olduğu ölçüde işçi, hizmet ilişkisinin sona ermesinden sonra da sır saklamakla yükümlüdür.” Bkz, TBK m. 396/4,c.2

³⁵⁹ “Başkan olan müdür veya tek müdürün bulunması hâlinde bu kişi, genel kurulun toplantıya çağırılması ve genel kurul toplantılarının yürütülmesi konularında olduğu gibi, genel kurul başka yönde bir karar almadığı ya da şirket sözleşmesinde farklı bir düzenleme öngörülmediği takdirde, tüm açıklamaları ve ilanları yapmaya da yetkilidir.” Bkz. TTK 624/2

tarafından mahkemeye başvuru yapılarak, şirketin GK'sının toplanması talep edilecek, mahkeme bu kararı uygun görürse, şirketi toplantıya çağırarak adına kayyım atayacaktır.³⁶⁰ Şirketin organsız (müdürsüz) kalması halinde şirketin derhal yeni bir müdür seçmesi gerekecektir.³⁶¹ Şirketin organsız kalması durumu, olağanüstü GK toplantısı yapılmasına sebebiyet vermektedir.³⁶² Olağanüstü GK amacı yeni müdürün seçimidir. Burada GK olağanüstü olarak toplanmaya çağırarak kişi kayyımdır.³⁶³ Mahkeme kararı ile azledilen müdürün yönetim ve temsil yetkisi ortadan kalktığı için yeni müdürün seçimi için olağanüstü GK çağrısı yapmasına imkan yoktur. Olağanüstü GK ile birlikte şirkete yeni bir müdür atanması halinde bu müdür de ticaret sicile tescil ve ilan edilmelidir.³⁶⁴

³⁶⁰ DAL, Seniha, Yeni Türk Ticaret Kanuna'na Göre Limited Şirketler Hukuku El Kitabı, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2013, s. 37

³⁶¹ BAHTİYAR, s.423

³⁶² “Şirket sözleşmesi uyarınca ve gerektiğinde genel kurul olağanüstü toplantıya çağırılır.” Bkz TTK m. 617/1,c.2

³⁶³ BİLGİLİ/DEMİRKAPILI, s.657

³⁶⁴ BİLGİLİ/DEMİRKAPILI, s.679

SONUÇ

Limited şirketler ülkemizde en çok tercih edilen şirket türüdür. TOBB'un 2019 Ocak ayına ilişkin istatistiklerine bakıldığında da yeni kurulan LTDŞ sayısı 7.275 iken AŞ sayısı 1001'dir. LTDŞ'lerin en çok faaliyet gösterdiği alanlar ise inşaat, imalat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının onarımı ile konaklama ve yiyecek üzerinedir. Dikkat edildiğinde gerek kurulan sayısı gerekse temel faaliyet alanları bakımından limited şirketler, anonim şirketlerle birlikte ülke ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. Ülkemizde kurulan LO'ların genellikle aile şirketi olduğu gözlemlenmektedir. Yeni TTK ile LO'ların tek kişiyle kurulmasının yolu açıldığından bu şirket tipi daha da tercih edilir hale gelmiştir.

Limited şirket müdürlerinin şirketin kanuni organlarından biri olması ve geniş yetkilerle donatılmış olması sebebiyle, müdürlerin şirket ortaklarıyla ilişkilerinde önemli sorunlar ortaya çıkmakta ve müdürlerin gerek GK tarafından gerekse ortakların talebiyle mahkeme tarafından görevden alınmaları veya yönetim ve temsil yetkilerinin sınırlandırılması gündeme gelmektedir.

Çalışmamızın ilk bölümünde limited şirketlerde GK ele alınmış olup özellikle müdürleri seçmeye ve görevden almaya yetkili bir organ olan GK özellikleri, toplanması, karar alması, devredilmez yetki ve görevleri incelenmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde limited şirketlerin yönetimi ve temsili çerçevesinde müdürlerin durumu incelenmiştir. Bu bölümde özellikle müdürlerin seçimi, yetki ve görevlerinin kapsamı, şirkete karşı borç ve yükümlülükleri ele alınmıştır. 6102 sayılı

TTK’da limited şirketin yönetimi bakımından özden organ ilkesi terk edilmiştir. Yani, limited şirket ortaklarının doğrudan doğruya şirket müdürü sayılacağı sistemden vazgeçilmiş, onun yerine şirketi yönetecek ve temsil edecek kişi veya kişilerin seçimi sistemine geçilmiştir. ETTK döneminde olmayan bu ilke TTK ile birlikte kanunumuza girmiş ve yıllardır uygulamada var olmuştur. Böylece limited şirketlerin yönetim organının oluşması ve çalışması nispeten anonim şirkete benzetilmiştir. Bununla birlikte, limited şirketlerde müdürlerin görevden alınması veya yetkilerinin sınırlandırılması yönünden, anonim şirketten tamamen farklı bir sistem kabul edilmiştir.

Tezimizin üçüncü bölümünde ele aldığımız, müdürlerin azli, görevden alınması, temsil yetkilerinin geri alınması ve sınırlandırılması konuları uygulamada sıklıkla karşılaşılan durumlardır. Limited şirketlerde müdürlerin görevden alınması ile yönetim ve temsil yetkisinin geri alınması ve sınırlandırılması TTK.m.630’da düzenlenmiştir. Bu hükme göre, müdürleri seçen GK bunları görevden alabileceği gibi yönetim hakkını ve temsil yetkisini de sınırlandırabilir. Ayrıca her ortağın haklı sebeplerle müdürlerin yönetim hakkının ve temsil yetkilerinin kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını dava yoluyla mahkemeden istemesi mümkündür. Şirket ortakları için bu hak vazgeçilmez bir hak niteliğindedir.

Şirket müdürlerinin azli veya yetkilerinin sınırlandırılması talebiyle açılacak davalar ortaklığın bulunduğu yerdeki varsa Asliye Ticaret Mahkemesinde yoksa Asliye Hukuk Mahkemesinde açılır. Dava devam ederken ortaklık sıfatını kaybeden bir kişinin davaya devam etmesi mümkün değildir. Böyle bir durumun meydana gelmesi halinde davanın usulden reddi gerekecektir. Davada davalı olarak, şirket ve müdür gösterilmelidir. Azli

istenen müdür dışında başkaca bir müdür olması halinde davada şirketi diğer müdür temsil edecektir. Dava tüm müdürlere karşı açılmış veya başka bir müdür yok ise şirket adına temsilen kayyım atanması gerekir. Davadan önce veya dava sırasında şirkete kayyım atanması ve müdürün dava süresince yetkilerinin durdurulması mahkemeden ihtiyati tedbir yoluyla talep edilebilir. Davacı taraf, mahkemede haklı sebeplerin varlığını ispat etmek zorundadır. Azil davalarında mahkeme şarta bağlı karar veremez, fakat terditli talepleri inceleyebilecektir. Davanın devamı sırasında azli istenen müdürün vefatı halinde davanın usulden reddi gerekecektir.

Mahkeme tarafından müdürün haklı sebeple azline karar verilip yeni bir müdür atama gibi bir hakkı mevcut değildir. Karar geleceğe yönelik olarak hüküm ve sonuçlarını doğuracaktır. Kararın bir üst mahkemeye götürülmesi ise kararın icrasını durdurmayacaktır.

Müdürün azline dair mahkeme kararı ticaret siciline re'sen tescil edilmez. Kural olarak ticaret siciline tescil talep ile gerçekleşir. Tescil talebi, şirkette azil edilen müdürden başkaca müdür kalmış ise o müdür tarafından, yeni bir müdür atanacak ise atanan yeni müdür tarafından yapılmalıdır. Müdürün azli veya yetkilerinin sınırlandırılması talebiyle dava açan ortak veya ortakların da TTK.m.28 anlamında "ilgili" sayılması gerektiği ve tescil talebinde bulunabilecekleri kanaatindeyiz. Buna karşılık davada bir sıfatı bulunmayan ortak veya üçüncü kişiler tescil talebinde bulunamazlar.

Müdür veya müdürlerin GK tarafından azli halinde, azledilenlerin haklı sebebin bulunmaması veya zamansız azil sebebiyle tazminat talep etmeleri mümkündür. Mahkeme kararıyla gerçekleşen azillerde ise, yargılama ile azil için haklı sebeplerin

bulunup bulunmadığı zaten değerlendirildiğinden azledilen müdürün tazminat talepte imkanı yoktur. Buna karşılık, şirketin tazminata talebi söz konusu olabilir. Dava sırasında sunulan delillerle, azlin haklı sebeplere dayandığı ispatlandıysa daha sonra açılacak davalarda delil olarak kullanılabilir.

Mahkemenin azil kararı sonrası, müdürün şirketle ilişkisi kesilecek ve müdürlük görevi çerçevesindeki tüm hak, borç ve yükümlülükleri son bulacaktır. Fakat sözleşmeye konulacak bir madde ile rekabet yasağı en fazla iki yıl daha devam edebilecektir. Ayrıca sır saklama yükümlülüğü de şirket menfaati uyarınca müdürlük görevi sona erdikten sonra da devam edecektir.

Azil kararı sonrası şirketin organsız kalması halinde, mahkemece atanacak kayyımın çağrısıyla olağanüstü GK toplantısı yapmak gerekecektir.

Müdürlerin azli veya yetkilerinin sınırlandırılması talebiyle açılan davalarda haklı sebeplerin neler olabileceği önemlidir. Müdürlerin yaptığı iş ve işlemlerde, özen ve bağımlılık yükümüne aykırı hareket ettiğinin ispatlanması haklı sebep oluşturacaktır. Yine müdürün şirket aleyhine iş ve işlemler yaptığı veya özen ve bağımlılık yükümlülüğünü ihlal ettiği ortaya çıkarsa mahkeme azil kararı vermelidir. Fakat, müdürlerin azli veya yetkilerinin sınırlandırılması için önemli sebeplerin bulunduğu ispat edilmesi gerekir. Şirket ortakları arasında küçük sürtüşme veya husumetlerin bu davalarda haklı sebep olarak değerlendirilmemesi gerektiği kanaatindeyiz. TTK.m.630/2'deki davanın müdürlerle şirket ortakları arasındaki bir hesaplaşmaya vesile olmaması gerekir. Çünkü basit ihtilaflarda dava yolunun tercih edilmesi ile

şirketlerin gelişimi engellenecektir.

Ülkemizde uzun süren yargılamalar sebebiyle, şirketler uzun yıllar çıkmaza düşmekte ortaklar arasında şirketin nasıl ve kim tarafından yönetileceği endişesi oluşmaktadır. Şirket müdürünün azlinin talep edilmesi halinde aynı müdürün şirketi temsil etmesi ve yönetmesi bazen hayatın olağan akışına aykırı olabilmektedir. Şirket müdürün hukuka aykırı işlemler ile şirketi zarara uğrattığına dair ciddi iddia ve delillerin bulunması halinde, gerek şirketin gerek davacı ortağın daha fazla zarar görmemesi bakımından, ihtiyati tedbir yoluyla dava sonuna kadar şirkete kayyım atanması veya davalı müdürlerin bazı yetkilerinin sınırlandırılması mümkündür. Yargıtay ise müdürlerin TTK m.630 uyarınca azli davalarında azil sebeplerinin ve kusurun ağırlığını aramakta ve müdürlerin kusurunun şirkete ne denli zarar verdiğinin ispatlanmasını istemektedir. Rekabet yasağına aykırı hareket edilmesi ile birlikte özen yükümlülüğünün ihlal edilmesi durumunda Yargıtay müdürün azlini haklı bulmakta ve bu tür kararları onamaktadır. Kanaatimizce, müdürlerin azli davalarında şirkete maddi olarak zarar verilmesinin yanında, herhangi bir maddi zarar olmasa da müdürlerin özen ve bağlılık yükümlülüğüne aykırı davranışları da haklı sebep olarak değerlendirilmelidir. Ayrıca, HMK m. 266 ve 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu çerçevesinde hukuki konularda bilirkişiye başvurulamayacağından, müdürlerin azli davalarında haklı sebepler değerlendirilirken yalnızca teknik konularda bilirkişinin görüşü alınmalı, azil için haklı sebebin bulunup bulunmadığının takdiri mahkeme tarafından yapılmalıdır. Örnek olarak, müdürlerin şirketi zarara uğratıp uğratmadığının tespiti bakımından şirketin muhasebe kayıtları üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılabilir; fakat, bilirkişi raporundaki tespitlere, oluşan

zararın boyutuna ve müdürlerin davranışlarıyla baēlantısına göre mahkeme nihai deēerlendirmeyi yaparak azil veya red kararı verebilir.

2019 yılından itibaren bazı ticari uyuşmazlıklar zorunlu (dava şartı) arabulucuēa tabidir. TTK m.630/2 gereēince açılan davaların konusu belirli bir miktar paranın ödenmesine ilişkin olmadıēından, bu davalar TTK.m.5/A gereēince dava şartı arabuluculuk kapsamında deēildir. Bununla birlikte, bu davaların konusu tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebileceēi konular olduēundan ihtiyari arabuluculuēa uygun olduēu kanaatindeyiz. Bu bakımdan mahkemelerin bu davalarda tarafları sulhe ve arabuluculuēa teşvik etmesi gerekir. Diēer yandan müdürlerin azli talebiyle açılan davaların sulh, feragat veya kabul yoluyla de sonulandırılabilenēi kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, Burak, : Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğünde İbra Kararına Özgü Durumlar, **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Yıl: 6, Sayı: 73, Temmuz 2018.
- KARADEMİR Halis : Limited Ortaklıklarda Ortakların ve Müdürlerin Sır Saklama Yükümlülüğü, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi** C. XXI, Y. 2017, Sa. 3.
- AKTEPE, Gökhan : **Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler**, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul 1995,
- AKÜNAL, Teoman : İşletme Konusu ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyeti ve Temsili, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Tebliğler** ,5. Oturum, 2012.
- ALİŞKAN, Murat : **Limited Şirkette Müdüre Ait Görev Süresinin Dolması**, 25 Kasım 2015 (<https://www.hukukihaber.net/limited-sirkette-mudure-ait-gorev-suresinin-dolmasi-makale,6902.html>)
- ALPASLAN, Gaye

- ALTAŞ, Soner : **Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirketler**, 8. Bası, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2013
- ALTAŞ, Soner : Limited Şirket Ortaklarının Müdürlerin İşlemlerine ve Ortaklar Kurulu Kararlarına Yönelik Hakları, **Mali Çözüm Dergisi**, 2010, S.97
- ARKAN, Sabih : **Ticari İşletme Hukuku**, 19. Baskı, Banka Ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü (Türkiye İş Bankası A.Ş Vakfı) Ankara 2014,
- ARSLAN, Mehmet/ BİNİŞ, Mine : Türk Vergi Sisteminde Tebligat Ve Elektronik Tebligat, **Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, C. 14 S. 1, Ocak 2016,
- ARSLANLI, Halil/DOMANIÇ, Hayn : **TTK Şerhi** ,C. III İstanbul, 1989
- AYDIN, Fazıl : **En Son Değişiklikler İle Yeni Türk Ticaret Kanununda Limited Şirketler**, Ankara, 2013 Bilge Yayınevi.
- BAHTİYAR, Mehmet : **Ortaklıklar Hukuku**, Beta Yayınları 7. Bası

Haziran 2012, İstanbul

- BAŞARAN, M. Şakir/ AYDIN, Fazıl : **Yeni Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Tüm Yönleri İle Limited Şirketler**, Ankara, Bilge Yayınevi, 2011
- BAŞTUĞ, İrfan : **Limited Şirketlerde Ortağın Çıkma ve Çıkarılması**, Doçentlik Tezi İzmir, 1966 .
- BAŞTUĞ, İrfan : **Şirketler Hukukunun Temel İlkeleri** , İzmir Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi Yayınları, , 1966
- BERZEK, Ayşe Nur : **Ticaret Hukukunun Genel İlkeleri**, 10. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları, 2013,
- BİLGİLİ,Fatih,/ DEMİRKAPI, Ertan : **Ticari İşletme Hukuku**, 6. Baskı, Dora Yayınları, Bursa 2016,
- ÇAĞLAR, Hayrettin /ÇALIŞKAN Esra : Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet Ve Temsil Sorunları, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XIV, Yıl:2010, S:1,
- ÇAMOĞLU, Ersin : Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararının İptalinde Etki Kuralı, **Yaklaşım Dergisi**, Ağustos 2014,
- ÇAMOĞLU ,Ersin : Limited Ortaklık Genel Kurulunda Nisaplar **Yaklaşım Dergisi**, Kasım 2012
- ÇAMOĞLU, Ersin : Yürürlükteki ve Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Limited Ortaklık Müdürlerinin Değiştirilmesi, **Yaklaşım Dergisi**, 2011,

- ÇAMOĞLU, Ersin : **Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu (Kamu Borçlarından Sorumluluk İle)** Vedat Kitapçık , Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş Bası , İstanbul 2010,
- ÇAMOĞLU, Ersin : Ticaret Kanunu’nun Kollektif Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi ve Ortağın Çıkarılmasına İlişkin Hükümlerin Emredici Niteliği, **Halil Arslanlı’nın Anısına Armağan**, İstanbul 1978,
- ÇAMOĞLU, Ersin : Limited Ortaklıktan Çıkarılma, **Banka Ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü**, C.XXX, S.3, Eylül 2014 ,
- ÇAMOĞLU, Ersin/POROY, Reha : **Ortaklıklar Hukuku** I, Yeniden Yazılmış 1 Baskıİstanbul, Vedat Kitapçılık 2014 ,
- ÇEKER, Mustafa : Limited Şirketlerde Ortaklık Sayısının Sınırlandırılması, **Dergi Pak**, 2014
- ÇELİK Aytekin : **Ticaret Hukuku**, 8. Bası, Ankara, Seçkin Yayıncılık, Ağustos 2018
- DEMİRAYAK, E. Başak : Limited Şirketlerde Ortakların Şirkete Karşı Bağlılık Yükümlülüğü, **Ankara Barosu Dergisi**, S.3, 2018,

- DAL, Seniha : **Yeni Türk Ticaret Kanuna'na Göre Limited Şirketler Hukuku El Kitabı**, İstanbul, Legal Yayıncılık ,2013 ,
- DOĞANAY : **TTK Şerhi II**, 2.Cilt, Beta Yayınları, İstanbul 2004
- DOĞANAY, İsmail : **Türk Ticaret Kanunu Şerhi**, 3 Cilt, 4 Bası, İstanbul, Beta Basım Yayın, 2004
- EMİNOĞLU, Cafer : Anonim Şirket Pay Sahipleri Açısından “Eşit Şartlarda Eşit İşlem İlkesi, **Dergipark**, 2014,
- ERDOĞAN, Abdullah : 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVII, 2013, S.3,
- ERYILMAZ, Bilal : **Kamu Yönetimi**, İstanbul, Erkam Matbaası,2002,
- GEZMİŞ Şeyma / BAŞARAN : **Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler Rehberi**, Ankara, 1 Baskı, Şubat 2013, Bilge Yayınevi
- GİRAY, Rabia Eda : Limited Şirketin Haklı Sebeple Feshi ve Yargıtay’ın Yaklaşımı, **İstanbul Ticaret**

Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y.6

S.12 (Güz 2007/2

GÖKSOY, Yaşar Can : Ortaklıklar Hukukunda Rekabet Yasaklarının Kapsamı, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi** ,C.9, Özel Sayı, 2007,

GÜMÜŞ, Mustafa Alper : **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, C. I, 3. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2013,

HALUK N. NOMER : **Kişi Birliklerinde Genel Kurul Kararlarının Geçersizliğine İlişkin Temel Esaslar**, 1. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2008,

KARAAHMETOĞLU, İsmail : **6102 Sayılı Kanuna Göre Limited Şirketin Özgün Temsili**, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, S.2014,

KARAEĞE, Özge : Anonim Şirketlerde Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrı Yetkisi (TTK m. 410/II) **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi** C. XIX, Y.2015, Sa. 4,

KARASU, Rauf : Limited Şirketlerde Ortakların Sadakat Yükümlülüğü, **Yaklaşım Dergisi**, S.149, 2005,

- KAYA, Mustafa İsmail : Limited Şirkette Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi, **Dergi Park, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 22, Sayı 1, Yıl 2014.
- KAYAR, İsmail : Anonim ve Limited Şirketlerin ve İmza Sirküleri, **Türkiye Noterler Birliği Dergisi**, Sayı 127, Ankara 2005,
- KAYAR, İsmail : **Ticaret Hukuku**, 4. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, Ekim 2017.
- KAYAR, İsmail/ÇELİKTAŞ, İlyas : Limited Şirkette Müdür Ortakların Rekabet Yasağı, **Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan**, Cilt I, İstanbul, 2003,
- KAYAR, İsmail : **Ticari İşletme Hukuku**, Detay Yayıncılık, Ankara 2012,
- KENDİGELEN, Abuzer : **Yeni Türk Ticaret Kanunu: Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler**, 3 Bası, İstanbul, On İki Levha, Mayıs 2016
- KIRCA, İsmail : Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği, **Banka Ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü**, Cilt XXVIII, Sa. 2, Ankara, 2012,
- KIRCA, İsmail/ MANAVGAT, : **Anonim Şirketler Hukuku**, Cilt 1, Ankara,

- Çağlar / ŞEHİRAL, ÇELİK F.H. : Bankacılık ve Ticaret Hukuku, Araştırma Enstitüsü, 2013.
- KURU Baki/ARSLAN Ramazan/ : **Medeni Usul Hukuku**, 23 Baskı, Ankara, YILMAZ Ejder Yetkin Yayınları, 2012,
- MOROĞLU, Erdoğan : **Türk Ticaret Kanunu Tasarısı İle Yürürlük Ve Uygulama Tasarısı Taslağı**, Değerlendirme ve Öneriler, 4. Bası ,Ankara, 2006 ,
- MOROĞLU, Erdoğan / : **Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat** , 10 KENDİGELEN, Abuzer Bası, İstanbul, On İki Levha , Ocak 2014
- MOROĞLU, Ersin : **Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü**, İstanbul, , On İki Levha Yayıncılık ,2017, s.103
- ÖZEKES, Muhammed : **Türkiye Adalet Akademisi HMK Toplantıları**, Geçici Hukuki Korumalar,
- ÖZTAN ,Bilge : **Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1970,
- PEKCANITEZ,Hakan/ ATALAY, : **Medeni Usul Hukuku** 12. Bası, Ankara, Oğuz/ ÖZEKES,Muhammed Yetkin Yayınları, 2011.

- POROY, Reha/ TEKİNALP, Ünal/ : **Ortaklıklar Ve Kooperatif Hukuku**, 12 Bası
ÇAMOĞLU, Ersin İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2010,
- PULAŞLI, Hasan : **Şirketler Hukuku Genel Esasla** ,
Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı Ankara
2016,
- PULAŞLI, Hasan : **Şirketler Hukuku Şerhi**, II. Cilt, Ankara
2014, s. 2317
- PULAŞLI, Hasan : **Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, Adana,
Karahan Yayınları, Kasım 2009
- SOYKAN, İsmail Cem : Türk Ticaret Kanunu'nda ve Türk Ticaret
Kanunu Tasarısı'nda Anonim Şirketin
Yönetimi ve Temsili, **Legal Hukuk Dergisi**,
C.8, 2010, S 91.
- ŞENER, Oruç Hami : **Yargıtay Kararları Işığında Limited
Ortaklıklar Hukuku**, Ankara, Seçkin
Yayıncılık, Kasım 2017,
- ŞENER, Oruç Hami : Anonim Ortaklıklarda Tasfiye Memurunun
Mahkemece Azli ve Atanması ,**Dokuz Eylül
Hukuk Falüktesi Dergisi**, Y.2002, C. IV, S.1 ,
- TEKİNALP , Ünal : **Tek Kişi Ortaklığı**, 2 Bası, İstanbul, Vedat

- Kitapçılık, 2012
- TEKİNALP, Ünal : **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku**, 4. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2015
- TEKİNALP, Ünal : **Yeni Anonim ve Limited Ortaklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları**, 2 Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2011
- TEKİNALP, Ünal : **“Ultra Vires”, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı ile Deniz Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri ve Araştırma Görevlilerinin Değerlendirmeleri**, Beta Yayıncılık, İstanbul 1997,
- TEKİNALP, Ünal : **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku (Anonim ve Limited Ortaklıklar, Tek Kişi Ortaklığı, Ortaklıklar Topluluğu, Birleşme, Bölünme, Tür Değiştirme**, 3.Bası ,Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013,
- TEKİNALP, Ünal : **Anonim Ortaklığın Haklı Sebeplerle Feshi Davasının Bazı Usuli Sorunları**, **Ersin ÇAMOĞLU’na Armağan**, İstanbul, Vedat

Kitapçılık, 2013

- UMAR, Bilge : **Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- YAVUZ, Mustafa : Anonim ve Limited Şirketelerde Olağanüstü Genel Kurul Yapılma Usulü, **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 10, S. 102, Şubat 2015.
- YAVUZ, Mustafa : Limited Şirketlerde Müdürlerin Hukuki Sorumluluğu, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVII, Yıl:2013, S.3,
- YILDIRIM, A. Haydar : **Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu**, İzmir, Güncel Yayınevi, 2008 ,
- YILDIZ, Burçak : TTK Tasarısı'nda Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK. M137 Hükmündeki Ultra Vires Sınırlamasının Yerindeliliğinin Değerlendirilmesi, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 55, Sayı 1, 2006,
- YILDIZ, Şükrü : **Anonim Ortaklıklarda Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2004.

- YILDIZ, Şükrü : “6102 sayılı TTK’ya Göre Limited Şirkette Müdürlerin Görev Süresi”, **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi** ,Y. 13 Sayı:26, 2014/2.
- YILDIZ, Şükrü : **Limited Şirketler Hukuku**, İstanbul, Seçkin Yayıncılık, 2007
- YILDIZ, Şükrü : Limited Ortaklıklarda Müdürlerin Sorumluluğu, **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi** Yıl 12:Sayı 24 :Güz 2013/2,
- YİĞİT İlhan : **Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2005.

ONLINE KAYNAKLAR

www.kazanci.com

www.ticaretkanunu.net

<https://emsal.yargitay.gov.tr>

www.karartek.com.tr

http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/17_3_2.pdf

<http://archive.ismmmo.org.tr/docs/seminernotlar/05032013/Yeni%20TTK%20%C3%87er%C3%A7evesinde%20Genel%20Kurul.pdf>

https://www.tobb.org.tr/TurkiyeTicaretSicilGazetesi/Documents/OrnekIlanMetinleri/6102_1_c_toplantiya_cagri_limited.docx

<http://www.suryay.com.tr/mevzuat/limited-sirket-mudurleri-genel-kurulu-toplantiya-cagir-a-miyorsa-ne-yapilir-/44231>

<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6102.pdf>

http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/115malicozum/10_mustafayavuz.pdf

<https://www.ismmmo.org.tr/docs/duyuru/03102012sirku.pdf>

<http://www.legalisplatform.net/Makale/Limited%20DEirketlerde%20M%FCd%FCrl%FCk.pdf>

<http://www.hukukihaber.net/limited-sirkette-mudure-ait-gorev-suresinin-dolmasi-makale,4448.html>

<https://www.verginet.net/dtt/5/yeni-ttk-sermaye-kaybi-borca-batiklik.aspx>

<http://www.atso.org.tr/icerik/7/155/limited-sirket.html>

http://www.turkhukusitesi.com/makale_708.htm

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml>

<https://www.lexpera.com.tr/ictihat>

<http://www.e-uyar.com/mevzuat>

[http://www.mondaq.com/turkey/x/700738/Directors+Officers/Limited+irkette+Ortak+Ve+Mdrlerin+Balilik+Ykml+Ve+Rekabet+Yasai,](http://www.mondaq.com/turkey/x/700738/Directors+Officers/Limited+irkette+Ortak+Ve+Mdrlerin+Balilik+Ykml+Ve+Rekabet+Yasai)

